

מזל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים חסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדוק שליט"א

בני ברק - אלעד

ב' אלול תשס"ט

שופטים

שנה י"ג גליון תרכ"ד

תוכן העניינים

- לקח טוב עמוד ג'
שבת בשבתו עמוד ה'
דבש תמרים עמוד ז'
בשפתי צדיקים עמוד ט'
פרפראות לחכמה עמוד י"א
ודרשת וחקרת עמוד י"ב
חוקים להורותם עמוד י"ד
קחו עמכם דברי"ם עמוד י"ז
הילולא דצדיקא עמוד י"ח
משולחן מלכים עמוד ל"ט

מדור מיוחד

לרגל שבת התאחדות דקהילתנו הק'
באת"ק מירון יע"א

היתקע שופר בעיר והעם לא יחרדו

מלא התפעלות והשתוממות הסתובב הכפרי בעיירה הגדולה, על סקרנותו היה בולט שהוא אינו מן הסביבה ושזה פעם הראשונה שהוא פוסע לו במרכז השוק המרכזי ההומה אנשים, בקושי פילס לו נתיב בין עגלות עמוסות מלאות בסחורה, ומושפשף עיניו בתימהון מול בנינים רבי הקומות.

ולפתע קול זעקה פילחה את חלל השוק. קול תרועה הולך וחזק מאוד, ויחרד כל העם אשר במחנה, ובין רגע נהפך כל השוק כמרקחה, אנשים נשים וטף אצו רצו בבהלה ילדים דוחפין את הזקנים, כי האות ניתנה ששריפה פרצה בעיירה וכולם כאחד רצו לשאוב מים כדי להציל את הרחובות הסמוכות שלא יודבקו מהלהבות המאיימות לשרוף את כל הבא לידו,

אמנם הכפרי הלז אשר לא ידע פשר הזעקה, נעמד בתוך השוק והתחיל להפליא בלבו את קול החזק היוצא ממגדל העיר, ומרגע לרגע עלתה התפעמותו כשראה שהקול מתחזק והולך, עד שא' מבני העיר זעק לעברו "שוטה, האינך מבין שאנחנו בסכנה עצומה?", חיש הבא מים להציל את העיר מן הדליקה.

והנמשל מובן מאליו, בהתקרב ובא יום הדין אשר כל באי עולם יעברו לפניו כבני מרון, ומלך במשפט יעמיד אריך, ואחד מהסגולות לעורר עצמינו לתשובה, וכן בו בזמן להמתיק הגזר דין, הוא ע"י תקיעת שופר, וכפי שרמז הרמב"ם (הל' תשובה פ"ג ה"ד) ברמז מצות תקיעת שופר, כלומר עורו ישנים משינתכם ונרדמים הקיצו מתרדומתכם, על כן בוודאי החכם שענינו בראשו יודע את אשר לפניו, ובהשמע קול שופר לבו נתעורר בהרדה גדולה לתשובה ולמעשים טובים, כי מוכן ומאוזן לקול התקיעה הזועק וצועק שובו בנים, הקיצו משינתכם כי אנו זקוקים לרחמי שמים מרובים !!!!

והימים ימי חודש אלול שבהם תוקעין ומריעין בשופר, והזמן גרמא כאשר עת הזמיר הגיע וקול השופר נשמע בתוכינו, אשר מטרתו הוא לעורר את העם מתרדמתו לשמוע קול שופר שפרו מעשיכם, לכן איש הירא ורך הלכב יקח מוסר לעצמו להתעורר ולעורר לבו לתשובה ושיפור המעשים, וידאג שלא קול נגינה וצפצוף יישמע לאזנו, אלא תכלית התקיעה שבא לעורר ישינים ולהקיץ נרדמים לקרוא אל ה' ולשוב אליו בלבב שלם.

הקב"ה יהא בעזרתנו, שנוכל להתעורר מתרדמתנו, בתשובה ותיקון לשפר מעשינו, ובספרן של צדיקים גמורים וכתבינו, ונזכה במהרה לגאולתינו ופדות נפשינו, בשמחת עולם על ראשינו, וקול השופר הגדול ישמע בארצינו, בביאת משיח צדיקנו, ומלכינו מרן רבינו שליט"א בראשינו, אכיה"ר.

להכנסת מודעות, ברכות מזל טוב,

הנצחת שם, לעילוי נשמת

ולכל שאר עניני המערכת

הארות והערות וכדו'

אפשר לפנות

להד"ר יושע פאליק שווארץ הי"ו

011-972-527617061

רבות עשו חיל...

מיר אלע תלמידי וחסידי
סאטמאר ווייסן אז:

רבינו הקדוש בעל ברך משה
זי"ע האט משמש געווען ברבנות
ובנשיאות און נושא בעול געווען פון
אלע קהלות ומוסדות סאטמאר די
בכל אתר ואתר.

אויך האט ער געטראגען דעם
כתר נשיאות פון נאך פילע מוסדות
התורה והחסד, צב"ש: עדה
החרדית, התאחדות הרבנים, קרן
הצלה, רב טוב, און נאך, און ער
האט געטראגען דעם עול פון די
אלע מוסדות הק' על לבו הטהור.

ואת עליית על כולנה...

רבינו הקדוש בעל ברך משה
זי"ע האט יארן לאנג פערזענליך
אליינס אויסגעהאלטען דעם כולל
עצי חיים:

ווייל

אין דעם האט ער געשפירט
א פערזענליכען שייכות צו:

- די תורה הקדושה

- צדקת רבי מאיר בעל הנס

- זיין הייליגען פעטער רביה"ק
בעל דברי יואל זי"ע

- תורת ארץ ישראל וואס
ווערט געלערנט בקדושה
ובטהרה

- די חשוב'ע יונגעלייט וואס
לערנען תורה מיט מסירת
נפש

- די שיטה הקדושה, מלחמה
לה' בעמלק אז יונגעלייט זאלן
לערנען אין אנווער אייגענעם כולל אין
נישט דארפען גיין צו פרעמדע
פלעצער

- אבותיו הקדושים דער
הייליגער עצי חיים, און דער
קדושת יו"ט, ולמעלה
בקודש

ווילט איר ווייטער אנהאלטען

דעם פערזענליכען שייכות?

רופט אייך אן ווארעם ביים מגבית השנתית

יובל המאה להתייסדות כוללינו

שב"ק פר' כי תצא הבעל"ט

בקריית יואל יע"א

לִקְהָטוֹב

לִיקוּטִים יְקָרִים, מִפִּי סוֹפְרִים וְסוֹפְרִים
עִיד מוֹסֵר וְחִסְדוֹת נְאֻמִּים

מגשמיזם היינו שבכל מעשיו ודבריו ומחשבותיו אין לו שום כוונה לגרמיו כלל רק לשם ה' לייחד קוב"ה ושכינתו כי נתפשט מתאוות הגשמיזם ואינו מתאוה לגופניות כלל, לכן באיש כזה כשיש לו שום מחשבה ותאוה לשום דבר לעשותו בוודאי יכול לסמוך על זה המחשבה והתאוה לעשות, כי בוודאי אין זה לשם בחינת גשמיזם רק לשם ה' לבדו, והוא שאמר הכתוב והייתה עמו ר"ל שהתורה תהי' דבוקה עמו מרוב התפשטות הגשמיזם כי אורייתא וקוב"ה חד, אז וקרא ב"ו ר"ל בו בעצמו היינו שיכול לסמוך על מחשבתו כנ"ל עכ"ד ודפח"ת. (בת עין)

☆

תמים תהיה עם ה' אלקיך, הכלל הוא כי הכבוד"ה דרכו להשיב ובפרט לישראל עם קרובו, שנקראים בנים למקום, (אבות ג') ובוודאי האב ממלא חסרונו ורצון בנו קודם שיצטרך, ובודאי אדם אשר יש לו אמונה כזאת בדבורא, בודאי ממלא לו חסרונו, והוא הרמוז תמים תהיה עם ה' כלומר כשאתה על זה הבחינה בחינת השלימות, שיש לך אמונה בבורא ברוך הוא שבודאי ימלא לך חסרונך, אז תדע שבודאי עם ה' אלקיך שבודאי ה' עמו.

(קדושת לוי)

☆

מי האיש הירא ורך הלבב וילך וישב לביתו, ופירש"י ד"ל הירא מעבירות שבידו עכ"ל ויש להתבונן דאם כן מי ילך למלחמה הלא אפי' סו בן ישתבח ליוצר אור חור, ומי יאמר זכיתי לבי, גם יש להבין הלא כתוב לעיל שמע ישראל וגו' ופירש"י ז"ל אפילו אין לכם זכות אלא שמע ישראל וכו' יע"ש וגראה חפי הירא מעבירות היינו שירא ה' הוא כעת ואינו עובר ח"ו שום עבירה רק שנעצב על עבירות שבידו מכבר ויושב תמיד כזה עד שנעשה עצב ומרה שהורה שעל די זה אינו עושה טוב להבא אדם כזה אינו רשאי לילך למלחמה כיון שאין לו חיוזק לחזק את עצמו בדרך השם יתברך. (אוהל תורה)

יד העדים תהיה בו בראשונה להמיתו ויד כל העם באחרונה, יש לומר דרמזו כאן, אשר בכחותו יראה האדם ללמוד תורה ועבודה, וימלא כרסו משי"ם ופוסקים ועל ידי זה ימות הסמ"ך מ"ם, ואחר כך יראה לנסוע להצדיק באסיפת חסידים ויראי ד', וזה יד העדים רומז על התורה שנקראת עדות ד' (תהלים יט ה) תהיה בו בראשונה להמיתו להס"מ, ויד כל העם היינו להיות בתוך כללות ישראל, והצדיק הוא כללות כל ישראל, זאת תהיה באחרונה.

☆

כי יפלא ממך דבר למשפט וגו' וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך בו, יש לרמוז בזה הענין גודל מעלת דיבוק החכמים והצדיקים שבדור כי בכל ענין וענין כאשר האדם רוצה לגשת אל הקדוש, הן בתורה או בעבודה ובתשובה שלימה לנכון, איננו באפשרי להשיג שם דבר בלתי דבוק הצדיקים אשר מפיהם אנו חיים, וקדושתם עומדת לעד ולדורי דורות, כמו שנאמר (תהלים פו. ג) לקדושים אשר בארץ חמה ואדירי כל הפצי במ, ונחזור לביאור הפוסקים כי יפלא ממך דבר למשפט, כמו שענינו הרוואת בכל איש הרוצה לגשת אל הקדוש ותלאות הזמן פוגעים בו, והוא כמו המוכע במצולת ים, ובכל כחו הוא משתדל לבקש הצלה לנפשו, וזה העצה היעוצה וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ד' אלקיך בו, פירוש תלך אל הצדיק אשר יבחר בו, פירוש שכל בחירותו רק למען כבודו בלתי לד' לבדו, גם אז ה' אלקיך בו שהשיגה היא מתדבקת בצדיק הזה. (תפארת שלמה)

☆

וכתב לו את משנה התורה הזאת וגו' וחיתה עמו כל ימי חייו, ושמעתי בשם הרב הקדוש ר' זאב זצ"ל שדקדק במלת בו שבתחלה נקראת כלשון נקיבה ואמר הזאת והיתה כלשון נקיבה ואחר כך אמר ב"ו לשון זכר. ותיירץ שדברת התורה כמי שהורכב כל איברים שלו ונתפשט

שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך, היינו לכל חד מה דמשער בלבו מאיזה שורש נשמה וידע בנפשו מה הוא כמאמר חכמינו ז"ל (ברכות סא) יודע אדם בנפשו, ולזה מזהיר הכתוב שופטים תתן בכל שעריך היינו בכל ענין אפילו שמשער בנפשו שהטא הרבה עם כל זה יוכל למנות שופטים ולהפוך היצר הרע לטוב, כידוע שזה עיקר התשובה להפוך השואכא לנהורא, ויעשה מוצר הרע יצר טוב, אך מהיכן יבוא לזה, וזה מודיע הכתוב אשר ד' נותן לך היינו שמהרצון העליון שנתעורר לכל אדם בכל יום, מזה הרצון יוכל לעשות תשובה, וכאשר שמעתי ממורי הקדוש זצלה"ה, דמה שלפעמים בא לאדם איזה תשובה בלבו, ואומרים העולם שאיזה מרה שהורה בא לו, ויש מופתח זה במשקה או באיזה דבר, ובאמת זה הוא מהתעוררות של מעלה, על די כרוז בכל יום "שובו בנים שובבים" שיוצא בכל יום, וכל אדם מישראל נתפעל מזה באיזה התעוררות בנפשו, ולכן אמר ד': שבווא לאדם איזה תהא ובעין פחד, ידע שהוא התעוררות תשובה ולכן יעשה תשובה, עד כאן דבריו פי חן, ז"ל, וכעין זה הוזהר הכתוב שיעשה תשובה וימנה שופטים טובים לעצמו, על ידי התעוררות דלעילא שהשם נותן לו.

☆

צדק צדק תרדוף למען תחיה, יש לפרש כי האדם נברא לתקן כל הענינים הוא שיעור קומה, אך כל אדם צריך לראות את עצמו כאילו עדיין לא תיקן מכל וכל, וצריך לחזור אחר יותר שלימות, שכיון שתיקן את הכל בלי שום חסרון, אזי צריך להסתלק מזה העולם כי מה יש לו עוד לעשות, והוא פירוש צדק צדק תרדוף, אף שאתה צדיק, תהיה רודף ומהויר להיות צדיק יותר, לא שידמה לך שאתה שלם בלי שום חסרון, והוא למען תחיה כי אם תעלה בדעתך שאינך צריך עוד לתקן שום דבר, אזי מה יש לך לעשות עוד בזה העולם וקל להבין. (לקוטי מהרי"ל)

הזמנה חשובה

מצוה רבה ונשגבה מאוד, אנה אלקים לידי:
 איש יקר באנשים, אהוב למעלה ולמטה, עוסק בצרכי חסד באמונה,
 נכד הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזשענסק זיע"א,
 אשר עול פרנסת אנשי ביתו נשתרגו נפלו על צואריו,
 אחר שנפל בסך יוקשים וכמה קשויים עברו עליו.
 וכמאמר דהמע"ה (תהלים מב ה) כל משבריו וגליו עלי עברו:
 אם אמנם טרוד הוא יומם ולילה, על המחיה ועל הכלכלה,
 אין הקומץ משביע את הארי, ואין הבור מתמלא מחולייתו,
 על כן הננו עורך לכבודו

מסיבת

"לרש אין כל"

שיתקיים אי"ה

בליל שישי לסדר שופטים

יום א' דראש-חודש איש ל'דעהו ו'מתנות ל'אביונים (אלו"ל)

בביתי: 6 CARTER LANE #201

תקוותי איתנה, שמע"כ יקח חבל במצוה רבה זו, וישתדל כמיטב יכולתו
 להשתתף בעין יפה וברוח נדיבה, ובזכות זה תזכו לכל הברכות הכתיבות
 בספר התורה, ולכוח"ט ושנת גאולה וישועה.

המצפה לקבל פניכם בשמחה

אייזיק הערש שפילמאן

בידעי ומקירי קאמינא, כי ידעתי את האיש ואת מכאוביו, איש גומל חסד לאוהבו,
 ירא-שמים מרובים באמת ובתמים, אשר נפל למצוקה נראה ומצוה רבה לתומכו
 ולעמוד לידו להיות לעזר ולתמיכה.

ומובטחני בזה שזכות המצוה תגן על כל המשתתפים באושר ובעשר ולראות נחת
 מכל יוצא חלצכם, עדי נזכה לביאת משיח בן דוד בב"א

וע"ז בעה"ה

הק' געציל בערקאוויטש

דומין פק"ק קרית יואל

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים על פרשת השבוע ערובים וסדרים

שבת בשבתו

אשר בע"ש וכן ביום השבת יראה לכוון תפלתו בעת שמשמש מזל צדק, וזה למען תחיה כי המזל צדק מורה על הטובה להמשיך בתפלתו חיים טובים אמן. (חמרא טבא)

האומר ויכולו בשבת הקב"ה מקיים דיבורו

על פי שנים עדים או שלשה עדים יקום דבר, יבואר על פי מה ששמעתי מכאדמו"ר מוהר"י זצלה"ה מלובלין פירוש הגמרא כל האומר ויכולו נעשה שיתוף להקב"ה, והקשה מה בצע בשותפותו הלא ה' אלקינו ה' אחד, ופי' הוא שדיבורו יקיים הש"ת ומה שיאמר לטובת ישראל יקיים, ולזה הוא מושאל בשם שותף, עכ"ד, וז"ל על פי שנים עדים או שלשה עדים יקום דבר, כי בזה שאנו אומרים ויכולו אנו מעידים בו ית"ש שהוא לבד ברא ויצר ועשה הכל, ובציבור אנו אומרים ויכולו ג"פ, שני פעמים בתפלה ופעם אחת בקידוש, ועל"פ פחות משנים אי אפשר אפילו ביחיד, וזה יקום דבר - שהיה קיום לדיבורו. (אור לשמים)

ג' דברים שהם הכנה לשב"ק

שום תשים עליך מלך מקרב אחיך תשים עליך מלך, וג"ל בדרך הרמז דקאי על ש"ק דהנה איתא בתוס' שלשה מעידין הן זע"ז הקב"ה ושבת וישראל, נמצא א"א לקיים ולשמור שבת כראוי אלא אם יש לו אהבת השם ואהבת ישראל, והנה על ש"ק צריך להכין א"ע בששת ימי המעשה דבששת ימי המעשה צריך ללקוט הקדושה על ש"ק, והנה תש"ם נוסטריקון ש'שבת ימים תעשה מלאכה, ומל"ך הוא שבת מלכתא, ותש"ם דרשינן בגמרא שתהא איתו עליך ואפי' ע"ה אימת שבת עליו, ולמדנו התורה"ק כי לשמירת שבת צריך ג' דברים, הכנה מששת ימי המעשה, וזה מרומז בתיבת תש"ם כנ"ל שש"ת ימים תעשה מלאכה, וגם לשמירת שבת צריכים יראתשמים כנ"ל שתהא אימתו עליך, ועוד צריך לשמירת שבת אהבת ישראל, וזהו מרומז באומר מקרב אחיך היינו מתוך אהבת ישראל והיינו שום תש"ם הכנה כנ"ל תש"ם שתהא אימתו עליך דהוא יראת השם, עליך מלך דהיא שבת מלכתא מקרב אחיך גו' אהבת ישראל והן המה השלשה מעידין הנ"ל הקב"ה ושבת וישראל והבן. (רביד הזהב)

מלחמת היצר והתקרבות לצדיק היא ע"י השבת

כי תקרב אל עיר להלחם עליה, וגו' תקרב בגימט' שב"ת, אם תחפוץ ללחום מלחמת היצר ולנצחו, השתדל להיות חביבה בעיניך מצות שבת, כי אז בודאי תנצח המלחמה. עוד יש לרמוז תקרב בגימט' שבת, אם חפץ אתה לקרב עצמך אצלאל"ש צדיק, תבוא אליו לש"ק דיקא, כי אז מסוגל להיות התקרבות גדולה, והטעם לכ"ז כי ההתקרבות ונצחון היצר"ה המה ע"ד מאה"כ (דברים י' טז) ומלתם את ערלת לבבכם, ואין מילה בלא שבת (אהבת שלום) (ויק' כז, ו' וד"ל).

לתקן הדיבור בשבת ובזה יעשה דירה להקב"ה

שופטים ושומרים וגו' בכל שעריך אשר ה' אלהיך נותן לך לשבטך וגו'. ויש לדקדק דה"ל למכתב לשבטיך קודם בכל שעריך, ונקדים לפרש מה דאיתא בתיקוני זוהר (ת' ו' דף כב ע"ב) ושמרו בני ישראל את השבת לדרת"ם זכאה מאן דמתקן ליה דירה נאה בליביה וכו', ויש לדקדק מה שייכות דירה לגבי דשבת. הנה איתא בספר יצירה (ד' יב) שתי אבנים בונות שני בתים שלשה אבנים וכו', פי' אותיות נקראים אבנים, ותיבות נקראים בתים בחינת דירה, על כן מי שמקדש עצמו ופיו ודבורו להיות בקדושה, ממילא נעשים התיבות היוצאים מפיו בקדושה דירות ובתים נאים לשכינה, והעיקר הוא לקדש עצמו בתחלה בשבת במחשבה דבור ומעשה, כמאמר הכתוב (ישעיה נח יג) ודבר דבר, שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול (שבת ק"ג ע"ב), ובזה מתקן עולם הדבור, ולזה תקנו אנשי כנסת הגדולה במוסף שבת תקנת שבת על סדר כ"ז אותיות, בכדי לתקן עולם הדבור בשבת תחלה, ואח"כ בימי החול זכרהו מא' בשבת (ע' ביצה טז ע"ב וברש"י ד"ה מחד), ר"ל תזכור בחינת אחד, בחינת היחוד, שהיא בחינת תקון הדבור שבשבת תזכור את כל ימי החול שלא לקלקל ח"ו, וזהו ושמרו בני ישראל את השבת לדרת"ם זכאה מאן דמתקן ליה דירה נאה בשבת דוקא (ולשמור כל ימי החול), שאז הזמן גרמא לתקן בחינת הדבור שמרמו על בחינת שבת כמו שמבואר למטה, וזהו שמרמו הכתוב שופטים ושומרים תתן לך בכל שעריך, ר"ל שופט"ם נקרא בחי' מצות עשה ע"ש שופט צדק ושומרים תתן לך בכל שעריך ר"ל שופט"ם המכה רודה למי שאינו עושה כראוי, ופי' עשה ולא תעשה שלך, תתן בבחינת לך בכל שעריך גימטריא שבת, פירוש שתזוהר מאוד במצות שבת ולתקן הדבור ובזה יעשה דירה ובית חדש לשכינה. (בת עק)

מזון שבת נותן הקב"ה חוץ מן הקצבה

תתן לך בכל שעריך, ר"ת לשבת, רמז למ"ש ר"ל כל מזונותיו של אדם קצובים מתשרי עד תשרי חוץ מתשרי, ר"ת ת"ת ש'בתות ר'אשי חדשים ימים טובים שהקב"ה נותן מתנה חוץ מן הקצבה, וזהו תתן לך בכל שעריך ר"ת לשבת ה' אלוקיך נותן לך חוץ מן הקצבה וכאמור.

להתפלל ביום שב"ק יותר מאוחר מער"ש

צדק צדק תרדוף למען תחיה, י"ל עפ"י המבואר (בחד"א מהרש"א תענית דף ח') יש להקדים בתפלה בע"ש בשעה שמשמש מזל צדק, וכן ביום ש"ק יתאחר תפלתו ולא בבוקר כי אז משמש שבתאי ואינו מורה לטובה רק להמתין בתפלה עד מזל צדק עיי"ש. והנה [במג"ע] כתוב בזה הפסוק תתן לך בכל שעריך, אשר תתן גימ' ז' מרגלאין שמכונין שב"ק, וכבוד אאמור"ז זצ"ל אמר רמז על דבריו אשר לך בכל שעריך מספר שב"ת. ולזה לענינינו נרמז צד"ק צד"ק תרדוף, וכתב ב' פעמים צדק, לרמז

בדקת רבני
מאיר בער הנס

כולל עצי חיים
ב"ב
ארץ הקודש תל אביב

אלקא דמאיר עני

באתיכם יצאו למלחמה
ונתתם תשובה פה

טייערע ברודער תושבי קרית יואל שיחיו

דער כולל עצי חיים אין בני ברק

איז דער גרעסטער כולל
אין ארץ ישראל על מדהרת הקודש

וואו 100 יונגעלייט ווערן און לערנען תורה מתוך ההדק

נישט וועלנדיג נהנה וזין פון קיין אומריינע מקורות

מיטן שטיצן דעם הייליגן כולל
נעמט איר א חלק אין די מלחמה לה' בעמלק

א טיילווייזער בילד ווי אזוי די הונדערט לומדי כולל עצי חיים ד'סאטמאר בני ברק זענען זיך ממית באהלה של תורה
עס ווערט געזעהן הגאון הגדול רבי שלמה זלמן אולמאן שליט"א ראש הכולל איז זיך מפלפל מיט די רבני הכולל

דבש תמרים

**פנינים יקרים, מבאר חפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים**

שופטים ושופטים תתן לך בכל שערך ושפטו את העם משפט צדק. ויש לדקדק על לשון אומרו תתן לך שהוא לשון מתנה, דיותר חול"ל תשים עלך. ויבואר בהקדם דברי הגמרא חייב לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה וכו', אמר רבא לא נצרכה אלא לקבולינהו בשמחה, ופירש"י לקבולינהו בשמחה, לברך על מדת פורעניות בלבב שלם. וכן אחו"ל במל רצונך מפני רצונו, היינו דצריך להתאחד רצונו עם רצונו של הקב"ה והיו לאחדים לידע שבאמת הכל הוא לטובה ואפילו בשעת פורעניות לא ירהר האדם אחרי מדותיו ח"ו, אלא יצדיק האדם עליו את הדין ויקבל מכאוביו ויסוריו בדומיה ובשמחה, ויבטל רצונו נגד רצון השי"ת להאמין שכל מה דעבד רחמנא לטב עבד, כדאיתא בגמרא (תענית כא). אמאי קרו ליה נחום איש גם זו, דכל מילתא דהוה סלקא ליה אמר גם זו לטובה, ובזכות זה יוכה שיתחפכו עליו הדינים והגבורות לרחמים ולחסדים. והוה ביאור הכתוב שופטים ושופטים, פירש"י דינים הפוסקים את הדין, ושופטים הרודין את העם במקל וברצועה, לרמוז דכאשר מדת הדין מתוחה על בני ישראל, והקב"ה מלקה אותם על ידי יסורים וגזירות רעות, תתן לך, יהא נחשב בעיניו כאילו מקבל מתנה מהבורא יתברך, ולא ירהר אחרי מדותיו חלילה, אלא יקבל את היסורים בשמחה, ועל זה המשיך הכתוב צדק צדק תרדוף, שאם יצדיק עליו האדם הדין ויברך ברוך דין האמת, אזי יוכה למען תחיה וירשת את הארץ, שיתחפכו לו מדת הדין

להיות לחסד ולרחמים, וממות לחיים. **(עצי חיים, בסעודתא הקל תפחין קדישין תרפ"ה, בתוך ימי האבילות על בנו הי"ד יחזקאל שרגא ע"ה, מרשימות תלמידו הרח"ג ר' מרדכי ווילנער ז"ל, והוסף בשולי הריעה וז"ל, מי ששמע זאת מפורש יצא מפי קדשו ראה עד היכן הרגיש החסדים במסירות נפש בדעת צלולה וברורה, ולא אכחיד תחת לשוני מה שעלל אז במחשבתי שזה אינו מכוחו של בשר ודם להיות במדרגה כזו, השי"ת יעזור שלא ירגיש כ"ק אדמו"ר שליט"א עוד צער ושהא בזה ובלע המות לנצח, נמסר לנו ע"י מנחם מנדל מרדכי ותשח"ח להם).**

☆

שופטים ושופטים תתן לך וכו' צדק צדק תרדוף, וצ"ב כפל הלשון, ואפשר לומר כביאור הענין בהקדם מה שכתב בספח"ק תפארת שלמה (פרשת בשלה) על הפסוק ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקוד יפקוד אלוקים אתכם והעליתם את עצמותי מזה אתכם, והקשה אהרדי על מה דכתיב בספר יהושע (כ"ד ל"ב) ואת עצמות יוסף אשר העלו בניי ממצרים קברו בשכם המזה נראה שבניי העלו את עצמות יוסף ולא משה, ועוד תמהו הראשונים למה לא צוה יוסף את בניו שישארו ליקבר בא"י מיד כמו שצוה יעקב, וכתב שם דכוונת יוסף היתה לתועלת בניי שע"י כח קדושת עצמותיו של יוסף הצדיק שנשארו עמם במצרים הנה זה שוכן בניי לנאולה, כי זה בחינת יוסף שנקרא גואל ובזכות עצמותיו נגאלו, וכתב שם כי כן הוא גדול כח קדושת הבלא דגרמי של הצדיק שאף לאחר פטירתם הם משפיעים כל טוב

לבניי, ולכך כתיב ויקח משה את עצמות יוסף עמו, כי משה רבינו ע"ה היה יודע את כל אשר נעשה בשביל העצמות האלה שגם להם הנאולה כמ"ש כי השבע השביע את בניי לשון שביעה להשפיעם כל טוב, לכן לקחם עמו בכל המסעות של בניי, ומה שנאמר בספר יהושע ואת עצמות יוסף אשר העלו בניי, הכי פירושו שעצמות יוסף הם העלו את בניי ממצרים כי בזכותם נגאלו עכ"ל. ועפ"י הדברים האלה יש להבין דברי חכמים וחידותם (מנהגין ל"ב) ת"ר צדק צדק תרדוף הלך אחר ביי"ד יפה, אחר רבי אליעזר ללוד, אחר רבי יוחנן בן זכאי לברור חיל, וכו' ולדרכינו הכוונה הדנה בוודאי בחיים חיותם של כל הני תנאים הי זכ"י גדולה לכל בר ישראל לילך לאורם ולהנות מאור תורתם, אך כוונת הברייתא הוא אחר רבי אליעזר ללוד, ואחר רבי יהושע לפקיעין וכו', והיינו שאף אחרי הסתלקותם של התנאים לחיי העולם הבא הוא ענין גדול ללכת לעירם ומקום מנוחת עצמותיהם הקדושים, וז"ש צד"ק צד"ק תרדוף כדרשת חז"ל הלך אחר ביי"ד יפה אחר רבי אליעזר ללוד והיינו לרדוף אחרי הצדיק הן בחיים חיותם והן לאחר הסתלקותם, והוה למען תחיי וירשת את הארץ והיינו כמו שנשפע ע"י עצמות יוסף שבזכותו נגאלו ממצרים ובזכותו גם נשפע שפע ברכה, להחיות את ישראל להשפיע שפע רב מכל טוב, וכן להושיבן על אדמתן שנוכה על ידם לנאולה שלימה, והבן.

(כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א)

התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל – בני ברק

רני ושמחי ליעקב"ב

י'מלא פינו ברכותינו ואיחולינו, וברכת מז"ט תמופנה שפתותינו, מריחוק מקום וקירוב לבבינו, קדם ידידינו וידיד כל ח' ע"ט סופר לשונו, מכבד את ה' בגרונו, איש האשכולות, פה מפיק מרגליות, תורה ויראה טהורה בתלמידים ללמד ולהשפיע קא זכי מן שמיא לזכות את הרבים ולעטר את עולם התורה והחסידות בספרים הק' "ברך משה" אשר לזכותו לנצח יחקק במיוחד יאתה לו התודה והברכה על עזרתו הנכונה, תמיד בכל עת ועונה, למען המדור "משולחן מלכים" בכשרון רב

האי ניהו האי גברא רבא ויקרא, תלמיד חכם ומרביץ תורה, מעמיד תלמידים הגונים לשם ולתפארה זכה לקירבה וחיבה יתירה אצל מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע ולהבחל"ח אצל מרן רבינו הגה"ק שליט"א

הרה"ג רבי יעקב ווייס שליט"א

ר"מ ישיבת פאפא

לרגל השמחה השרויה בביתו, רון שיר ושבח על שפתו,
בהולדת הנכד ני"ו למזל טוב

אצל בנו החשוב והנעלה מופלג בתויר"ש

הרב יוסף לייב הי"ו

אב"י במאנטריאל יע"א

וצרופה בזה ברכתנו המרובה, בכל לשון של הודאה וחיבה, שמשמחה זו יושפע לו רב ברכות ושובע שמחות, ורב תענוג ונחת, וישיכיל ויצליח בעבודת הקודש בהרמת קרן התורה והחסידות מעלה מעלה, במעשי ידיו הברוכים המפורסמים לשם ולתהילה, ועוד רבות בשנים יזכה להרוות צמאון עם סגולה, ובשכר זאת יזכהו קל טרא עליה, שיתאחדו על שולחנו תורה וגדולה, עד כי יבוא שילה, בב"א.

החותמים למען שמו באהבה ובהודאה

מערכת "קול התאחדותינו"

שע"י התאחדות האברכים ד'סאטמאר

קרית יואל בני ברק יע"ו

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

ולא תקח שוחד

דיין אחד בק"ק לבוב, ריננו אחריו שאינו מונע עצמו מלקחת שוחד, פעם אחת בעת שהתפלל בבית הכנסת וקרא קריאת שמע עם הציבור, ראה רב העיר הגה"ק בעל הישועות יעקב זצ"ל איך שאותו דיין מאריך יותר מדי בתיבת "אחד", לאחר התפילה פנה אליו הישועות יעקב בשאלה: הגידו נא לי מדוע הארכתם כל כך ב"אחד" לא מצא הדיין כל מענה ... אמר לו הישועות יעקב אני אומר לכם פשר הדבר: הנה חז"ל אמרו "כל דיין שדן דין אמת לאמיתו נעשה שותף להקב"ה במעשי בראשית", א"כ נמצא דיין שאינו לוקח שוחד לא נקרא כביכול הקב"ה אצלו "אחד", אחר שדיין זה נעשה לו שותף, אבל דיין הלוקח שוחד, אם כן לא נעשה שותף להקב"ה והרי הקב"ה "אחד" ואין שני לו... (שפתי חכמים)

והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו

בעת החתונה הגדולה של הרה"ק ר' יצחק מבאיאן זי"ע בן הרה"ק מסאדיגורא זי"ע שנערכה בעיר חאטין שברוסיה והשתתפו בה רבבות אלפי ישראל, ומכיון שכבר עברו קרוב לשלושים שנה שהאחים הק' לבית רוזין לא נכנסו לרוסיה, מאחר שאביהם הרה"ק מרוזין זי"ע הוכרח לברוח משם בשנת תקצ"ט, והחתונה התקיימה בשנת תרכ"ז, ונאסר עליהם עפ"י החוק להכנס לרוסיה, ואעפ"כ הגיעו כל החמש אחים הק' זי"ע, והנה למחרתו של החתונה הוכרח הרה"ק מסאדיגורא לברוח בחשא', כי נודע דבר היותו ברוסיה, והלשינו עליו כי הוא עבר על פקודת המלך והוא נמצא בגבולם, ונשלח טעלעגראם אל המפקד של הגבול בעיר נאוויסלאווין, לסגור ולשמור היטב על הגבול, לא ליתן לו לצאת אלא למסור אותו בידם, ומאידך גיסא נעשה השתדלות גדולה לראות את הרבי כבר מהצד השני של הגבול, ונשלחו שליחים גדולים להמפקד ונשאו חן בעיניו, ונתפתה לקבל מהם הון כסף שלא יגלה מהטעלעגראם עד שיעבור הרה"ק את הגבול, ושזה יהיה התירוץ שלא עיכב אותו כי לא נודע לו מכל זה רק אחרי ככלות הכל כשכבר עבר את הגבול, ואכן כן היה, וכשהגיע הרה"ק מסאדיגורא להגבול לעבור בו, באותה שעה עמדו שם המפקד ואשתו להסתכל, והמפקד הראה לאשתו "הנה זה הרבי" וכשאשתו ראתה צורתו הטהורה אמרה לבעלה בוודאי היה הכל כדאי לעשות בשביל רבי כזה, אבל אני מתפלא מאוד על דבר אחד, איך יתכן שרבי כזה יסע אף פסיעה אחת בלי בייבעל (ספר) כי לא ראתה שום ספר ביד הרה"ק, והשיב לה בעלה: אני אסביר לך סיבת הדבר, רבי גדול כזה אינו צריך לבייבעל, כי בעצמו הוא בייבעל, והגבאי המקורב ר' משה

דוד גוטמאן ע"ה ששמע את כל השיחה והבין שפתם מסר את הדו-שיח להרה"ק זי"ע, והשיב לו הרה"ק: הרי צדקו דבריו של המפקד, והדבר נרמז בתורה אצל הציזיו למלך ישראל שיכתוב לו ספר תורה, כתוב בקרא "והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו" ולכאורה קשה שמתחיל בלשון נקבה והיתה עמו ומסיים בלשון זכר וקרא בו, אלא הכוונה היא והיתה עמו, המלך צריך להיות מקושר תמיד עם התורה, וההתקשרות תהיה כ"כ חזקה עד שיגרום הדבר שוקרא בו כל ימי חייו, שב"כ בעצמו יקרא את התורה, כלומר שהוא בעצמו יתהפך להיות ספר תורה.

ובנית מצור

בשנת תרל"א כשנסע האמרי יוסף מספינקא זצ"ל להרה"ק מהרי"א מזידיטשוב לפני הנסיעה הפצירה בו זוגתו הרבנית שיפציר ברבו הק' שיפקדו בזש"ק כי השי"ת מנע בעדם פרי בטן, והבטיח לה, אכן היא חששה שמחמת רוב דביקותו ישכח מלדבר עמו על זה, על כן נסעה גם היא שמה, והרה"ק מזידיטשוב בירכם שיפקדו בזש"ק, אמנם ישועתם שהה מלבוא, ובאלול תרל"ב היה הרה"ק מספינקא עוד הפעם בזידיטשוב ויהי בשב"ק פר' שופטים, בסעודתא דעתיקא קדישא אמר הרה"ק מזידיטשוב דברי תורה על הפסוק "כי תצור על עיר" ותוך דברות קדשו מלהבות אש כפל הרבה פעמים תיבות אלו "ובנית מצור", והי' לפלא בעיני הרה"ק מספינקא, וכשהלך משולחנו הטהור לחדרו ליוה אותו בנו הרה"צ מהר"א ז"ל ואמר לו הרה"ק מזידיטשוב שיאמר להאמרי יוסף "אז ער איז שוין געהאלפן געווארן", והי' לפלא בעיני השומעים, אמנם בשנת תרל"ה כאשר נולד בנו החקל יצחק וקרא שמו יצחק אייזיק ע"ש הרה"ק מזידיטשוב [כמין מצור] אז הבין עומק כוונת רבו הק'.

כי ימצא חלל

בתקופת מלחמת העולם הראשונה שבועה"ר נהרגו אז הרבה מאחב"י אמר פעם הרה"ק רבי משה יהודה ליב מחעלים זי"ע (נכד המגיד הק' מטריסק זי"ע) הנה מצאנו בסוף פרשת שופטים שהכתוב מדבר מעניי מלחמה כדכתיב כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב וגו' ואחר כך בתחילת פרשת כי תצא שוב מדבר הכתוב בענין מלחמה כדכתיב כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלקיך בידך וגו', ובאמצע הפרשיות הפסיק הכתוב לדבר בפרשת עגלה ערופה ללמדך חשיבותו של נפש אחת מישראל שאפילו בזמן כזה שמלחמה שורר בעולם ואנשים נהרגים לרוב בלי הרף, עם כל זאת חשובה עד מאוד כל נפש ונפש מישראל.

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרכים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתנו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים וכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק, ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאנו ע"ד המסורה לנו מרבנותה"ק על טהרת הקודש

פרשת שופטים

מו"ה יואל מארקאוויטש הי"ו

המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

מו"ה יצחק יודא שווארטץ הי"ו

המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

מו"ה אהרן דוד רובינשטיין הי"ו

המלמדים: הר"ר עזרא בנעט שליט"א

והר"ר מרדכי מנחם שווארטץ שליט"א

מו"ה עקיבא וויינשטאק הי"ו

המלמדים: הר"ר יואל וויינבערגער שליט"א

והר"ר שמואל שאול גרינוואלד שליט"א

מו"ה אברהם שנחיה פריעדמאן הי"ו

המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א

מו"ה משה יאקאב גי"ו

המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א

מו"ה ישעי' בראך גי"ו

המלמדים: הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א

והר"ר שמעון יואל בראך שליט"א

מו"ה ישראל אהרן אייזנארפער הי"ו

המלמדים: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א

והר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א

מו"ה בנימין שאלאמאן גי"ו

המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשעק שליט"א

מו"ה שלמה יודא לייב גרובער הי"ו

המלמד: הר"ר יואל כץ שליט"א

מו"ה יואל ביקעל הי"ו

המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א

מו"ה נפתלי שטערן גי"ו

המלמד: הר"ר אהרן ווייסהויז שליט"א

הרב יואל טייטלבוים שליט"א

המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

הרב ליפא טייטלבוים שליט"א

המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א

הרב עזרא משה כאירה שליט"א

המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

מו"ה מרדכי גיסים גרינוואלד הי"ו

המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מו"ה שמעון ישראל קארבלי הי"ו

המלמד: הר"ר יעקב מייכאל היילברון שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה חיים, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאייהן". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד

שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, כפתור ופרח משוקדים

פרפראות לחכמה

על שנותיו וא"י בגמ' מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול וזה שהרבנות מקברת בעלי כיון דלדידי אי אפשר להוסיף על שנותיו כיון דאני יכול לעבור במילי ולמחול על כבודו עיי"ש, והנה ג"ל לומר ולחלק דזהו באמת דוקא באותן מלכים שמזדמן להם ענינים כאלה שצריכין לעבור על מידותיהם ואינם יכולים מכח שאינם רשאים למחול על כבודם לאלה אין יכולים להוסיף על השנים כנ"ל, אולם לאותם שאין להם הזדמנות שהיו מוכרחים למחול על כבודם הלא אלו יכולים להיות עונים באמת ולהיות בלבם בבחינה זו שיעברו על מידותיהם ברחוק וברצון ורחמנא לבא בעי ואין הקב"ה מקפח שכרם באמת לאלו מוסיפין על שנותיהם, וא"י בגמרא (ברכות ו.) כל מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין, וא"כ מלך שהוא ירא שמים באמת בורא דבריו נשמעים וממילא לא יודמן לו בשום פעם שהיה צריך לעבור על מידותיו, שהרי כל מה שיצוה ישמעו לו וא"כ גם מלך כזה יכול להיות עניו בלבד ולעבור על מידותיו בבחינה זו ויכולים להוסיף על שנותיו, וזה מדויק בפ"י הכתובים, והיתה עמו וגו' למען ילמד ליראה את ה' וממילא יהי דבריו נשמעין, וא"כ יכול להיות לבלתי רוס לבט מאחיו שהיה יכול להיות עניו ולא זיק לו מה שהוא עניו כי בין כך דבריו נשמעין, ובוזה יזכה למען יאריך ימים על ממלכתו שלא יהי בכלל אותן שהרבנות מקברת אותן רק אדרבה שיאריך ימים ויוסיפו לו שנות חיים.

☆

שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה. ופרש"י אפילו אין בכס זכות אלא שאתם קורין קריאת שמע שחרית וערבית וכו', וצ"ב למה נקט דווקא מצוה זו. וי"ל עפ"י הילקוט הגרשוני פ"י ואתחנן שמביא לפרש מאמה"כ בק"ש יושנתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך, דבאמת אמר חז"ל דצריך האדם להגות בתורה יומם ולילה, ודיברת בם ולא בדברים בטלים, וכן אמרו חז"ל וישנתם לבניך שהיו דברי תורה משוננים בפך שאם ישאלך אדם אל תגמגם ותאמר לו, ומצינו ג"כ בדברי חז"ל במנחות שאפי' לא קרא אדם אלא קר"ש שחרית וערבית קיים לא ימוש וכו', וזהו"כ וישנתם לבניך ודברת בם שבאמת צריך להגות בתורה יומם ולילה, אמנם זה דווקא בשבתך בביתך, אבל ובלכתך בדרך שאי אפשר לך שם להגות בתורה יומם ולילה עכ"פ תקרא קר"ש בשכבך ובקומך, והנה איתא בגמ' (מכות דף י"ד) עה"פ עומדות היו רגלינו בשערך ירושלים מי גרם לרגלינו שיעמדו במלחמה, שערי ירושלים שעוסקין בתורה, ודי דע"י כח התורה נוצחין במלחמה, וע"י אמרה התהו"ק שלא יפחדו יען דבצאתם למלחמה א"א שיעסקו בתורה, על כן אמר שמע ישראל אפילו אין לכם זכות אלא מה שאתם קורין קר"ש שחרית וערבית ג"כ תהיו נוצחין, ואמר הכ' אתם קרבים היום למלחמה והרי בדרך אי אפשר לעסוק בתורה ולכן די בק"ש לבד.

(פנינים יקרים)

כי השוחד יעוור עיני חכמים. וצ"ב מהו השוחד כנגד מידה בכך שהדין נעשה עיוור ואינו רואה, אמנם יבואר עפ"י החידה שאומרים העולם, שיש דבר אחד בעולם שכל אדם רואה אותה בכל עת מימי חייו, והמלך אינו רואה את הדבר הזה כי אם לפרקים, אבל השי"ת אינו רואה את הדבר הזה לעולם, והפ"י הוא כך, היינו שאיש המוני רואה איש כמוהו בכל יום ויום, אבל המלך אינו רואה דוגמתו מלך כמוהו כי אם לפרקים אבל לא בכל עת, אבל השי"ת שאין דוגמתו בעליונים ובתחתונים כלל, ע"כ אינו רואה דוגמתו לעולם, ובוזה יובן הנ"ל, דאיתא כל דין שרן דין אמת לאמיתו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית, ונמצא שאם אינו מקבל שוחד ודן דין אמת לאמיתו הוא דוגמת הקב"ה כביכול, ומשום זה הקב"ה ג"כ רואה כביכול דוגמתו היינו את הדין הלו, אבל אם הוא מקבל שוחד ומטה הדין אינו כלל דוגמת הקב"ה, ועושה עין של מעלה כאינו רואה מה שב"י רואה וכנ"ל, על כן מעניש אותו הקב"ה מידה כנגד מידה שיעוור את עיניו והוא ג"כ לא יראה דוגמתו בעולם כלל.

(בשם הרה"ק רבי' מרדכי דוב מהארנאסטיפל ז"ע)

☆

ועשית על פי הדבר וכו', אפשר לפרש במה דהקשו הראשונים דקיימא לן כל קבוע כמחצה על מחצה דמי, וא"כ הסנהדרין אשר קבועים הם נדונים כמחצה על מחצה וא"כ איך עומדים למנין אחרי רבים להטות הא קביעי וקיימא, ותי' הראשונים בזה אחרת היא דיבוריהו ניידי ואין כאן קבוע ומשי"ה אוליין בתר רובא ושנית דלא שייך כל קבוע אלא היכא דאיכא ספיקא לברר הדבר כגון תשע חניות שלקח וא"י ממי לקח אבל בסנהדרין יודעין ורואין מי המוכין ומי החייבין ובוזה אוליין בתר רובא (עי' פרי"ח ביו"ד סי' ק"י), וזה שאמר והגידו לך לשון רבים דאוליין בתר רובא וכי תימא הרי הם קבועים במקום וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי, לזה אמר ועשית על פי הדבר רמז דאנו שומרים הדיבורים ודיבוריהו ניידי ואוליין אחר הדברים אף שיגידו מן המקום ההוא והמקום קבוע מכל מקום ועשית על פי הדברים ודיבוריהו ניידי וזה תירוץ הראשון, ועוד ושמרת לעשות ככל אשר יורוך שאתה מכיר המורים, רמז תירוץ השני דאין זה קבוע מאחר שאתה מכיר לעשות ככל אשר יורוך וידעת מי הם המורים ולא אמרו כל קבוע אלא היכא שאינו ניכר מה שאנו דנים בו מהיכן הוא.

☆

והיה כשבתו על כסא ממלכתו וגו' והיתה עמו וגו' למען ילמד ליראה את ה' אלקיך וגו' לבלתי חס לבטו מאחיו וגו' למען יאריך ימים על ממלכתו וגו' לבאר המשך הכ' י"ל עפ"י מהבאת בספרי ילקוט האורים בשם ס' צנצנת מנחם על מאמרו"ל אי לא להרבנות שמקברת את בעלי"ו השטעם עפ"י החגיגה דלצורבא מרבנן דמעביד במילי ומחל על כבודו מוסיפין

עניינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

והרשת והקרת

בענין הודאת בעל דין כמאה עדים

על פי שנים עדים או שלשה עדים יקום דבר (שופטים ז' י"ז)

ועוד תמה עליו דהרי מודה במקצת דחייבה התורה שבועה וכפר הכל פטור משבועה אבל אי כופר הכל בפני ב"ד אלא שאומר שאעפ"כ אני מחייב את עצמי בחמישים וזו שהוא חצי מן התביעה, דאז ודאי אין עליו חיוב שבועה דמודה במקצת שחייב בשבועה פירושו שמודה במקצת התביעה, וא"כ אי נימא כד' המהר"ר בן לב שהודאת בע"ד נאמן מטעם דהוי כחיוב חדש א"כ הרי אינו מודה במקצת התביעה, אלא הוי כמחייב עצמו בחיוב חדש לגמרי.

☆

ועל קושיא זו העיר בקהילת יעקב (ב"מ סי' ר) דאין הנידון דומה לרא"ה דבכופר הכל ואומר שאף על פי כן אני מחייב את עצמי בחמישים וזו והנני מחייב את עצמי בחיוב חדש הרי אינו מודה כלום על תביעתו, אבל במודה במקצת הוא מודה לו על תביעתו ואפילו את"ל כד' המהר"ר בן לב שמה שמחייב לשלם אינו מצד נאמנות רק מצד שהוא מתחייב, מ"מ כיון דאיכא מעשה הודאה משו"ה מחייב בשבועה, אע"פ דהחיוב תשלומין הוא דהוי כחיוב חדש.

ונראה דהקצוה"ח לשיטתו (בסי' פ"ז סק"ה) שכתב ששי' הרמב"ם דמודה בדבר שאינו יוכל לכפור לא הוי מודה במקצת שזו משום דאין הודאה פועלת שום חיוב יותר ממה שכבר מחוייב ועומד לפני הודאתו ואנן בעינן הודאה המחייבת, עיי"ש, והכי נמי כיון דלפי דברי המהר"ר בן לב הוי חיוב חדש, א"כ הא שמודה במקצת אינו הודאה המחייבת, דהרי מחייבתו רק בחיוב חדש, וע"כ לא שייך למימר שהודאת בעל דין הוי כחיוב חדש.

☆

והקצוה"ח מחדש דהא דנאמן אדם על עצמו אעפ"י שהוא קרוב אצל עצמו היינו משום גזירת הכתוב שהיא אדם נאמן על עצמו בכל הפסולין שיש בו, וכמו שפירש"י בקידושין (ס"ה) דהודאת בע"ד כמאה עדים דכתיב אשר יאמר כי הוא זה עיי"ש, והיינו כי

הקצוה"ח (סי' ל"ד ס"ד) מביא בשם תשו' מהר"י בן לב שהקשה דאם נוגע בדבר פסול משום קרוב א"כ קשה הרי קרוב פסול בין לחוב ובין לזכות א"כ אמאי נאמן אדם לחייב את עצמו ואמר' דהודאת בע"ד כמאה עדים הרי אינו נאמן בין לחוב ובין לזכות משום קרוב.

על כן מחדש המהר"י בן לב דהא דאמרין בהודאת בעל דין משום דהוי כמו התחייבות חדשה ובתורת מתנה אתינן עלה, וכמו שאדם נאמן לחייב עצמו ליתן מתנה לפלוני ה"נ יכול לומר חייב אני לך מנה וע"כ נאמן.

☆

ובקצוה"ח בריש דבריו רצה ליישב על הקו' אמאי נאמן לחוב את עצמו ואפ"ל דאתינן עלה בתורת מיגו דאי בעי יהיב ניהל"ה במתנה, ו מסיק דא"א לומר דנאמן מטעם מיגו דהרי אם יבואו עדים ויעידו שהוא לא חייב לו כלום, דאז כבר לא שייך מיגו דהוי מיגו במקום עדים, והודאת בעל דין הרי נאמן גם כנגד עדים וא"כ ליכא למימר מדין מיגו.

☆

אמנם הקשה על המהר"ר בן לב דהרי קי"ל באומר לא היו דברים מעולם ואח"כ באו עדים דאינו נאמן לומר פרעתי אע"ג שעדים מעידים שפרע משום דהוא נאמן על עצמו יותר וכל האומר לא לויתי כאומר לא פרעתי והתם ליכא למימר דהוא בתורת חיוב חדש דהא אדרבה הוא בא לפטור עצמו בטענת פרעתי.

ועוד הקשה דהא בחיוב חדש וודאי בעינן שיאמר אתם עדיי, ובלי אתם עדיי לאו כלום הוא, דהתינח בחוב ישן לא בעינן שיאמר אתם עדיי כדאיתא בזה בורר (כ"ט) וכן מבואר ברמב"ם (פ"ז מהל' טוען הל' ח) אבל אי נימא כהמהר"ר בן לב דהוי התחייבות חדשה א"כ בעינן בפני שני עדים שיאמר מנה אני חייב לך ואתם עדיי.

אין שום ראיה כי במודה במקצת בבי"ד איירי א"כ
אכתי ליכא למילף מינה דהודאה בפני עדים מטעם
נאמנות הוא.

☆

ובאמת הפני שלמה (על מסכת בבא פתרא דף ל"ג.)
בסוגיא קריביה דר' אדי וכו' מביא מחלוקת בין
החלקת מחוקק והבית שמואל (באה"צ סי' ל"ח) אי מהני
הודאת בע"ד למפרע או לאו דהבית שמואל (שם סי' ל"א)
כתב שאם אמר אדם על מנת שיש לי ביד פלוני מנה
לא מהני הודאת פלוני אע"פ שמהני הודאתו לחייב
עצמו מכאן ולהבא מ"מ אין ידוע אם ה' לו אצלו
בשעת הודאתו, ומבואר מדבריו דהודאת בע"ד לא
מהני למפרע, אמנם בחלקת מחוקק (שם סי' פ"ג) דאם
אותו פלוני מודה לפנינו נראה דהודאתו הוי כעדים,
מבואר מדבריו דהודאת בע"ד מהני למפרע, ולכאן
פליגי אי הודאת בע"ד הוי נאמנות גמורה או מטעם
התחייבות.

וכן באמרי בינה (דיני טו"כ סי' ט"ז) מביא ד' התומים
שמהני הודאת בע"ד דייקא מכאן ולהבא, ומוכיח מד'
בעל העיטור שמהני אף למפרע עיי"ש באריכות.

☆

והתרומת הכרי מחדש שהודאת בע"ד בפני
עדים לא הוי מדין נאמנות אלא מטעם שוי' אנפשי'
חתיכה דאיסורא ועיין בתשו' חת"ס (יור"ד סי' קפ"ה) מה שכ'
בענין שוי' אנפשי' חתיכה דאיסורא.
וכן המהרי"ט הפריך שיטה זו דנימא משום
דשוויא אנפשי' חתיכה דאיסורא דא"כ נימא דמהני
בי"ה שאלה (או אמתלא) כמו דמהניא בנדר עיי"ש.

היכא דהאמין התורה ב' עדים על אחרים, האמין
התורה לכל אדם על עצמו, אע"פ שהוא קרוב דהא
דפסלה התורה קרוב הוא ג"כ רק להעיד על אחרים
אבל על עצמו נאמן, והא דווקא בחוב אבל לזכות אינו
נאמן על עצמו דהרי הוא ממילא מעיד על אחרים
לחובה ע"כ אינו נאמן.

וכן מביא ד' הש"ך (ריש סי' ל"ז) שנתחבט לבאר
הטעם דאדם נאמן על עצמו לחוב ומבאר דהיכא
דזכות הוא לו ויש לו הנאה מקרי נוגע וחשוב כקרוב
אבל היכא דמעיד לחוב נוגע הוא ולא חשיב כקרוב
עב"ד הש"ך.

ולכאורה קשה דמה בכך דאינו קרוב הרי עדיין
לא די בזה דהרי אינו אלא עד אחד והתורה אמרה
עפ"י שנים עדים יקום דבר, ועוד וכו' אלא עכ"ח הטעם
משום גזיה"כ דהתורה לא תבעה שני עדים אלא על
אחרים ועל עצמו נתן לו התורה נאמנות כמו מאה
עדים וילפי' לה מדכתיב כי הוא זה וזהו הוא ברירא
דהך מילתא.

☆

ומשמע מד' הקצוה"ח שלמד שהודאת בע"ד
בפני עדים הואי מטעם נאמנות, ובאמת הפני יהושע
בכתובות (דף ק"ב) מחלק דמודה בפני ב"ד הוי מטעם
נאמנות וכד' הקצוה"ח אמנם המודה בפני עדים הוי
מטעם התחייבות ולא משום נאמנות, אבל מד'
הקצוה"ח משמע דאף המודה בפני עדים הוא גזיה"כ
ומטעם נאמנות.

והתרומת הכרי (סי' א') כ' דהא דהביא הקצוה"ח
הכרח ממודה במקצת שהודאת בע"ד מטעם נאמנות

התודה והברכה

לידידינו איש ח"י ורב פעלים הרבני הנגיד הנכבד והמפואר

מוה"ר חיים לאנדא הי"ו

אשר לרגל יומא דהילולא קדישא של מרן רבינו חק' בעל דברי יואל זי"ע
תרם סכום נכבד למען הפצת גליונינו בקרית יואל יע"א
בשב"ק פרשת ראה העעל"ט

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' אלימלך ב"ר זאב ז"ל

נלב"ע כ"ה אב

קיצור דינים, מבסקי הראשונים והאחרונים עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

הוקים להורותם

לרגל שבת המתאחדת באת"ק מירון אמרנו להביא כאן
כמה פרטי דינים המצויים בפרט בשבת זו

נערך ונסדר ע"י הרב יחיאל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

כיסוי החלות

בסעודות גדולות שוכלין הרבה אנשים ביחד, ואחד מקדש ומוציא את כל המסובים [ומצוי בשבת התאחדות, או בסעודות אויפריק ושבע ברכות] ולכל המסובים יש חלות בנפרד - כל אחד צריך להניח כיסוי על החלות המונחים לפניו, על אף שהוא אינו מקדש בעצמו והוא רק שומע הקידוש מפי ראש המסובים (הנידון בזה הוא דמובא בפוסקים ג' טעמים בענין כיסוי הפת: א) שלא יראה הפת בושטו שמקדשים על היין ולא על הפת שהוא קודם לין שהוא מוקדם בקרא [טור בשם ירושלמי], ב) זכר למן שהיה מכוסה בטל מלמטה ומלמעלה [שבולי הלקט ועוד], ג) בכדי שיבוא הסעודה לאחר הקידוש דאז ניכר שהוא לכבוד שבת [רשב"ם ותוס' פסחים ק:], וכל הטעמים מובאים בפוסקים.

יש לדון אי שייך הטעמים גם במי שאינו מקדש בעצמו, דטעם זכר למן וטעם שיבוא הסעודה לכבוד שבת שייכא גם בענין זה, אולם להטעם שלא יראה הפת בושטו יש לדון ולומר דזהו שייך דוקא למי שמקדש בעצמו שהפת מונח לפניו ונמצא דרואה בושטו שהוא מקדש על היין, משא"כ כשהוא אינו מקדש בעצמו דאין הפת רואה בושטו, דהא בעל הפת אינו מקדש, ובפרט אם הוא יושב על שולחן בנפרד מהמקדש, או י"ל דאפי' שאינו מקדש בעצמו, מ"מ כיון דיוצא בקידוש שעל היין מטעם שומע כעונה הרי זה נחשב כמי שמקדש בעצמו, ושוב שייך אותו הטעם, ועי' בשו"ת נשמת שבת סי' ה' שמביא מס' לקט יושר שבכה"ג אין צריך לפרוס מפה על הפת דלא שייך הטעם שלא יראה בושטו, אולם מביא שם כמה פוסקים דצריך לכסות אף לטעם זה, ועכ"פ שייך אף שאר הטעמים הנ"ל, ובמשנ"ב סי' רע"א סק"ט מבואר דחיישי' לכל הטעמים, וממילא צריך לכסות.

קידוש

כנהוג בסעודת שבת שמסובים כמה אנשים ביחד, שאחד מקדש ושאר המסובים יוצאים הקידוש, ויוצאים בזה מעיקר הדין מטעם שומע כעונה (כמו שנתבאר בסי' רע"א סעי' א' בשו"ע ובאחרונים) והיוצאים קידוש מאחר צריכים ליזהר לכוין לשמוע כל תיבה ותיבה מפי המקדש.

ויש שמקפידים לקדש בעצמם, וב' טעמים בדבר: א) בס' עולת שבת כתב דעדיף יותר לקדש בעצמו מלצאת ע"י חבריו דמצוה בו יותר מבשלוחו, אולם הרבה אחרונים אינם סוברים כן (בא"ל רבה ובת"ש תמהו עליו דהא כל היכא שמקיים המצוה בזה שיוצא מדין שומע כעונה אזי נעשית כמי שקידש בעצמו ולא שייך בזה מצוה בו יותר מבשלוחו), ואדרבה יש שכתבו דעדיף לצאת קידוש מאחר משום דברוב עם הדרת מלך (במחצית השקל (סי' רצ"ו סק"י) כתב לגבי הבדלה דאדרבה עדיף שכולם יצאו מפי אחד משום ברוב עם הדרת מלך, עי"ש שפי' בזה דברי המ"א שם שחולק על הסמ"ע הסובר שנת"ח יבדיל לעצמו, וכ"ה בתו"ש בסי' רע"ג).

ב) בס' תוס' שבת כתב דמנהג העולם שכל אחד מקדש בפני עצמו, וציון לדברי המ"א משום דקשה לכוון ולשמוע בברכה ארוכה (וכ"ה בסידור כתר נהורא שכתב יקדש בפל"ע, וכ"כ בליקוטי מהר"ח לחשוש לב' הטעמים הנ"ל). ג) ובס' זכרון יהודה (מנהגי מהר"ם א"ש) מביא שאצל כל האנשים האוכלים על שולחנו היה כוסם בידם והיו אומרים עמו בבת אחת הקידוש בלחש. ורוב העולם נוהגים בכל ענין לצאת מפי המקדש, אלא דצריך ליזהר לשמוע כל תיבה.

קידוש מכוס פלעסטיק או של נייר

כוס מנייר [חד פעמי] - דעת רבינו זי"ע דאין לעשות קידוש בכוס של נייר וכן אין להשתמש בהם לצורך נטילת ידים (כן מובא בשו"ת משנת יעקב (להרה"ג מקאפיש זצ"ל) שדן עם רבינו ז"ל בהלכה זו והסכים עמו רבינו שאסור לקדש ולטול הידים בכלים אלו, וכן הוא בשו"ת שרגא המאיר שכן דעת רבינו, והטעם בזה כיון דבעי' לקידוש כוס שיש בו חשיבות כלי, וכוס זה הואיל דמשליכין אותו מיד לאחר השתיה אין לו חשיבות כלי, וכן הביא בשו"ת מנח"י ח"י סי' כ"ג.

אולם הובא בשו"ת באר משה (דעברעצין, ח"ג סי' נ"ה) ובשו"ת יושב משה ח"ב סי' ס"ה דדעת רבינו היה דמעיקר הדין מותר לקדש בזה, ורק להידור גרידא הקפיד בזה ואכמ"ל.

כוס מפלעסטיק [חד פעמי] - י"א דמה שאסר רבינו אינו אלא בכוס מנייר שמתקלקל אחר

מוקצה

מפתח של אויטא - מפתח של דלת האויטא שאינו נדלק שום לעקטער בפתחתו, אינה מוקצה ומותר לטלטלה בשבת.

אולם מפתח שמדליקים בזה את האויטא הי מוקצה ודינה ככלי שמלאכתו לאיסור דאסור לטלטלו בשבת שלא לצורך גופו ומקומו, ולכן הרוצה לטלטל צרור מפתחות בשבת צריך להוציא בערב שבת את מפתח הנ"ל, ובדיעבד אם לא הוציא מותר לטלטל את צרור המפתחות.

מפתחות שאין בהם צורך בשבת [כגון מפתחות ביתו כשאין נמצא בעיר] אסור לטלטלם (אף דאין מוקצים מ"מ אסור לטלטל שלא לצורך כלל, ורק מחשש גניבה וכדו' מותר לטלטלם)

חובת עניית דבר שבקדושה בעת אמירת תהלים

העוסקים באמירת תהלים ותחנונים במקום שמצוי מניני תפילה - מעיקר הדין אינם מחוייבים לענות על דברים שבקדושה [כגון אמן וכדו'] כשהם באמצע אמירת תהלים (חוץ אם הם לא יצאו עדיין חובת הקדישים שצריכים לשמוע) דנחשב כעוסק במצוה שפטור מן המצוה, (באשל אברהם בוטשאטש סי' קכ"ד, ועוד). העוסק בתורה אי פטור מטעם זה, או"ח סיפוקא סי' קכ"ד, ועוד). וכל שכן כשמתפלל במנין אחד שאין צריך לענות על דברים שבקדושה ששומעי ממנין אחר, (וכן שמעתי מראה"כ הגאון רבי שלמה זלמן אולמאן שליט"א, שקבלה מזקני ירושלים שבעת שהיו מתפללין בכותל המערבי לא היו עונים אמן וכדו' ממנין אחר).

אבל קדושה ודברים שצריך לעמוד נכון שיענה עמהם כשהוא יושב באותו חדר בכדי שלא יהא ניכר שהוא אינו משתתף עמהם, אך כשהוא נמצא בחדר אחר פטור מלענות.

ההשתמשות בהם פעם אחד, אבל בכוסות הפלעסטיק שאינו מתקלקל תיכף אחרי ההשתמשות מותר לקדש (כן הובא בקובץ עמודי דגירסא משמ"ר דכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א. והובא שם מה שסיפר מוה"ר וואלף בער לעבאוויטש ז"ל (שהי' מקורב אצל רבינו ז"ע) שפעם בסעודת שבת בלילה אצל שולחן רביה"ק היו שם כמה חסידים והמדובר הי' בענין הנ"ל ואמר על זה רבינו שמותר לעשות קידוש והבדלה על זה ואפילו אלו הרוצים לאסור אינו אלא על הכוסות מנייר. אולם בשו"ת מנח"י הנ"ל כתב הטעם שלא לקדש עליהם משום שאינו מיוחד לחשימש קבוע, דבדעתו לזרקו לאחר השימוש אין שם כלי עליה, ולפ"ז גם בפלעסטיק כן).

אכילה במקום דשא

טוב להחמיר שלא לאכול בגינה שיש שם דשא אם הוא משתמש בעת הסעודה במים, וכ"ש שלא לשתות שם מים, כיון דקשה להיזהר שלא ישפך שם מים (רמ"א סי' של"ו סעי' ג', דאסור לשפוך מים מעל עשבים או זרעים, דהמשקה את הזרעים חייב משום זורע דמועיל להצמיח וגם משום חורש שמרפה את הקרקע ע"י הלחלוח).

דיבור חול בשבת

אין לומר לחבירו בשבת - אני נוסע במוצאי שבת למקום פלוני - ואף שאין לו צורך בדיבור זה בשביל מטרת הנסיעה (שר"ע סי' ש"ז סעי' א' ח', דדרשינן "ודבר דבר" שלא יהא דיבור בשבת כדיבור בחול). וכל שכן שאסור לשאול את חבירו אם הוא נוסע במוצאי שבת במקום פלוני בכדי שיוכל לנסוע עמו (שם, מטעם הנ"ל, וגם משום דכתיב "ממצוא חפצך" ודרשינן דאסור לסדר חפצי חול בשבת ולכן אסור לסדר נסיעתו שביום חול). ומותר לומר - אני הולך למחר למקום פלוני - (דבזה שאינו אומר בלשון נסיעה אין בזה איסור של דיבור חול). אולם לסדר נסיעתו למוצאי שבת אסור אף בלשון הליכה (דאסור משום ממצוא חפצך כ"ל).

לעני"נ הרה"ח ר' ישראל טרעגער ז"ל

ב"ר יעקב ארי' הכהן ז"ל - מלב"ע כ"א חשוון תשס"ט

וזו' האה"ח מרת צירל צפורה ע"ה

ב"ר משה יודא ז"ל - מלב"ע י"ט טבת תשס"ח

לעילוי נשמת

הרב החסיד המפוי

רבי הנג' יו"ט ליפא שווארצין ז"ל

ב"ר עזריאל ז"ל

מלב"ע י"ט מנחם אב

לעילוי נשמת

האה"ח מרת אסתר פארקאש ע"ה

ב"ר מנחם ישראל ז"ל

מלב"ע ה' אדר

ת.נ.צ.ב.ה.

לזכות

הר"ר יהודה ישראל בן עטיה הי"ו

שיצליח בכל מעשי ידיו

עולת החודש

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתנו לכבוד
הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים וכו בזכות של כיתה שע" מוסדותינו הק',
ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאיו ע"ד המסורה לנו מרבנותה"ק על טהרת הקודש

חודש אלול

מו"ה בצציון אברהם כהן הי"ו

המלמד:

הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א

מו"ה יושע הערש פריינד הי"ו

המלמד:

הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א

מו"ה יוסף משה פריינד הי"ו

ומו"ה יואל עפשטיין הי"ו

המלמדים:

הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א

והר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א

מו"ה מרדכי לייב גליק הי"ו

המלמד:

הר"ר יואל כץ שליט"א

מו"ה אהרן יונתן ראזענטאל הי"ו

המלמד:

הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

מו"ה יואל בראך הי"ו

המלמד:

הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

מו"ה חיים הערש סופר הי"ו

המלמד:

הר"ר שמואל אלטער בעט שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יוקף לזכותכם
לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

החודש הזה לכם, לכם לכל צרכיכם, עליכם ועל בניכם,
וישלח ברכה ה' אליכם, להשפיע מעין הברכה כפעולתכם,
הון ואושר בביתכם, תענוג ונחת כל ימי חייכם, ועומדת לעד צדקתכם.

מפעל החזקת מלמד

שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

במעלת לימוד פרשיות משנה תורה, שהם מלאים דברי מוסר ותוכחה.

קחו עמכם דברים

ג

וממשיך ואומר: הסדרות של משנה תורה מתחילות, **אלה הדברים, ואתחנן, עקב** וכו'. ואמרת **אלה הדברים** אשר צריך כל רב ודרשן לדבר אל אחיו באלו הימים, ומה הם הדברים, **ואתחנן** אני מבקש מכם, **עקב ראה** שאתם יכולים לראות, **שופטים** כי ימי הדין קצת מזומנים, ומה הם שופטים **כי תצא כי תבא**, כמה יעברון וכמה יבראון מי יחיה ומי ימות, **נצבים וילך** הם נשפטים מי שישאר על מעמדו הטוב ומצבו ומי ח"ו שירד ממצבו מי יעני ומי יעשר, **האזינו** את הדברים האלו שדברתי בשבת שובה, ואז **וזאת הברכה** יתן לכם ה' כתיבה וחתומה טובה.

*

[אגב, יש להוסיף כאן המסופר שפעם הגיע איש להרה"ק מפרעמישלאן זי"ע והתאונן לפניו שחבירו התאנה לו לקחת ממנו מסחרו, השיב לו הרה"ק מפרעמישלאן הקב"ה יכול לשלוח לך פרנסה גם באופנים אחרים, וכאשר ביקש אותו יהודי ברכה, השיבו **דברים** אם יש לאדם דין ודברים אודות מסחרו, **ואתחנן** צריך הוא לבקש מהש"ת אודות הצלחה, אבל **עקב** בינתיים עד שיעשה ותפעל משהו, **ראה** יראה לא לשבת בטל, רק ישכור לו איזה חנות ומסחר, **שופטים** אח"כ ילך עמו לבית דין, **תצא** יצא מהמסחר הישן, **תבא** יכנס ויבוא לעסק החדש בהצלחה, **נצבים** ויעמוד היטב במסחרו החדש, **וילך** ילך לו טוב, **האזינו** אם האזין למה שנאמר כאן, **וזאת הברכה** זהו ברכתי אליו].

לימוד משנה תורה סגולה להפקד בזש"ק:

מסופר שאיש א' בא לפני הגה"ק מהרי"ד מבעלזא זצ"ל להתברך מפה קדשו להפקד בזע של קיימא, ואמר לו הגה"ק מבעלזא בשם הגה"ק ר' משה צבי מסאווראן זצ"ל סגולה להפקד בזש"ק ללמוד משנה תורה, ויש שני טעמים לדבר, א, במשנה תורה יש הרבה מוסר ועל ידי כך יתעורר לתשובה וממילא יוושע, ב. יצחק כרה חמש בארות, ואיתא במדרש רבה (ב"ר פס"ד) שחמש הבארות הם כנגד משה חומשי תורה, והבאר החמישית היא שעליה נאמר (בראשית כו כב) ויקרא שמה רחובות ויאמר כי עתה הרחיב ה' לנו וסרינו בארץ, מרמזת לנו על משנה התורה, ועל כן לימוד משנה תורה הוא סגולה לבנים.

אבל מותר לו ללמוד משנה תורה:

יש לציין מה שכתבו הפוסקים שאף שהאבל אסור לו ללמוד תורה, אבל משנה תורה מותר לו ללמוד, וכן מותר לו לשמוע קריאת משנה תורה בליל הושענא רבה, בעבור זה שהוא מלא מוסר ותוכחות, שמוותר לאבל ללמוד מוסר. (עי' בנסעי גבריאל הלכות אכלות פרק קו, ופרק קכב)

סדר הפרשיות יפה נדרשת על דרך מוסר ותוכחה:

הגה"ק מקאשוי זצ"ל בספרו גבעת שאול, כתב לרמז בדרך מוסר פרשיות שבמשנה תורה, **ואתחנן** היינו תפלה, **עקב** היינו הכנעה כדכתיב (משלי כב ד) עקב ענוה יראת ה', **ראה שופטים** ראה שתתן דין וחשבון לפני שופט צדק, שוטרים המה מלאכי חבלה שמכים אותך על החטאים, עוד ראה **כי תצא** מן העולם הזה לאן אתה הולך, **כי תבא** בעולם הזה ראה מאין באת מן העולם הנצחי לעולם עובר, ואז **נצבים** לעולם קיים, ושם **וילך** מחיל אל חיל ברננה, לכן **האזינו** מוסר התורה, **וזאת הברכה** רצה לומר עיקר הברכה באה בזכות התורה הנקרא זאת, ובה תלוי כל הברכות, וזה קחו עמכם דברים, ר"ל סדר דברים, שהוא משנה תורה.

*

ובסגנון זה ובאופן אחר קצת מתאמרא משמיה דהרה"ק בעל מאור עינים זי"ע דבשמות הסדרות ברמז תוכחת מוסר שהוא כעין הקדמה לימים הנוראים הממששים ובאים, שמושה רבינו אמר **אלה הדברים** אשר אני מדבר אליכם, **ואתחנן** מכם שתתמסרו לעשותם, **עקב ראה** למען תיראי כי יש **שופטים** בשמים עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים, כי סופך סוף כל האדם **כי תצא** מן העולם הזה, **כי תבא** לעולם הבא עולם האמת מקום שם אתם **נצבים** כלכם ליתן דין וחשבון, **וילך** אחר שהלך אדם לבית עולמו, לכן **האזינו** נא לדברי אלהים חיים ומלך היום ותקויים בהם **זאת הברכה**.

*

ודומה לזה הביא בספר נאה דורש (דרוש לשבת שובה) על הכתוב אומר שובה ישראל עד ה' כי כשלת בעונך קחו עמכם דברים ושובו אל ה', ומה הענין שאמר קחו עמכם דברים, ואמרת על זה שזהו ספר דברים, משנה תורה שהוא כולו מוסר ותוכחה.

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא רצדיקיא

הגה"ק רבינו יקותיאל יהודה בן הגה"ק רבי אלעזר ניסן זי"ע טייטלבוים

בעל "ייטב לב" יומא דהילולא ו' אלול (תרמ"ג)

מִרְנֵי הַגְּהָ"ק בַּעַל יֵיטֵב לֵב זי"ע נולד בשנת תקס"ח לאביו מִרְנֵי הַגְּהָ"ק רבי אלעזר ניסן זי"ע אב"ד דראדאביטש בנו יחידו של מִרְנֵי בַּעַל הַיִּשְׁמַח מִשָּׁה זי"ע, וְלֵאמֹר הַרְבֵּנִית הַצַּדִּיקָת רוּיָא בְּלֹמָא ע"ה בת הרב הגאון ר' אהרן זצ"ל אב"ד חודרוב, והיתה נכדת של אב"ד דראדאביטש ר' יקותיאל זלמן זצוק"ל, ויקרא שמו בישראל "יקותיאל יהודה" משום מעשה שהי', שלאביו הגה"ק ר' אלעזר ניסן וזוגתו לא נתקיים זש"ק ל"ע והזכירו עצמם אצל האי סבא קדישא מִרְנֵי הַיִּשְׁמַח מִשָּׁה, והוא יעץ להם שילכו לראדאביטש על הבית החיים ששם טמון זקנה של הרבנית מרת רוּיָא בְּלֹמָא ע"ה ה"ה הגה"ק ר' יקותיאל זלמן ז"ל, ויבטיחו על ציון קדשו שכאשר יולד להם בן או יקראוהו בשמו, ואז יתקיימו אצלם זרעם, וכן עשו ונולד להם בן ויקרא שמו בישראל יקותיאל אחרי זקנה רבי יקותיאל זלמן, ויהודה אחר זקנה ר' לייב חסיד זצ"ל.

כשהי' בן י"ד שנים שלח אביו קוויטל להרה"ק החוזה מלובלין זי"ע וכשקרא החוזה שמו של הייטב לב אמר "עם שינע עם שינע" ואכן כבר מִשְׁחַר טַל ילדותו ראו בו שלאילנא רבא יתעביד, ועלה מעלות רמות בתורת ה', וכבר בעודו ילד קטן חידש חידושים בעצמו, וידוע העובדא כשהי' בן ז' שנים ביקר פ"א עם אביו אצל מִרְנֵי הַיִּשְׁמַח, ומִרְנֵי הַיִּשְׁמַח אמר תורה, ואח"כ אמר לבנו ר' אלעזר ניסן שיאמר ג"כ תורה, ואח"כ אמר לנכדו הייטב לב ג"כ להגיד תורה, כדי לקיים מה שנאמר לא ימוש מפיד ומפי זרעך ומפי זרע זרעך.

בהיותו בן עשר שנים שלחו אביו לזקינו מִרְנֵי הַיִּשְׁמַח מִשָּׁה ללמוד תורה מפיו הקדוש, ועל ברכיו של אותו זקן נתגדל, והי' תלמידו המובהק, וחבבו מאד כבבת עינו, וכך עלה ונתעלה ושמו הגדול הלך למרחוק, ומכל הצדדים הציעו לפני היש"מ שידוכים עבור נכדו העילוי, והיש"מ דחה כל ההצעות, יום אחד אמר היש"מ להרבנית שהוא נוסע לטאלטשווע כי שנתגלה לו מן השמים שהזיווג לנכדם היא בת הגה"ק ר' משה דוד אשכנזי זי"ע אב"ד טאלטשווע, ונסע לטאלטשווע, והציע תיכף השידוך לאב"ד, והוא הסכים תיכף להשידוך, וגמגמ השידוך בכי טוב, וידוע העובדא כי בלילה שלפני הנשואין עשו סעודה גדולה לעניים כנהוג, והרה"ק מטאלטשווע חילק לכל עני סכום קצוב, והי' שם עני אחד שרצה יותר, ונכנס הרה"ק מטאלטשווע למִרְנֵי הַיִּשְׁמַח וסיפר לו מעני שלא רוצה לקבל מה שנתנן, אמר לו היש"מ הראני אותו לי, והביט עליו היש"מ ואמר להרה"ק בטאלטשווע בהתרגשות "אש להבה רבי ר' הערש, געב איהם געב איהם", כשיצא העני אמר שמוזוג זה יצאו דורות שיאירו את העולם, ואתו עני הי' הרה"ק ר' צבי הירש מרימנוב זי"ע.

אחר חתונתו ישב על שלחן חותנו בטאלטשווע, ועסק בתורה ועבודה מתוך דחקות נורא, והוא בעצמו אמר, שתענוג עוה"ז היחידי שהתנהג מחותנו היה, בחורף בבואו אל הנהר לטבול כבר מצא את הקרח כשהוא נשבר, שחותנו הקדימו, וסיפר רביה"ק זי"ע שבבית חותנו לא הי' עצים להסיק הבית, ובחורף כשהקור העז חדר לתוך הבית למדו שניהם ביחד "אונטער די דאכענעס", ועוד סיפר רבינו שלא הי' להייטב לב בביתו שלחן כראוי, והי' לו רק "לאקשין ברעט" ששימש במקום שלחן, ועליו למד, ובעש"ק כשצריכה הרבנית את הלאקשין ברעט, ללוש את העיסה לכבוד שבת, החזיק את הגמ' בידיו.

בשנת תקצ"ג כשנעשה בן כ"ה שנים נתקבל לאב"ד בסטראפקוב, ותיכף עם ביאתו לשם הקים ישיבה, שזו היתה ישיבתו הראשונה, ולמד שם עם מאות בחורים, בשנת תר"א עם פטירתו של זקינו היש"מ קיבלו אותו למלא מקום זקינו באוהל, אבל לא נתארך לו שם הימים והי' לו רדיפות עד שהוצרך לברוח משום, ונתקבל לכהן בעיר גארליין, ושם התחיל מחדש בהרבצת תורה לעדרים, וגם הרבה חסידים התחילו לבוא אליו עם בקשות וכדו' ונתפרסם שמו לפועל ישועות, אחר פטירת אביו הגדול בשנת תרט"ו, נסע לראדאביטש למלא מקומו, אבל הי' שם רק ב' שנים, עכ"ז בתוך אותו זמן קצר נתקשר מאד לאנשי עירו, בשנת תרי"ח קיבל הייטב לב את ההרבנות בעיר סיענט, שהי' עיר מלאה חכמים וסופרים, וגם שם תיכף עם ביאתו התחילו לנהרות אליו תלמידים למאות ולאלפים, ולא רק חסידים ותלמידי חכמים באו אליו אלא גם רבנים מפורסמים, אדמו"רים של חסידים באו להסתופף ולהנות ממנו עצה ותושי' ולהתברך ממנו בברכת קדשו, ועיר סיענט נעשה לתל תלפיות שהכל פונים אליו לתורה וחסידות עד יומו האחרון עלי אדמות יום ו' אלול שנת תרמ"ג לפ"ק.

במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו

ידוע ומפורסם גדול שברון לבו הטהור של הייטב לב כמו סיפר רביה"ק זי"ע שהי' לו לב נשבר ונדכה בטבעו והי' מבטל עצמו אף בפני ילדים קטנים, וסיפר רבינו שהיט"ל כשהי' רואה תנועה של יראת שמים אפי' אצל ילד קטן הי' מתקנא בו באמרו: הלואי יהי לי אותו יראת שמים. פ"א הבחין בבעל עגלה אחד שמניח תפילין ומברך הברכה "להניח" בקול רם, זלגו דמעות מעיניו הקדושים ופנה אל נכדו הרה"ק מרדניק זי"ע ואמר לו "השמעת את הברכה שעשה היהודי הזה, כך צריכים לעשות ברכה לפני השי"ת, ולא כמו שאני עושה ברכה בלי כוונה כראוי..."

דמתה לתמר

רביה"ק זי"ע בדרשתו בהו"ד תשכ"א בפסקא דמתה לתמר הזכיר בזה"ל: ק"ו הייטב לב זי"ע בדרשתו בהושענא רבא על הושענא דמתה לתמר אמר שאל ידמו בנפשם שהוא כמו זקינו הישמח משה – אף שגם הוא ברוב קדושתו הי' קדוש עליין ודיבוריו הי' להם כח גדול – אל ידמו בנפשם שהוא באותו בחינה שהי' הדור הקדום וכמו שהי' הישמח משה כי אני רק דומה לו במקצת ממה שלמדתי ממנו ואני רק דמתה לתמר, כך אמר הייטב לב על עצמו.

עניו מכל האדם

סיפר רביה"ק זי"ע שאחרי חתונת נכדו של הייטב לב הגה"צ ר' משה דוד טייטלבוים מלאפוש זצ"ל עם בתו של הגה"צ ר' ארי' לייבוש זצ"ל בן הגה"ק ר' דוד מקשאנוב זי"ע בן מרן הדברי חיים זי"ע שהתקיימה בצאנו, וכשחזר הייטב לב מהחתונה לביתו הי' לבו נשבר ונדכה מאוד בקרבו והתמרמר על עצמו ואמר: "בימי הנעורים היינו (היט"ל והד"ח) הולכים ומתעלים במדרגות יחד בשוא, וכעת אני רואה שהוא התקדם ונתעלה במדרגות רמות הרבה יותר ממנו", ואז חדל הייטב לב מלקבל פתקאות למשך זמן מה, מתוך שברון לבבו הטהור, (ראו לציון שמרן ההר"ק מצאנו זי"ע מתאר את היט"ל במכתבו "האי סבא קדישא שקטנו עבה ממתי").

דגא תביר

סיפר רביה"ק זי"ע שפ"א הלך היט"ל להגיד את השיעור לפני התלמידים ערב בבית המדרש על יד אחד הבתרים ושמע שלומד השיעור ועושה כל התנועות של היט"ל באופן נפלא, עד שהי' אפשר לטעות ששומעים את קולו של היט"ל, וכשישב היט"ל על מקומו והתחיל לומר השיעור, הפסיק תיכף והתחיל להתמרמר ואמר "מי יודע אולי גם אנכי כל עבודתי אינה באמת "עס איז נאר נאכגעמאכט", פ"א אמר שבפסוק ראה אנכי, על תיבת "ראה" הנגינה בקריאה למעלה, ועל תיבת "אנכי" הנגינה בקריאה היא "תביר" מלמטה, ופי' "ראה" כשתראה ותתבונן מה למעלה ממך, אז לבו נשבר לבו למטה ואנכי הי' בבחי' "תביר".

הי' מרגלא בפומיה דרביה"ק זי"ע לספר שפ"א נסע איש פשוט מקטני השכל להייטב לב להסתופף בצלו על הימים נוראים, ונתפעל מאד מהדרשות והתפילות הנוראים שעשו עליו רושם אדיר, ושוב במוצאי יו"ט שמע האיש הנ"ל מאחורי

הדלת של היט"ל שהוא מתבודד בינו לבין קונו, ובתוך הדברים התמרמר היט"ל על עצמו בענוות קדוש בדברי גנאי שהוא רמאי ושכל מעשיו הם ברמאות ופניות, וכאשר שמע השוטה ההוא הדברים האלה התחיל לדבר סרה על הייטב לב בפני קהל ועדה, באמרו דהלא שמע בעצמו שהוא אומר על עצמו שהוא רמאי.

סיפר הרה"ח ר' פרץ לעפקאוויטש הי"ו ששמע מרבו שהגה"צ ר' שלמה יודא וויינבערגער זצ"ל אב"ד באגאד שהי' מגדולי תלמידי הייט"ל, נכנס לפני הימים נוראים להיפרד מרבו שרצה לחזור לביתו, שאל אותו הייט"ל מה למדת ענה לו שלמד מסכת פסחים, שאל אותו הייט"ל במליצה אתה חוזר על הפסחים..., שוב שאלו איזה פרק הוא למד ענהו תמיד נשחט, שאלו שוב במליצה אתה לומד תמיד..., שאל אותו הייט"ל איזה ראשונים למד, ענה לו ר"א"ש וכדו', שאלו שוב במליצה לשונו, אתה לומד עם "הראש"..., אח"כ אמר לו הייט"ל בקול שבור ובתמיהה "איין! געזינדיגט האבן מיר צוזאמען און תשובה טון ווילסטו אליינס", וביקשו הייט"ל שישאר על הימים הנוראים.

ענותו ותרבו"ו

בספר עשר קדושות בפתחה להג"ר ישראל בערגער זצ"ל אב"ד בוקארעסט יצ"ו, כתב בזה"ל: גם הנה שפלות רוחו נגד כל אדם תקצר היריעה מהכיל לספר אחד מני אלף, ולדוגמא אציע כאן מה שאמר אלי' בנסעי לשבת על כס הרבנות וכי' בזה"ל: ווי דו קוקסט מיר אן הייס איך היינט אין דער וועלט א רבי און א בעל מופת אין מען האט מורא פאר מיר, איך פיהר אויס זייער אסאך אין דער וועלט, אין דער אמת בין איך א גאר נישט, אבער טאקע גאר נישט, גאר נישט, נאר מיט דעם גאר נישט פיהר איך אללעס אויס, ווייל איך ווייס אז איך בין א גאר נישט איך בייג מיר אראב פאר איטליכען, והבליע אך בתוך דברי קדשו ויאמר אלי' מזה בידך (שהשי"ת שאל למשה איזה מדה ובה ש"ך, והשיבו) מטה (שאני יכול להשת את עצמי לפני כל אדם, ועל זה אמר לו השי"ת) ואת המטה הזה תקח בידך (שתקח בידך המדה האת של מטה ושפלות רוח) אשר תעשה בו (במדה הזאת) אותות ומופתים, עיי"ש.

מלמד זכות

בעיר סיגעט התגורר אדם שפל וגרוע למאוד (שסופו הי' מר מאד) וכשדיברו ממנו פ"א נענה היט"ל ואמר, שאלמלא לא הי' גר בסיגעט הי' יותר גרוע מזה, נכדו הרה"צ ר' צבי מרדניק סיפר שהיט"ל הי' לו שיעור עם נכדיו בכל ערב בשעות המאוחרות והוא ג"כ השתתף בהשיעור יחד עם עוד נכדים, ודרכו הי' במהלך השיעור להשעין את ראשו ולעצום את עיניו למספר רגעים, הנכדים לא יכלו להחליט אם מתנמנם הוא מפני חולשתו לעת זקנותו או שהוא רק תפוס במחשבותיו, פ"א באותה שעה שוחח הרב מרדניק עם הרב מלאפוש אודות אדם מסוים, הרב מרדניק סבר שהוא לא כ"כ הגון כמו שהוא סבור, והוא אמר שנראה שהוא כן הגון שהלא גם זקינינו מחשיבו מאד, נענה הרב מרדניק ואמר, וכי משם ראי' הלא גם על הרשע ההוא אומר זקינינו שאלמלא לא גר בסיגעט הי' יותר

בראש השלחן וליפאלע יושב מהצר, ואפי' לתלמידיו ובחורי ישיבתו השפיל עצמו מאד, והי' מדבר עמם כדבר איש אל רעהו, וסיפר רביה"ק כשהי' רואה תנועה של יראת שמים אפי' אצל ילד קטן הי' מתקנא בו באומרו "הלוואי יהי לי אותו יראת שמים שיש לילד קטן הזה".

כאשר הוציא לאור את ספרו הקי' ייטב לב לא הזכיר את שמו על שער הספר, אולם בפנים הספר ראו שמביא ד"ת מאביו וזקניו הקי' ובוזה היו יכולים להבין מי הוא זה המחבר החפץ בעילום שמו, אבל מחמת ענוות קדשו לא רצה לפרסמו בשער מבחין. בימים ההם היה נהוג כאשר מאן דהוא הוציא לאור ספר מסויים היה שולח את הספר להבארון ראטשילד אשר היה רגיל לשלוח בחזרה סכום כסף נכבד לכבודו של המחבר, כאשר יצא לאור הספה"ק ייטב לב והשער נשאר ריק ולא היה כתוב שם המחבר, החליט איש אחד מעיר חוסט להרוויח כסף על חשבון ספר זה, והחליף את שער הספר, ובשער השני כתב את שמו ושם עירו חוסט ששם נדפסה הספר, כאשר קיבל הבארון ראטשילד את הספר וראה שהיא נדפסה בחוסט שלח את הכסף להרב מחוסט המהר"ם שיק אשר הבין מיד שהאיש הלז רצה להתלכש בטלית שאינו שלו והכניחו על כך ועי"ז לא הצליח הלה במעשה הגניבה.

גרוע, הייטל בשמעו זאת עבר חיך על שפתיו, ומאז הבינו שהוא שומע כל מה שמדברים ביניהם ואינו ישן.

הוצנע לכת

הייטל זי"ע הי' מתנהג בפשטות יתירה, וכל מעשיו ועניניו הי' הסתר בתוך הסתר, וכמ"פ באמצע עבודתו בקודש עשה ענינים משונים לעיני בני אדם ואמר מילי דבדיחותא כדי לטשטש בעיניהם את הרושם שנחקק להם מגדולותו, סיפר הרה"ח ר' משה קארין ז"ל מתלמידי הייטל שפ"א בישבו עם התלמידים חידש הייטל סברא נפלאה, ואחד התלמידים אמר להייטל שסברא זו כבר קדמוהו בתוס' באיזהו מקומן בש"ס, ומחמת שלא היו הספרים מצויין יצא לחדר הסמוך להביא את הגמרא להראות להייטל את מקור התוס' לסברא זו, ובתוך כך אחז הייטל בדיקנא קדישא דילה והתחיל להתמרמר מעומקא דליבא שהוא חוטא גדול שאין דוגמתו, ודיבר בגנותו, ונפל אימה ופחד על התלמידים בהתעוררות נפלאה לשוב בתשובה שלימה בראותם את רבם הגדול מאורן של ישראל מתאנח על חטאיו, ואמר ר' משה הנ"ל שמאחל לעצמו שברגעיו האחרונים טרם יפרד נשמתו מגופו שיהי' לו התעוררות תשובה בבחי' זו עיין שהי' לו אז בשעה שישב סמוך לרבו הייטל בעת שהתמרמר על מצבו, כאשר ראה הייטל שתלמידו נתפעלו מאוד מדבריו רצה לטשטש הרושם כדרכו בקודש להסתיר את גדולתו, ואמר בדרך צחות, אבל זאת אבקש מכם תלמידיי, שלא תספרו להקהל שהנני חוטא, שאז לא ישלמו לי את משכורתי מקופת הקהל ...

רביה"ק זי"ע העלה על נס את גדלו של הייטל שהצליח להסתיר גדולתו אפי' מבניו הקדושים, עד כדי כך שלא הכירוהו ונסעו בקביעות להד"ח לצאנו, לאחר הסלקותו של הד"ח נשארו הבנים הקדושים בצל אביהם הייטל, אמר אז הקדו"ט שאילו ידע מלפנים את גדולתו של אביו לא הי' עוזבו כ"כ והי' מסתופף גם בצילו, - הגה"ק ר' משה יוסף שהי' ממלא מקומו בסטראפקוב הי' רגיל לדבר בכל עת מהד"ח ובנו הרה"ק משינאווא זי"ע, והיו אנשי סטראפקוב מתלוננים עליו והיו שואלים אותו אם הי' אביו "א פשוטער שניידער" שאינו מדבר ממנו, (אנשי סטראפקאוו העריצו מאד את מרן הייטל זי"ע).

בענותתו יתירה לא החזיק מעצמו כלום, והתבטל כליל לפני צדיקי דורו ואף לאלו שהי' בני גילו, ולדוגמא מחותנו מרן הק' הד"ח מצאנו זי"ע, פ"א כשביקר אצל הד"ח בליל שב"ק לא רצה להתנהג באתרא דמר כמנהג צדיקים ללבוש טלית בליל שב"ק, אבל גם לא רצה לשנות ממנהגו ללבוש טלית, הלביש את ה"עזשוואלקע" על הטלית וגם החביא את הציצית שלא יראו בחוץ ושאל את הגבאי שלו אם לא רואים אותו, כ"כ ביטל עצמו לפני הד"ח, לא להתנהג כמותו, אבל כשבא לביהמ"ד אמר לו הד"ח שיתפלל מנחה לפני העמוד, אז נתגלה שהי' מלוכש טלית.

ולא רק לצדיקים התבטל אלא אפי' למי שקטן ממנו גם כן החזיק לגדול ממנו, פ"א כשנכנס לעריכת השולחן, עבר לחצר שבו ישב בנו מרן הקדו"ט ולמד שם בהתמדה גדולה, וכשנכנס לבית המדרש, אמר בלב נשבר איך אני יכול לישב

לוח ההילולא

ג' אלול

❖ רבי ישעי' מטשעוויב ב"ר חיים מצאנו - תש"ב

ד' אלול

❖ רבי ישעי' מפשעוויבורו ב"ר מאיר - תקצ"א

❖ רבי נתנאל הכהן פריעד אב"ד אויוואראש ב"ר יחיאל מיכל (פני מבין) - תרע"ו

❖ רבי מאיר שמחה הכהן מדווינסק ב"ר שמעון קלמן (אור שמח) - תרפ"ו

ו' אלול

❖ רבי גרשון שמואל יום טוב לימפאן ב"ר נתן העלער זצ"ל (תוספות יוט"ט) - תי"ד

❖ רבי יקותיאל יודא ב"ר אלעזר ניסן טייטלבוים זצ"ל אב"ד סיגוט (ייטב לב) - תרמ"ג

ח' אלול

❖ רבי אבא מרי ב"ר אלי' חלפן - שמי'

❖ רבי אברהם שמשון מראשקוב ב"ר יעקב יוסף מפולנאה (תולדות) - תקנ"ט

ט' אלול

❖ דן בן יעקב - ב"א שי"ח

❖ רבי צדוק הכהן מלובלין ב"ר יעקב - תר"ס

דברים חוצבים מלהבות אש בענייני יסודי הדת

— שהשמיע —

כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בסעודת הילולא רבתי של רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע

יום א' שופטים כ"ו אב שנת תשס"ט לפ"ק

ולא תביא תועבה אל ביתך

מען ברענגט אריין אין שטוב אלע טמא'נע כלים. מען דארף זיי נישט אנרופן ביי די נעמען, ווייל יעדער איינער ווייסט פון וועלכע כלים מען רעדט - און מען ווייזט פאר די קינדער אלע מיני שפילן, זאכן וואס איז אסור בתכלית האיסור. און דאס קוקן די עלטערן, הם ונשיהם וטפם, און זיי זענען זיך נישט משים אל הלב דער חורבן וואס זיי טוען מיט זייערע קינדער.

מען ברענגט אריין אין שטוב אריין אלע מיני צייטונגען און מאגאזינען; אלע מיני גילאישקייטן ברענגט מען צו זיך אהיים.

דאס פנים פלאמט פאר בושה. מען האט דאך שוין אזויפיל געווארנט, מען האט שוין אזויפיל גערעדט און מען האט שוין אזויפיל פרובירט מסביר צו זיין די שעדליכקייט פון די ענינים, וואס דאס שאדט פאר אינג און ס'שאדט פאר אלט, ס'שאדט פאר די משפחה און ס'שאדט פאר די שכנים, און פאר די חברים צי די חבר'טע - און דאך זענען נאך דא אויבער-חכמים וואס ברענגען דאס אריין צו זיך אין שטוב אריין.

איכא דרכא אחרינא

מען מוז ארויסברענגן דעם ווייטאג. ס'איז דא א פירמע וואס לייגט ארויף א פילטער אויף די קאמפיוטער'ס. מען קען עס האבן, ס'איז נישט צו טייער און ס'פילטערט. מען דארף האבן א קאמפיוטער אין מסחר, ווער ס'דארף, און מען קען לייגן א פילטער וואס זאל נישט דורכלאזן די אומריינע זאכן. ס'איז דא מענטשן בעלי אחריות וואס האבן דאס, און מען דארף ארויסברענגען אין שבח פון דא אין קרית יואל - וואס די בעלי בתים פון די פירמא זאגן, אז די גרעסטע פראצענט פון אידן וואס האבן דעם פילטער איז דא אין קרית יואל. אין שטאט וואוינט אסאך א גרעסערע ציבור פון דאהי,

העלפן פארן חינוך פון די קינדער

מיר דארפן געדענקן וואס דער פעטער האט אונז געלערנט און געמאנט, ווי אזוי מחנך צו זיין די קינדער, הן חינוך הבנים און הן חינוך הבנות אויפן ריכטיגן וועג. אונזערע מוסדות הקדושים, סיי דאהי און סיי אין שטאט, טוען מלאכת ה' באמונה. באמת מען געט זיך אפ. ס'איז דא ערליכע מחנכים און איבערגעגעבענע מחנכות בלב ובנפש, יעדער איינער אויף זיין ענין, אויף יעדע בחינה און יעדע מדרגה, מחנך צו זיין די תלמידים און די תלמידות צו תורה, צו יראת שמים, צו מדות טובות, און צו האבן גדרים וסייגים וואס איז נוגע עניני קדושה וצניעות.

געלויבט השי"ת, ס'איז דא א גרויסער ציבור בעלי דעת, וואס פארשטייען און שעצן דעם חינוך וואס מען איז מחנך די קינדער, און זיי העלפן צו - אלס פליכט פון די עלטערן - אז מען זאל קענען מחנך זיין זייערע קינדער, און דאס איז א געוואלדיגע הילף. ווייל עלטערן קענען אסאך צוהעלפן און ברויכן אסאך צוהעלפן, און אז עלטערן פארשטייען און טוען זייער פליכט, איז דאס א געוואלדיגע הילף, און תבא עליהם ברכת ה'. דער אייבערשטער זאל זיי העלפן אין דעם זכות זאלן זיי זען ערליכע אידישע דורות.

אבער מען מוז ארויסברענגן א ווייטאג. די דורות גייען און די דורות פאלן. ס'איז דא אברכים צעירים, יונגעלייט, - און מיר לעבן שוין היינט תשס"ט - וואס מאכן חורבנות און עניני חינוך. מען פרובירט אריינצוגעבן אין די קינדער ערליכקייט און יראת שמים, און ווען די קינדער קומען אהיים, מאכן די עלטערן א געלעכטער פון יעדע ערליכקייט. זיי לאכן אפ און ברענגען אריין א קרירות אין די קינדער, און די קינדער גייען צוריק אין בית חינוך, און דאס ברענגט אז נישט נאר זיי אליין זענען אפגעקילט, נאר זיי מאכן קאלט אנדערע אויך.

היינט צוטאג קען זיין א אינגערמאן וואס רופט זיך א "סאטמארער" אינגערמאן, און מען מאכט חורבנות אין עניני הלבוש. יא, ס'איז די יונגווארג, און צו זיי וויל איך רעדן. מען גייט אנגעטון באופן נורא, הן די לבוש פון נשים און הן די לבוש פון בתולות קטנות וגדולות.

כ'ויל דא זאגן באזורה גדולה, מען זאל געדענקן און וויסן, דער פעטער ז"ל זכותו יגן עלינו איז געווען א געוואלדיגער בעל מדות, א לב טוב שאין דוגמתו, מדות תרומיות, אבער צו די זעלבע צייט (ווען ס'איז געקומען צו אידישקייט) איז ער געווען א קפדן גדול ונורא. ער האט נישט מוותר געווען - א בחינה פון אש אוכלה.

ווער ס'איז זוכה אז זיין שטוב פירט זיך כפי רצונו ודרכו, היינט צוטאג אז ער איז געקומען אויפן ציון און ער האט מתפלל געווען פאר זיך און פאר זיין בני בית, איז צו האפן און ס'איז פארשטענדליך, אז זיינע תפלות זענען נתקבל געווארן פארן הייליגן באשעפער ברחמים וברצון און ער האט גע'פועל'ט אלעס גוטס אין אלע ענינים.

אבער ווער ס'איז מתרשל און טוט כנגד רצונו, זאל ער וויסן, דער פעטער ז"ל איז יעצט אין עולם האמת און ער זעט דעם אמת, דעם גאנצן אמת, ווי אזוי האט ער נישט מורא פאר זיין הקפדה? ער קומט אויפן ציון און ער האט נישט מורא פון זיין הקפדה!?

עס איז צו האפן אז דאס מאל וועט זיין דאס לעצטע מאל וואס מען דארף רעדן פון אזעלכע ענינים.

שחיטה המהודרת לעופות

כ'ויל געבן א שבח והודאה פארן הייליגן באשעפער, זכות אבותי הקדושים עמדה לי, אויפצושטעלן דא אין קרית יואל א בית שחיטה פאר עופות, א שחיטה מהודרת מאד. א סאך זיך געפלאגט, און דער אייבערשטער האט געהאלפן. מען האט אנגעהויבן מיט קליינעם, און ס'איז ב"ה נתרחב געווארן. ס'איז געווארן מיטן אייבערשטענס הילף א גרויסע בית שחיטה.

אסאך ערליכע אידן וואס האמת נר לרגלם זעען אין דעם א תיקון גדול אין כשרות. מען דארף עס נישט רימען, ווייל די טיר איז אפן פאר יעדן רב און פאר יעדן תלמיד חכם און פאר יעדן מורה הוראה בכל עת ובכל זמן, און ס'זענען שוין טאקע געווען באזוכן זייער אסאך רבנים גדולי תורה והוראה.

און איך שעם מיך צו זאגן אז דאזיג איז דא א גרעסערע ציבור וואס האבן דעם פילטער ווי אק שטאט. פאר קרית יואל איז דאס אפשר א שבח, אבער פאר די שטאט איז עס נישט אזא שבח.

באמת איז נורא נוראות. מען קען נישט פארשטיין ווי אזוי א איד וואס ליינט צוויי מאל א טאג קריאת שמע און ער זאגט "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" זאל דאס האבן ביי זיך אין טאש.

די טעכניק איז שוין אזוי צוגעשטעלט היינט מיט קליינע מאשינדלעך וואס מען טראגט ארום אק טאש. מען קען עס האבן מיט א פילטער און מען קען עס האבן אן א פילטער, און מען האט די מאשינדלעך אן א פילטער.

ס'איז באקאנט די גמרא אין בבא בתרא (דף נז:); אי איכא דרכא אחרייתא רשע הוא - איז מען א רשע.

מורי ורבותי! ס'איז דא א דרכא אחרייתא!

מען גייט נישט געבן א היתר אויף די כלי, אבער דער וואס האט עס שוין, צי ער דארף עס האבן, אדער ער רעדט זיך איין אז ער דארף עס האבן, זאל וויסן אז מען קען האבן די כלי מיט א פילטער, און ווי אזוי קען זיך דער יצה"ר אזוי מתגבר זיין. מען טראגט עס ארום אק טאש, און מען האט עס בכל עת ובכל זמן.

ליידער דער יצר הרע איז שטערקער ווי דער מענטש. א מענטש איז נאר א מענטש, און אז מען האט נישט קיין פילטער, פאלט מען רח"ל אדורך.

מיר בעטן זיך בתחנונים פאר יעדן איינעם ווער ס'האט די כלי: חוסו על נפשכם, האט רחמנות אויף זיך אליין! האט רחמנות אויף אייערע קינדער, כי נפש הוא חובל. אסאך אידן האבן שוין געבען דערלייגט, אסאך אידן האבן זיך שוין ביטער אפגעברייט, און דאך זענען דא וואס ווילן נישט פארשטיין.

ווי אזוי פועל'ט מען אלעס גוטס

און דאס זעלבע איז בעניני לבוש. ס'איז שוין היינט דא צוויי דורות פון ווען דער פעטער ז"ל האט געזאגט זיינע הייליגע דרשות. ס'איז שוין צוויי דורות וואס מען הערט דאס נישט, אבער ס'איז ידוע וויפיל כוחות און וויפיל פעולות ער האט געטון, און דרשות וואס ער האט אליין גערעדט דערפון אין יעדע זמן, סיי וואס איז נוגע צניעות און סיי וואס איז נוגע לבוש. ער האט דאס געזאגט באזהרות שונות וחמורות.

קיינ גוזמא צו זאגן: ס'איז נישט דא אין אמעריקא נאך אזא שיינע שחיטה מהודרת, ביז דערווייל, אפשר אז א צווייטער וועט אויך מאכן איז תבא עליו ברכת הטוב, אבער ביז דערווייל איז נאך נישט דא. מען קען זאגן ברוך שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה.

ס'איז שוין אויסגעקומען צוויי מאל צו קוקן די שחיטה, און מען קען גארנישט זאגן וואסערע שיינע שחיטה דאס איז. מען קען דאס גארנישט מסביר זיין די הידורים ווי אזוי מען האט דאס אהערגעשטעלט.

די דיינים דא זענען אויך שוין געווען, און זיי האבן מוסף געווען און צוגעלייגט נאך חומרות. דער אייבערשטער זאל העלפן מען זאל קענען ווייטער ממשיך זיין אזוי.

ס'איז ברור אז דער פעטער ז"ל וואס האט אזויפיל געטון אין עניני כשרות און אין עניני שחיטה, האט א קורת רוח בעולם העליון אז מען האט געקענט אהערשטעלן די שחיטה.

און מיר זענען מתפלל צו השי"ת: אנא ה' הצליחה נא, מען זאל קענען אנגיין מיט דעם, און מען זאל מצליח זיין. ס'איז זייער א גרויסע און א שווערע אונטערנעמונג, און איך וויל בעטן דעם גאנצן ציבור אז מען זאל מתפלל זיין פאר מיר אז מיר זאלן מצליח זיין. מיר זענען גרייט צו הערן פון יעדן רב און יעדן מורה הוראה וואס האט עפעס צו זאגן אין דעם ענין, כדי מען זאל קענען ארויסגעבן א דבר מתוקן. ויה"ר שלא יצא שום מכשול מתחת ידינו.

מען דארף געבן א דאנק פאר די בעלי בתים וואס האבן צוגעשטעלט וואס מען האט געבעטן - אסאך געלט קאסט דאס אפ - און אויך א יישר כח פאר ש"ב דער באטורער רב שליט"א וואס האט אונז צוגעהאלפן צו די זאך.

מצאנו מים!

און כ'ויל מבשר זיך נאך א בשורה טובה. מיר האבן אנגעהויבן צו טון פאר יסוד טהרתן וקדושתן של ישראל אין וויליאמסבורג. בעזר שמו הגדול האבן מיר געטראפן א מעיין, א קוואל וואסער, מצאנו מים! דאס איז זייער א גרויסע בשורה.

דאס דערמאנט א מעשה וואס דער טאטע ז"ל ברענגט אראפ אן ברך משה (פ' בא עמוד סו), אז דער רבי ר' אלימלך זי"ע איז אמאל געפארן אין א שטאט, און אידן זענען ארויסגעגאנגען מיט א רגש דקדושה מקבל

אונז זענען מחמיר אין כמה ענינים. און וואס מען דארף ארויסברענגן יעצט: אן די לעצטע חדשים - דריי צי פיר חדשים - איז דא א פראבלעם. מען האט אנגעהויבן צו באמערקן טריפות אין די צומת הגידין. אמאל האט יעדער איד געוואוסט וואס דאס איז, היינט צוטאג איז דא א גרויסער עולם וואס ווייסט נישטאמאל וואס דאס איז.

ביז מיט א קורצע צייט צוריק איז די טריפות נישט געווען שכיח. מען קען נישט זאגן ס'איז נישט געווען בכלל, אבער ס'איז נישט געווען שכיח, און אז ס'איז נישט שכיח, דארף מען נישט בודק זיין, מען פארלאזט זיך אויף רוב. אזוי שטייט אין די גמרא און אזוי איז נפסק אין שולחן ערוך.

ס'האט זיך אבער אנגעהויבן צו מאכן א צרה, און ס'איז באמת א צרה - די סיבה דערפון קען מען נאך נישט זאגן - איין טאג קען זיין שוין און ריין אן קיין טריפות, און איין טאג נישט, ס'איז נישט גלייך. איך טאג קען זיין פינף פראצענט טריפות, און ס'איז שוין אפילו געווען אכט פראצענט טריפות, דאס מיינט וואס מען דארף אוועקשטעלן.

דא ביי אונז איז מען בודק און מען קוקט די צומת הגידין. מיר ווילן אבער זאגן פאר אלע רבנים אין די שטאט איבעראל, מורי ורבותי! ס'איז דא א פראבלעם אין כשרות! מען קען עס נישט אזוי אוועקווישן, ס'איז באמת א פראבלעם!

אונז פרוביר מיר דא צו טון וואס א מענטש דארף צו טון. מען פארלאזט זיך נישט אויף קיין קולות, און מען איז בודק די עופות, ווייל טריפה מיינט אז ס'איז טריפה ממש.

שחיטה המהודרת לבהמות

אסאך רבנים ערליכע אידן האבן געבעטן אז מען זאל ממשיך זיין אין שחיטה פאר בהמות אויך. ס'איז גאנץ א אנדערע וועלט ווי שחיטת העופות. שחיטת עופות קען מען האבן אין דער גאנצער גסטות איז גאנץ אן אנדערע ענין. מיר ווילן זאגן א בשורה פאר כלל ישראל, זכות אבותי הקדושים עמדה לי, אז ס'איז אונז געלונגען מסדר צו זיך א שחיטה מהודרת מאד מאד, הן וואס איז נוגע די שחיטה, הן וואס איז נוגע בדיקת הסכין, הן וואס איז נוגע בדיקת הראי, הן אין ניקור און הן אין די מליחה.

זייער אסאך פרטים וואס איז נישט יעצט די צייט אריינצוגיין מביאר צו זיין די פרטים, אבער ס'איז נישט

אין כוחינו אלא בפה. אונז קען מיר נאר ארויסברענגן פאר די וועלט און זאגן: ציונות איז געווען אסור, ציונות איז אסור, און ציונות בלייבט אסור! נישט קיין נפקא מינה אין וועלכע לבוש. אונז האב מיר נישט געהאט א חלק אין דעם, אונז האב מיר נישט קיין חלק, און אונז וועל מיר נישט האבן קיין חלק - נישט אין די ממשלה, און נישט אין די עצם המדינה וואס איז א מרידה גדולה אין מלכות שמים און אין שבועות הגלות.

און ווער ס'האט יא א חלק אין דעם, איז א פולער שותף אין אלע דברים אסורים וואס קומט ארויס פון דארט, כל היוצא מן הטמא טמא. אונז האף מיר אויף ישועת ה' נאר דורך משיח צדקינו, און ח"ו צו טון א פעולה פון א בשר ודם בנוגע די גאולה.

החזקת המתיבתא

ס'איז היינט די יומא דהילולא, ס'איז נקבע געווארן דער טאג להחזקת ישיבתינו הקדושה. ב"ה אין די ישיבה לערנען אסאך הונדערטער בחורים בהתמדה גדולה, און זיי שטייען בתורה ויראת שמים.

מיר לערנען דאס יאר מס' קידושין, מיר האפן בקרוב מסיים צו זיין די מסכת, האפן מיר אז הונדערטער בחורים וועלן זיך פארהערן די מסכת, אויסער די אנדערע לימודים.

מיר האבן אנגעהויבן צו פארהערן יעדן זונטאג גאנצע כיתות אין די ישיבה. ס'איז אן עונג רוחני ווען מען פארהערט און מען זעט די עמקות הבנה פון בחורים בעלי כשרונות. מען לערנט ראשונים, מען לערנט אחרונים, ס'איז א תענוג.

עס פארשטייט יעדער איינער אז די הוצאות ווערן נתרבה, דער מצב הפרנסה איז ליידער שווער, ממילא איז דא געוואלדיגע חובות, בעט מען יעדן איינעם מען זאל ארויסהעלפן און החזקת ישיבתינו הקדושה.

דער זכות פונעם פעטער ז"ל דער בעל הילולא וועט מגן זיין פאר די אלע תומכים וואס העלפן צו זיינע מוסדות, זיי זאלן ווערן געבענטשט מיט אלע מיני ברכות, בני חיי ומזוני רוויחי, ימלא ה' כל משאלות לבבינו לטובה לטב לחיין ולשלם, ביז דער אייבערשטער וועט העלפן מיר וועלן זוכה זיין צו התרוממות קרן התורה וישראל בהתגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

פנים צו זיין דעם רבין ר' אלימלך, און מרוב התרגשות האבן זיי אויסגעשפאנט די פערד און די אידן האבן אליין געשטופט די וואגן וואו דער רבי ר' אלימלך איז געזעסן. דער רבי ר' אלימלך האט דאס צוגעזען, איז ער ארויסגעגאנגען פון וואגן און ער האט זיך אריין געשטעלט צווישן דעם ציבור. ער האט געזאגט, ער האט געזען אידן טוען מיט אזא מין התלהבות אזא מצוה, האט ער זיך אויך געוואלט משתתף זיין מיט כלל ישראל.

דער טאטע ז"ל ברענגט דאס אראפ אין ברך משה, און ער זאגט "הקב"ה שומר משמרתה של תורה" - השי"ת זעט ווי אידן טוען מיט א גרויסע התלהבות, העלפט ער צו.

מען האט אנגעהויבן צו בעטן געלט פון אידן. אידן האבן אריינגעברענגט 1800 דאלער, נישט נגידים, נאר אידן האבן זיך אוועק גענומען פון מויל און זיך געבארגט געלט - איך בין מלא התרגשות - הונדערטער אידן בלי גוזמא זענען געשטאנען אין די רייע צו קענען געבן 1800 דאלער וואס דאס איז אסאך געלט פאר אידן וואס זענען נישט קיין נגידים, און מען האט דאס געגעבן בחפץ לב פאר יסוד קדושתן של ישראל.

השי"ת האט צוגעזען ווי אידן געבן מיט התלהבות. מען האט זיך נישט געראכטן אז דארט גייט זיין א קוואל. מען האט זיך נישט פארגעשטעלט. מען האט פרובירט צו גראבן, און אויפאיינמאל האט מען געזען ס'איז דא א קוואל. מען זעט ווי פון הימל העלפט מען צו אידן, אז אידן מיינען עס אמת'דיג. אידן האבן עס ערליך געמיינט, איז דא סיעתא דשמיא.

וואויל איז פאר די וואס לייגן צו א האנט צו דעם. א פלא פון א זאך, אין די קורצע צייט האט מען שוין געזען ישועות. מען האט עס געזען עין בעין ווי אידן וואס האבן צוגעלייגט א האנט צו דעם זענען געהאלפן געווארן, הפלא ופלא.

אין לנו חלק ונחלה במדינת הציונות

בנוגע קדושת ארץ ישראל. לדאבונינו הרב, אלע פרומע פארטייען, די ציוניסטישע פארטייען, בלי יוצא מן הכלל - חסידי'שע, אשכנז'ישע, ליטווישע ספרדי'שע - האבן זיך ליידער צוגעשטעלט צו די מרכבה פון די ממשלה הטמאה בארצינו הקדושה, מען איז געווארן שותפים מיט די רשעים. זיי זענען ליידער פולע שותפים אין אלעם וואס איז נוגע ארץ ישראל. ס'איז ווייטאגליך.

מדור מיוחד לרגל שבת המתאחדת רקחילתינו הק' באתרא קדישא מירון יע"א

אל תבישני משבר"י

בשבת ושירתא, לקל אשר ברא שבתא, חבלים נפלה לנו בנעימים לעלות ברננה ובחדוותא, לשבות כולנו בני היכלא וסגל חבורתא, כאיש אחד ובלב אחד ובחדא צוותא, בראשות מוריננו הגה"צ ריש מתיבתא, לציון המצויינת של התנא האלוקי רשב"י זי"ע צילא דמהימנותא, תל תלפיות אשר כל פיות אליה פונים בצלותא ובבעותא, והמקום אדמת קודש היא לעורר אלפי בני ישראל בהתערותא, גויל אילו רקיעי וקני כל חורשתא, לא אפשר למפרט בשפוזתא, ולהעלות עלי גליון מה נורא המקום הזה אתרא קדישתא, וזה שער השמים למלאות משאלות כל לבב לברכה ולטיבותא, ולהשפיע כל מילי מעליותא, ומינ"י מתברכין בכל ברכאן דלעילא ותתא.

מזי יתנה תוקף קדושת המקום המסוגל להפקד בדבר ישועה ורחמים כדבר האמור משמיה דהגה"ק רבי שלמה זלמן עהרנרייך משאמלוי זי"ע כי מ'לך ר'פא נ'אמן ו'רחמן ר"ת מ'רוך, כלומר שבזכות הצדיק הטמון במירון, משפיע הקב"ה רפואות וישועות וכל טוב לכל מאן דבעי.

הזמן גרמא כאשר עולים אנו לשבות את השבת באתרא קדישא מירון לפני בוא יום ה' הגדול והנורא הממשמש ובא כשכל באי עולם יעברון לפניו כבני מרו"ן, לכן פנינו מיועדות מירונה לבקש מאת התנא האלוקי שימליץ טוב בעדינו בימי הדין שנזכה לכתיבה וחתימה טובה ולשנת גאולה וישועה.

ובציפייתנו ציפינו שלא נשוב ריקם מן קדם מלך שומע תפילה וכמו שידוע מה דמתאמרי מפי צדיקי קדמאי על הפסוק (תהלים קי"ט קט"ו) ואל תבישני משבר"י דהכוונה שלא נשוב ריקם ובבושת פנים מציון הרשב"י (שבר"י אותיות רשב"י) אלא ישלח עוזך מקודש ומציון יסעדה.

ומאמינים אנחנו באמונת אומן שהתנא האלוקי אשר שם חלקת מחוקק ספון מבין ומאזין מביט ומקשיב לקול תפילתינו, ועל כגון דא אמרו חז"ל "כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק" ובוודאי יתקבלו תפילותינו ברחמים וברצון וימלא ה' כל משאלותינו לטובה ולברכה.

כפינו פרושות בתפילה ובתחנונים, לפני שוכן מעונים, שנזכה עוד רבות בשנים, דשנים ורעננים, לעשות את השבת לדורותם בשיר ורגנים, ולחונן את הר הקודש בטוב ובנעימים, עדי נזכה ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי עולמים, כבנין ציון וירושלים, בכיאת משיחו הולך תמים, ובראשינו מלכינו מרן רבינו הגה"ק שליט"א אביר הרועים, במהרה בקרב הימים, אכיה"ר.

אור מופלא

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים,
בעניני גדלות רשב"י נאמרים

במילי רוח"ק אלו של געגועי אין קץ בכה רבי יהודה הלוי בהגיעו
למקום אש להבת שלהבת ציון המצינות מערת רשב"י:

מי יתננו משוטט במקומות אשר נגלו אלקים לחזיק וצריך... אפול
לאפי עלי ארצך... ואחונן את עפרך אף כי בעמדי עלי קברות...
מבחר קברך... מאורך ומורך חיי נשמות אור ארצך וממור דרור
אבקת עפרך ינעם לנפשי הלך ערום ויחף עלי חרבות שממה אשר
היה דבירך...

כוחו דרשב"י

מי שיש לו אמונה ברבי שמעון בר יוחאי יש לו חיזוק
ברשב"י כשם שהש"ת לכל כך רשב"י לכל אפילו
לפחותים. (בית אהרן)

וזאת היה בכוחו של ר' שמעון בן יוחאי להעלות כל
הגבורות לשרשן ולהמשיך חסדים מגולים על כנסת
ישראל.. ור' שמעון בן יוחאי היה תמיד
מזהיר לחברייה דיליה על האחדות
והי מעלה הגבורות לשרשן על ידי
תשובה והגבורות מודים להחסדים
שיתגלו על כנסת ישראל.. ובימי ר'
שמעון בן יוחאי לא נראה הקשת שלא
נצרכו בימיו לזכות אבות שהוא היה
מעלה הגבורות לשרשן בהמתקה
גדולה. (מאור ושמש)

מאן פני האדון ה', דא רבי
שמעון בר יוחאי. (זוהר ח"ב לח.)

ר' שמעון בן יוחאי אמר חס ושלום שתשכח תורה
מישראל שנאמר כי לא תשכח מפי זרעו וכו' מבואר
בספרים הרמז בזה כי לא תשכח מפי זרעו סופי תיבות
יוחאי, וזכותו הגדול עומד לנו להיות לעזר לכל הבאים
לטהר אשר בשם חסיד יקרא לזכך נשמתו על ידי לימוד
הזוהר הקדוש. (תפארת שלמה)

ציון הרשב"י

נתאמת לנו מאנשי אמת אשר השמחה על ציון
הרשב"י היא שלא כדרך הטבע, דכתיב (משל י"ג ט') אור
צדיקים ישמח. (בני יששכר)

אם לומד על ציון הרשב"י עם חבר, אז משפיעין
החכמות ורזין זה לזה ומבטלין הקליפה. (מהרצ"א מדינב)

הפזמון בר יוחאי

שמעתי מחכמים גדולים אנשי שם
שבאו מארה"ק שכל מי שהאיר
ה' רוחו עליו אף בחו"ל מנגן פזמון
בר יוחאי וזה סגולה להארת
הנשמה והוא מיוסד ומסודר דרך
המעלות סולם מוצב ארצה וראשו
מגיע השמימה מלמטה למעלה
עד לראש הכתרים. (הרה"ק ר'
נפתלי כ"ץ ז"ל בסידורו בית רחל)

אך אותן הצדיקים שהיו בעלי
רוח"ק כגון רשב"י וחבריו הן במדרגה
שלמעלה מן הזמן כו, ובדורות
האחרנים כשולמדים דברי שום תנא
וחכם מדברי הקדמונים שהדבר ההוא
הוא חיות ומוחין שלו לתוך הדיבורים
נקרא אתדבקות רוחא ברוחא ולכך
מחיה אותו שמכניס החיות בהדברים
שלכך אמרו שפתותיו דובבות בקר
שאפשר לומר זה בחינת השתטחות על
קברי צדיקים כי בדבורי הצדיק שם הוא

קבור וטמון החיות שלו כאמרו וזה הלומד בהכנסו עם
החיות ומוחין של הצדיק שטמן בדבריו נקרא אתדבקות
רוחא ברוחא ושפתותיו דובבות בקר. (מאור עינים)

בהליכתו על קבורת הצדיק והקדוש יכול לבוא לידי
בושה גדולה וביטול במציאות ממש שמתבושש מאוד בכל
מעשיו ומחשבותיו אשר עשה וחשב עד היום. (צמח צדק)

דברות קודש

מאת כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
ל"ג בעומר תשנ"ד לפ"ק

די וואס פארן צו ר' שמעון בן יוחאי אויפן ציון, דאס פארן אליין איז א געוואלדיג ענין א געוואלדיגע זאך, אבער מ'זעט ווער ס'פארט וויל דאך וויסן וואס און ווער ר' שמעון בן יוחאי איז געוועזן זעט מען טאקע אין די ספרים מ'קען אלעס טרעפן אין זיי, אין די גמרא אליין טרעפט מען אויך די גרויסקייט פון רשב"י.

מ'זעט ר' שמעון ציט אידן, ציט אידישע הערצער, מ'קען עס גארנישט פארשטיין, ווער ס'איז דארטן זעט, ס'איז א פלא והפלא, איז עס איז אזא טאג אז ס'קומען זיך צונויף אידישע קינדער, יונגע תלמידים מיט אידן תלמידי חכמים, הם און די רבי'ס זייערע, און ס'איז אין דעם טאג פון ר' שמעון בן יוחאי, מ'זינגט דעם בר יוחאי, מ'זעט ס'ציט אידישע נפשות, אפילו אין דעם דרא בתראי, אפילו אין אונזער דור ווי אזוי מ'זעט אויס. איך דערצייל אייך איך בין דארטן געווען (בשנת תשכ"ג לפ"ק) און איך האבן מיך אליין געוואונדערט וואס עס גייט פאר דארט, איך האב עס עפעס אנגעקוקט ווי א עולם הטהו, פון איין זייט ביי ר' שמעון בן יוחאי, זקנים פארן ארויס, חסידים ואנשי מעשה, און טאנצן מיט אזא מין התלהבות, פון די אנדערע זייט זעט מען איז אזא מין הוללות און צולאזנקייט מיט א פראסטקייט רח"ל, מ'ווערט ממש צומישט ווער עס גייט דארט, איך האב געזען אועלכע זאכן וואס איך האב נישט געגלייבט.

נאר די מעשה איז אזוי ווי די אוהה"ק איז מסביר, פארוואס דאס איז טאקע ביי טומאת מת אז א גוי איז נישט מטמא באהל, און א איד איז יא מטמא באהל המת, ס'איז ממש נישט צו פארשטיין, ס'ממש א חק וואס מ'קען נישט האבן אויך דעם א הסבר, נאר זעט מען אז קדושה ציט די חיצונים אויך, אזוי זעט מען אז דאס איז עס.

עכ"פ ערליכע אידן וואס זיי פארן אויפן ציון פון ר' שמעון בן יוחאי פילט מען עפעס א מין רגש דקדושה פון דעם מקום קדוש דארטן אין די מערה, אידן דערציילן די דעוואלדיגע התעוררות אין די מורא'דיגע עבודה פון דעם פעטער זכרוננו לברכה ווען ער איז געווען דאס ערשטע מאל אין ארץ ישראל (בשנת תרצ"ב לפ"ק) און ער איז אהין ארויס געגאנגען.

מבשרי אחזה אלוה, מבשרי ר"ת מתורת רשב"י, אחזה אלוה. (בית אהרן)

ת"ר כשנכנסו רבותינו לכרם ביבנה אמרו עתידה תורה שתשתכח מישראל וכו' ר' שמעון בן יוחאי אמר חס ושלום שתשתכח תורה מישראל שנאמר כי לא תשכח מפי זרעו אלא מה אני מקיים ישוטטו לבקש דבר ד' ולא יצאו שלא ימצאו הלכה ברורה ומשנה ברורה במקום אחד מבואר בספרים הרמז בזה כי לא תשכח מפי זרעו ס"ת יוחאי, מאשר כי הוא ה' משורש נשמתו של משה רבינו ע"ה רעיא מהימנא וזכותו עומד לנו להיות לעזר לכל הבאים לטהר אשר בשם חסיד יקרא לזכך נשמתו ע"י לימוד הוזה"ק ומבואר בזה"ק בזכות ספרא דא יפקון מן גלותא, וזה הרמז בר"ת בפ' רגלי חסידיו ישמור גימ' זוה"ר, כי הוא השמירה מעולה בכל הענינים לזכך נשמתם וזכותו עורנו עומד עמנו תמיד בבחי' צדיק יסוד עולם. (תפארת שלמה)

הנה רבי שמעון בן יוחאי קראוהו בוצינא קדישא כי על ידו נתגלו באיתגליא סודות התורה הוא סוד האור כי טוב - הגנוז בתורה. (בני יששכר)

יש לפרש הכתוב תערך לפני שלחן נגד צררי, צררי הוא מלשון צרור המדינים והכיתם אותו (פ' פתק) וגם מלשון צרור ביחוד באחדות הנעשה ע"י שמתאחדים יחד, וזהו בחינתו של רבי שמעון שמרומו בכתוב כי שלחן ער"ך הוא מספר רב"י שמעון, ורבי שמעון שחבריו שנאו זה לזה וע"כ הגיעו לבחינת צרור המדינים וכו' אמנם רשב"י שנקט לשון השני של צרור, בחינת האחדות, כמו שמרמו בשמו כמאה"ב כי שמע ה' כי שנואה אנכי תקרא שמו שמעון, וכן במה שאמרו הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, מרומו שמו של רשב"י כי הנה"מ מ"ה ט"ב ומ"ה נע"ם עולה למספר ל"ג עמר, יום החג של הרשב"י, ובוה רמותי למה שמתקבצים בהיכלא דרשב"י על שבתות השנה שכן מרומו בהדיא. (צבי לצדיק)

תניא ר' שמעון אומר מפני מה אמרה תורה כי יקח איש אשה ולא כתב כי תלקח אשה לאיש מפני שדרכו של איש לחזר על אשה ואין דרכה של אשה לחזר על איש (קידושין ב:) ידוע כי הקב"ה נקרא איש בכתוב ה' "איש" מלחמה, ובני ישראל בחי' אשה, ובמדרש איתא דקוב"ה מחולק עם בני ישראל כי הש"ת אומר שובו אלי ואשובה אליכם, ובני ישראל אומרים השיבונו ה' אליך ונשובה, וע"ז בא אדונינו ר' שמעון בר יוחאי להמליץ טוב לישראל שדרכו של איש לחזר על אשה ולא דרכה של אשה לחזר

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי כל מצוות שנתן להם הקב"ה לישראל נתן להם בפרהסיא חוץ משבת שנתן להם בצנעא שנאמר ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם, אי הכי לא ליענשו נכרים עלה שבת אודועי אודיענהו מתן שכרה לא אודיענהו, ואיבעית אימא מתן שכרה נמי אודיענהו נשמה יירה לא אודיענהו. (ביצה טז.)

על כן ברח ה' את יום השבת ויקדשהו, ר"ש בן יוחאי אומר ברכו במן וקדשו במאורות, רבי שמעון בן יהודא איש כפר עכו אומר משום רבי שמעון ברכו במן וקדשו במאור פניו של אדם הראשון. (מכילתא יתרו פ"ז)

מהו ויכל אלקים ביום השביעי, אמר רבי שמעון בן יוחאי, בשר ודם שאינו יודע לא עתו ולא רגעיו ולא שעותיו הוא מוסיף מחול על הקודש, אצל הקב"ה שהוא יודע רגעיו ועתיו ושעותיו נכנס בו כחוט השערה. (ב"ר פ"י ט')

רבי שמעון בר יהודא איש כפר עכו אומר משום רבי שמעון, אעפ"י שנתקלקלו המאורות מערב שבת אבל לא לקו עד מוצאי שבת. (ב"ר פ"א ב')

תני רבי שמעון בן יוחאי, אמרה שבת לפני הקב"ה, רבונו של עולם לכולן יש בן זוג ולי אין בן זוג, אמר לה הקב"ה כנסת ישראל הוא בן זוגך, וכיון שעמדו ישראל לפני ה' סיני אמר להם הקב"ה זכרו הדבר שאמרתי לשבת – כנסת ישראל הוא בן זוגך, היינו דבור זכור את יום השבת לקדשו. (ב"ר פ"א ה')

אמר רבי שמעון בר יהודא איש כפר עכו משום רבי שמעון בן יוחאי לא נשתנה זיו פניו של אדם הראשון ולא לקו המאורות עד שיצא השבת ועם שהוא דנו קודש את השבת לפיכך הוא אומר מזמור שיר ליום השבת. (תנחומא הקדום בראשית ס"ב)

רבי שמעון אומר המזמור הזה אדם הראשון אמרו, לפי שבא יום השבת ונעשה סגור לאדם לפני הקב"ה, ואמר רבון העולם בששת ימי המעשה לא נהרג איש בעולם ובי אתה מתחיל זו היא קדושתו וזו היא ברכתו, וניצל אדם הראשון מדינה של גיהנם בזכות השבת, וכשראה אדם כחה של שבת התחיל משורר מזמור שיר ליום השבת אמר ליה השבת ולו אתה אומר הימני אני ואתה נאמר הימנון להקב"ה טוב להודות לה'. (יל"ש תהלים רמז תתמ"ג)

על איש, ע"כ צריך הקב"ה להתחיל תחילה ולקיים השיבוץ ה' אליך ואח"כ נקיים ונשובה. (אמירה יפה)

שתולים בבית ה' בחצרות אלו קינו יפריחו, ר"ת שתולים ב'בית ה' שב'ר"ת שמעון בן יוחאי, דמבקשים אנחנו מהבורא ית"ש דאורות הקדושים של רשב"י וחבריו ה'שתולים בבית ה'" בעולם העליון "בחצרות אלו קינו לאותן העומדים מרחוק מבית ה' שהם בחצרות אלו קינו כמו שהחצר הוא לפני הבית, "יפריחו". (דברי יחזקאל)

הצדיקים במעשיהם מזכין את ישראל רשב"י מוכך גופן של ישראל לעולם. (בית אהרן)

אמר רבי אבא אנן שיתא בוצינן דנהרין משביעא, אנא רשב"י הוא שביעא דכלה דהא לית קיומא לשיתא בר משביעא דכולהו תלי משביעא. (וזה"ק נשא קמ"ד:)

רבי יהודה קרא לרשב"י "שבת" מה שבת לה' קודש, אף רשב"י שבת לה' קודש. (וזה"ק ח"ג דף קמ"ד ע"ב)

ברור דלאחר שיצא רשב"י מן המערה עלה ונתעלה בכח התורה, יותר ממלאכי מעלה, ואולי שדבריו שבתלמוד נאמרו קודם שנחבא במערה, ואפשר שרק על זה סובב האי כללא דר' יהודה ורבי שמעון הלכה כרבי יהודה, אמנם מה שאמר בוזה"ק היה אחר שיצא מהמערה, ודבתרא עדיפא שהיה כוחו גדול יותר. (מתורתו של רבינו)

הנה כלל זה מסור בידינו בכל מקום דהיכא דפליגא ר"י ור"ש הלכה כר' יהודה, ונראה לומר הטעם בזה דהנה סתם ר' שמעון הוא ר' שמעון בר יוחאי, וידוע כי רשב"י זכה בגודל מדרגתו לעשות מעשים רבים לעולם התיקון כנודע, ולפיכך גם ההלכות שפסק הם שייכים לעולם התיקון, משא"כ בזמן הזה הלכה כר' יהודה. (שם)

מאמרי רשב"י על שבת

א"ר יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי אלמלא משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלין שנאמר כה אמר לה' לסריסים אשר ימרו את שבתותי וכתוב בתרי' והביאותים אל הר קדשי וגו'. (שבת ק"ח)

דברות קודש

קטעים בעניני רשב"י מתוך הדרשות
שנשמעו ע"י ב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

אות א) כי מ"ט ימי הספירה הן בגימטריא ל"ב טו"ב, ע"ש. ועל כן ביום ל"ג בעומר שבו מתאחדין ל"ב טו"ב, אנו זוכים שהל"ב נעשה טו"ב ויוצא ממאסר היצה"ר.

וזה שאנו מבקשים (בזמירות היום) תורתו מן לנו, הוא מאירת עינינו, הוא ימליץ טוב בעדינו, אדונינו בר יוחאי, שבזכות תורתו שגילה לנו הוא תורת הנסתר, שעל ידי זה שמוחים עמו בזמן הזה בכל העולמות, ונעשה הילולא רבתי וחדוה עילאה לגיל ולשוש עמו, זה מן לנו הוא מאירת עינינו, כי המלך פותח את המאסר ואומר לאסירים במאסר היצה"ר צאו מכבלי אסירתם, וזהו יציאה ברוחניות, וכמו כן אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה המקום מרחם עליהם ומוציאם משבים להוושע בישועות ורפואות ובכל מילי דמיטב, ולתת להם לב טו"ב בהרווחה, וביום הזה שהוא טו"ב ימים קודם חג השבועות, התנא קדישא ימליץ טו"ב בעדינו, שיהיה טו"ב בכללית ובפרטיות. (ל"ג בעומר תש"ס לפ"ק)

אמנם עוד יש עבודה מיוחדת להפוך מדת הדין למדת הרחמים בכח חידושי תורה, וכמו שהעתיק בנוצר חסד (אבות פ"ה משנה כ) מכת"י אביו הרה"ק רבי אלכסנדר מקאמרנא זללה"ה, שמעתי אחד קדוש מדבר מו"ה שמעון מדאברמיל זללה"ה (תלמידו של הגה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק והגה"ק החוזה מלובלין זי"ע ומוח"ס נחלת שמעון), לפרש הפיוט (לקל עורך דין בתפלת ימים נוראים) לגולה עמוקות בדין, כשהקב"ה רואה ח"ו דינים על ישראל ומקטריגים, מתחיל לגלות רזין דאורייתא והדינין בטלין, ואמר מורי ורבי אחי הקדוש מו"ה [העטרת] צבי על הכתוב (דברים ד מג) ואת גולן בבשן למנשי, אם רואה הקב"ה שהשכחה והדינים מקטנות מתגברין על ישראל כמו (בראשית מא נא) נשני אלהים, אז הקב"ה ברוב רחמיו מגלה נו"ן שערי בינה סוד בשן, ואז הדינים נמתקין. והנה הבנתי מדברי קדשו של אחי, שדוקא על ידי פנימיות התורה נמתקין הדינים, ואנכי לא כן עמדתי, רק כשמחדש איזה דבר בגמרא ובפוסקים, גם כן נמתקין הדינים, דהקב"ה חדי בפלפולא ונמתקין הדינים. ומוסיף על זה בנו בנוצר חסד שם, ואני שמעתי ממורי ורבי דודי, שהמתקת דינים הקדושים בכל דברי תורה הן, בפשט להמית עצמו על התורה, ואפילו בלא חידוש נמתקין הדינים, אבל לסתום פה המקטריגים והקליפות להכרית כל מריע, אינו אלא על ידי סודות של נו"ן שערי בינה, עיין שם בפנים הספר והדברים נפלאים.

יש לבאר סגולת השמחה באתרא קדישא במירון, והוא מסוגל לישועה. בהקדם מה שפירש בספר דרך אמת מאמר הכתוב (משלי ד כג) מכל משמר נצור לבך כי ממנו תוצאות חיים, כי אמרו חז"ל (אסתר ר"פ ס"ג) צדיקים לבם ברשותם רשעים הם מסורים ביד לבם, והלב במאסר ברשותו של יצר הרע, וזה שאמר מכל משמר שתוצאה לעשות לנפשך לשמור איבריך מכל סיג ופגם, בעיקר נצור לבך, שלא יהיה נאסר ברשותו של יצר הרע, כי ממנו מהלב תוצאות חיים לכל האברים, ואם הלב נשמר כראוי מכל סיג ופגם ממילא כל האיברים נשמרים כראוי, עכ"ד. וזוהו פירש א"י זללה"ה בייטב לב (פ' שופטים) מה שאנו מבקשים הוא יפתח לבנו, מן המאסר הו, בתורתו על ידי לימוד התורה, עכ"ד.

ובבחינה זו פירש הגה"ק מבוטשאטש זללה"ה (הובא בנוצר חסד פ"ג מ"ה) מאמר הכתוב (ישעיה מט ט) לאמר לאסורים צאו ולאשר בחשך הגלוי, דהכוונה על מדריגות בני אדם שלא הרגישו עדיין עריבות ומתיקות אור התורה וחיות של מצות ה', ואינם יודעים מה נעימה היא שמחה של מצוה ומה טעם יש בה, ועל כן עושים כל מעשיהם בהכרח, והם יושבים במאסר, שאין להן בן חורין אלא מי שעוסק בתורה (אבות פ"ו מ"ב), שהוא בן חורין מכבלי היצר הרע ותאוות הגשמיות והוא בחירות האמיתי, אבל לעתיד יאמר לאסורים צאו, שיצאו מתוך בח"י מאסרם הלזה וירגישו עריבות ומתיקות התורה ומצותיה, ולאשר בחשך הגלוי, שיתגלה להם מתוך החשכות האור הגדול אשר יש בכל מצות ה', עכ"ה.

והנה העיד הארז"ל (שער הכוונות ענין ספירת העומר) כי ראה בהקין את רשב"י עומד על קברו ביום הזה, ושומח עם השמחים בשמחתו, ומבואר בספרים כי גם בפמליא של מעלה כביכול קוב"ה ושכינתיה, שרפים וחיות ואופני הקודש, שמוחים עמו בשמחתו, והוא שמחה גדולה למעלה בשמי מעל ולמטה על הארץ ולדרים עליה לכבודו של רשב"י שגילה לנו סוד נסתרים. והנה אמרו חז"ל (ברכות נח): מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיע, ובכן כמו במלכותא דארעא נהוג אשר בעת שיש שמחה בבית המלך, ניתן צו להוציא את האסורים במשמר לחפשי, וכמו שכתוב (אסתר ב יח) ויתן משאת כיד המלך, שבשביל אשר בביתו שורה שמחה נתן בעת ההוא מתנות לכל העם שבמדינה, כך במלכותא דרקיע בעת הזאת שיש שמחה קדושה בשמים, המלך הקדוש ב"ה וב"ש בעת הזאת מחלק מתנות לכל האסורים ויוציאם לחפשי, וכתב בבני יששכר (ל"ג בעומר

המים, והיתה בתחלת הבריאה התגברות מדת הדין בכפליים, שהיה חש"ך על פני תהום (היפוך אור שהוא חסד) וגם ורוח אלהים (מדת הדין) מרחפת על פני המים, ועל זה ויאמר אלהים יהי אור זה משה ויהי אור זה רבי שמעון בן יוחאי, שנמתק מדת הדין למדת הרחמים על ידי משה, רומז לגומלי חסדים, וגם נמתק הדינים על ידי רשב"י שהוא מאור תורת הנסתר.

וביותר מזה י"ל על פי מה שכתב במגלה עמוקות (אופן ע) כי רשב"י הוא ניצוץ נשמת משה רבינו ע"ה, וכמו שמושה

רבינו תיקן ה' ספרים בתורת הנגלה כן רבי שמעון תיקן ה' פרקים ספרא דצניעותא, וכבר מבואר כי המתקת הדינים הוא הן בתורת הנגלה והן בתורת הנסתר. ועל דבר זה רומז המדרש ויאמר אלהים יהי אור זה משה, שהוריד לנו מן השמים תורת הנגלה, [וגם רמז בו רבינו הרמ"א ז"ל ששמו משה ועליית נשמתו לגני מרומים היתה ביום הזה ל"ג בעומר, וכולנו בני אשכנז נשענים עליו בפסק הלכה בתורת הנגלה], ויהי אור זה רבי שמעון בן יוחאי שגילה לנו תורת הנסתר, ובכח שני תורות אלו תורת הנגלה ותורת הנסתר נשפע לנו אור להמתיק מדת הדין למדת הרחמים.

(ל"ג בעומר תשס"ד לפ"ק)

ולבחינה נפלאה זו זכה התנא האלקי רשב"י יותר מכל חכמי דורו, שחידש כמה הלכות במשנה ערוכות בתורת הנגלה, ולכל ישראל האיר בסו"ד תורה הבהיר בתורת הנסתר, ועל כן היה גדול כחו ורב חיליה לסתום פי המקטריגים למעלה ולהמתיק הדינים מעל בני ישראל. וכן אמר רשב"י בעצמו (סוכה מה): יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין, והיינו כי בגודל כח תורתו שזכה לתורת הנגלה ותורת הנסתר ביחד, יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין ולבטל כח המקטריגים. ודבר זה מרומז גם

בשמו הקדוש, וכדמתאמרא משמיה דהרה"ק העשרת צבי זי"ע כי רבי שמעון בן יוחאי בגימטריא ידיד נפש אב הרחמן (עה"כ), הכוונה שעל ידי תורתו נמשך לנו רחמים גמורים ממקור העליון ידיד נפש אב הרחמן, ועל זה הדבר רומז הכתוב ישב עולם לפני אלהים, כי ישב ראשי תיבות שמו של התנא האלקי שמעון בן יוחאי, שבכח תורתו של התנא רבי שמעון יש קיום לעולם לפני אלהים, הוא מדת הדין שנמתק על ידו לרחמים גמורים.

ומעתה יתבאר היטב מה שנקרא התנא הקדוש בוצינא קדישא ומדליקין נרות ומאורות לכבודו, כי אור רומז על מדת החסד, על דרך הכתוב (בראשית א ה)

ויקרא אלהים לאור יום, ומבואר בזה"ק (בשלח דף סג.) כי בבוקר שולט מדת החסד, ובערב שולט מדת הדין. ולכך היו קוראין אותו בוצינא קדישא, להורות שבכח תורתו זוכה להפך מדת הדין לרחמים שהוא בחינת אור יום. ועל כוונה זו שיבחו הפייטן (בזמירות) ואמרתם כה לחי לכל ישראל האי"ר בסוד תורה הבהיר כאו"ר החמ"ה מזהיר, כלומר שעל ידי שנתגלה על ידו סוד התורה לכל ישראל האיר בהשפעת מדת החסד ורחמים, כאור החמה מזהיר, שאז שולט מדת החסד בעולם. ועל זה אנו מרבין בנרות ומאורות ביום הזה לכבוד נשמת התנא האלקי בוצינא קדישא, אשר כח תורתו קאי וקיים עד היום הזה להשפיע לנו אור, ולהמתיק בעבורינו מדת הדין לרחמים גמורים.

וזהו ביאור דברי המדרש, כי הכתוב אומר והארץ היתה תוהו ובוהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים מרחפת על פני

ובסיום דברי אחזור עוד על דברי כ"ק אאמו"ר שליט"א אמש (אור לל"ג בעומר) לפרש נוסח הזמר המיוסד לל"ג בעומר, חדש כמה הלכות הן במשנה ערוכות זה המרגיז ממלכות אדונינו בר יוחאי, ואמר לבאר על פי דברי המדרש רבה פר' צו (פ"ו ס"ג) אין הגליות מתכנסות אלא בזכות משניות, וכ"ה בזהר הקדוש (פר' ואתחנן ע"ר). דבוכות אורייתא יפקון מן גלותא, וז"ש חדש כמה הלכות הן במשנה ערוכות, שהתנא האלקי רבן שמעון בר יוחאי חידש הלכות הנשנים במשניות, וזה המרגיז ממלכות, ופי' כמו שאומרים בתפלת ר"ה וכל הרשעה כולה כעשן תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ, כי בבואת הגואל צדק יתבטל מלכות הרשעה, ולכן ע"י שעוסקים בחידו"ת במשניות זה המרגיז ממלכות שעי"ז יתבטל מלכות הרשעה בקרוב, עכדה"ק.

(ל"ג בעומר תשנ"ז לפ"ק)

עוד י"ל בטעם מה שמדליקין נרות ומאורות בהילוליה דרשב"י, בהקדם מה שכתב בבני יששכר (אות ג) כי מה שמרבין בנרות ומאורות הוא לכבוד נשמת מאור התורה הנקרא (זוהר אמור ק): בוצינא קדישא, אשר נתגלה ביום הזה, עי"ש. וכונתו נראה, שהוא להורות על אור השפעת נשמת התנא האלקי בעל הילולא המתגלה עלינו ביום הזה מדי שנה בשנה. אמנם הדבר צריך ביאור מה לנו קרוצי חומר להוסיף מעצמינו הדלקת נרות ומאורות משלנו בעולם השפל הזה, אחרי שנשמתו בגבהי מרומים גבהו ביישיבה של מעלה, ואינו צריך לכבודינו. אכן מצאנו דוגמא לזה בבית המקדש באש המזבח, דקי"ל (יומא כא:), אף על פי שאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט, והדבר תמוה כיון שהאש יורדת ממילא מן השמים, על מה ולמה את צריכין לטרוח ללקט עצים ולהצית בהן אור מן ההדיוט. וביאר

השל"ה הקדוש (פ' תצוה תורה אור) כי ידוע דביקות הקב"ה בנו ואנחנו בו, ואנחנו גורמים הדביקות הגדול שיהיה לו עמנו, מכח התעוררות מלמטה או מתעורר השפע הרבה מלמעלה. ומטעם זה אף על פי שאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט, כי בהבאת אש מלמטה מעורר האש הרוחני למעלה, עכ"ה ק.

ומעתה י"ל כי מטעם זה אנו מרבין בנרות ומאורות לכבוד התנא האלקי, כדי לעשות בזה אתערותא דלתתא בהבאת אש של הדיוט מלמטה, ובזה יתעורר האש הרוחני מלמעלה הוא אורו של התנא האלקי רשב"י, ויושפע עלינו ביום הזה השפעות טובות לרוב עלינו ועל כל בית ישראל, ועל ידי שאנו מדליקין אש מן ההדיוט יורד אש מן השמים אור רוחני במאור התורה, אור הנגלה ואור הנסתר כפי בחינתו של התנא האלקי בנגלה ונסתר, גם נשפע עלינו אש של התלהבות דקדושה להלהיב לבבות ישראל לאבינו שבשמים, כי כל מה שאנו זוכים לניצוץ הקדוש המתעורר בקרב לבבינו ונשמתינו ללמוד ולהתפלל הכל הוא בכחו ובזכותו של התנא רשב"י, אשר בכל ישראל האי"ר בעבר ובהווה והדליק בנו אור שלהבתיה אור של תורה אור של יר"ש להבת שלבת, ובזכותו של התנא נתלהב כל לבב איש הישראלי לאבינו שבשמים,

לעשות מצוה בהתלהבות אש, וכל זה אנו פועלין במה שאנו מדליקין אש למטה ומה מתעורר אש למעלה. וכמו כן יורד אש מן השמים להאיר אותנו בתוך חשכינו בגשמיות, ובא אור מלמעלה להאיר בתי ישראל החשכים ולהאיר לבבות ישראל המחכים לישועה.

וכאשר אור קדושתו של התנא רשב"י חופפת עלינו, כל יהודי הזוכה ללמוד מימרא של התנא הן בנגלה הן בנסתר, הוא מרגיש איזה קשר והתרוממות הנפש אל התנא בעל הילולא, והוא שומח בשמחתו של התנא. וזכותו בודאי יגן ויושיע על כל השומחים בשמחתו, ובכן בזכותו של התנא יפקדו כל חשוכי בנים בזש"ק, ותורתו מגן לנו הוא מאירת עינינו, להאיר בנו אור, הוא ימליץ טוב בעדינו שנוכה כולנו לבנים מאירים ולדורות ישרים ומאירים, ויושפע אור לכל איש ישראל, צרכי עמך ישראל מרובים, נושע כולנו בכל

והנה זה ארבעים שנה זכיתי להיות עם כ"ק מרן אאמו"ר שליט"א במירון (ונסע אז בשנת תשכ"ג לפ"ק בוקר מעיר צפת להשתטח על ציונו הקדוש), והיה לנו סיפוק רוחני בהיותנו שמה, ומני אז השתקק כ"ק מרן אאמו"ר שליט"א ודיבר בכל פעם בצפיה רבה מגודל השמחה באתריה דמר שאינו מובן לבני חו"ל, מה שנרגש שם שתי בחינות, וכמו שנרמז ברבי שמעון הכתוב (תהלים צב יד) שתולים בבית י' בחצרות אלקינו יפריחו, ראשי תיבות שמעון בן יוחאי, כמבואר בדברי יחזקאל (ל"ג בעומר), דהיינו בחינת בתי גואי המשל ופחד עמו בבית ה' מבפנים על הציון, שם מתאספין מרי נפש ונשברי לב שופכים לבם כמים בדמועות שליש לפני ה', ומחכים לישועה בזכותיה דהאי תנא קדישא, וגם בחינת בתי בראי עוז וחדוה במקומו, בחצרות אלקינו מבחוץ שמחה וחדוה עילאה בהתרוממות הנפש, והיא שמחה של מצוה שלא בדרך הטבע.

(ל"ג בעומר תשס"ג לפ"ק)

מירון, בבית הגואל בב"א.
(ל"ג בעומר תשס"ד לפ"ק)

בראשית ברא אלהים וגו'.
ובמסורה בית דבראשית רבתי. יש לפרש הענין על מעלת יום הזה ל"ג בעומר, דהנה יש לומר כי מ"ט ימי הספירה המה מכוונים נגד מ"ט אותיות המבואר בזוה"ק (תרומה דף קל"ט): שיש ביחוד השם, יחודא עילאה שמע ישראל כ"ה אתון ויחודא תתאה ברוך שם כ"ד אתון, וביחד הם מ"ט אתון, עכ"ד. ומעתה כשתמנה האותיות על הסדר מתחילת שמע ישראל ל"ב אותיות, תמצא כי האות הל"ג ביחוד השם הוא האות כ' בתיבת כ"ב'ד, והוא מרומז נגד יום הנשגב הזה ל"ג בעומר.

והנה כבר מבואר בדברינו במקום אחר (עי' בדרושים ל"ג בעומר) בבאור דברי הפייטן נעשה אדם נאמר בעבוריך, כי בריאת האדם ומתנת התוה"ק טוב לו לאדם דווקא לשיטת רבי שמעון, ומעתה יש לומר כי מטעם זה נאמר בהתחלת התורה ב"ת רבתי שבבראשית, כי כתב באגרא דכלה (צירופי בראשית אות נה) בראשית ראשי תיבות א"ור תזרת ר"ב ש'מעון בן יוחאי אשר שלחו אלקים למחיה להאיר עיני ישראל באור תורתו, (ועי"ע שם אות לג). הרי שזה רומז על מה שבזכות רבי שמעון נברא העולם, ובמדרש אמרו (ב"ר פ"א ס"ד) שנברא העולם בזכות התורה, וכן פירש"י (ר"פ בראשית) בראשית בשביל התורה שנקראת (משלי ח כב) ראשית דרכו. אך כבר ביארנו כי מה שזכינו להתוה"ק הוא דוקא בזכות רבי שמעון.

ומעתה י"ל כי מטעם זה כתב בתורה ב' רבתי, להורות ענין זה, דדוקא לשיטת רבי שמעון שנולד ביום ל"ג בעומר

ובכן אנו שופכים תחיה ובקשה להשי"ת להושיע בזכות תנא רשב"י, וכהיום הזה התנא האלקי רשב"י ישפיע לנו מה שנרמז בבית רבתי בבראשית, שהוא כנגד ב' של כבוד מלכותו הרמוז על יום הזה ל"ג בעומר הילולא דרשב"י, ובו נכלל השפעות טובות בכל ענינים, כי בית רבתי בגימטריא

אתרוג לולב הדס ערבה, ומבואר בכתבי הארז"ל (פרע"ח שער הלולב פ"א) אתרוג עם הכולל בגימטריא תורה, לולב בגימטריא חיים, ערבה בגימטריא זרע, וכן אנו אומרים ביה"ר בעת אגודת הלולב, ושם מבואר כי הדס לולב עם שתי התיבות בגימטריא חיים טובים. ובכן ביום הזה יבא עלינו כל השפעות אלו, ונוכה להשגת התורה גלה ונסתר, להאיר עינינו בתוה"ק, כי מדרך הטבע אי אפשר לו לאדם קרוץ מחומר להשיג חכמת התוה"ק שהיא כולו רוחני, רק בחמלותו ית"ש עליו עמד ושתל צדיקים התנאים והאמוראים בעולם השפל, והם היו מאורי אור עצם התוה"ק ולימדו את בני ישראל חק ומשפט, ובזכות קדושתם ותורתם ובפרט בזכות התנא האלקי בוצינא קדישא רשב"י אנו זוכים להשגת התוה"ק שהיא בגימטריא אתרוג"ג, גם ישפיע עלינו ביום הזה אורך ימים ושנות חיים ורפואה לכל חולי ישראל בחינת חיים"ם בגימטריא לול"ב, וגם פרנסה בריח ונחת מיוצ"ח ושידוכים הגונים לבני ישראל בחינת הד"ס לול"ב בגימטריא עם התיבות חיים"ם טובים"ם, עוד ישפיע לנו ביום הזה זרע של קיימא לבני ישראל בחינת ערב"ה בגימטריא זר"ע, ואנו יוצאים מיום הקדוש הזה בתפלה ממעמקי הלב להתנא הקדוש רשב"י עמוד בתפלה בעדינו לרפאות נדכאי לבב, ונוכה להוביל לבתינו חיים ברכה ושלוש, ויה"ר שיפתח לנו שער בעת נעילת שער, ובצאתנו מן יום הקדוש הזה ימלא ה' כל משאלות לבבינו לטובה, ומאתרא קדישא מירון יושפע לנו כהיום שפע ברכה והצלחה וכל מיני ישועות עדי נוכה כולנו לביאת גואל צדק בב"א. (ל"ג בעומר תשס"ד לפ"ק)

(כמבואר בבני יששכר אות ג), שיום זה נרמז באות ב', ברא הקב"ה את עולמו, וזכינו שהקב"ה הנחילנו את תורתו. אמנם עוד דברים בגו, דהנה בתוס' (עירובין יג: ד"ה נוח) מבואר דלצדיקים נוח להם שנבראו בעולם. והנה כבר ביארנו דלשיטת רבי שמעון אמרין גם בכל אחד ואחד

דנוח לו שנברא, ודבר זה נרמז באות ב"ת רבת"י שנבראשית, וכתב באגרא דכלה (פ' בראשית) בית רבתי בגימטריא אתרוג לולב הדס ערבה. ובמדרש (ויק"ר פ"ל ס"ב) מבואר שהד' מינים רומז על ישראל כו', ערבה אין בה לא טעם ולא ריח, כך ישראל יש בהם בני אדם שאין בהם לא תורה ולא מעש"ט, ע"ש. אך אליבא דרבי שמעון גם להם נוח שנבראו, ולזה נאמר ב"ת רבת"י בבראשית רמז על ד' כתות מישראל, ודוקא באות ב' לרמז על התנא האלקי שנולד ביום ל"ג בעומר, שבזכותו לא ידח ממנו נדח וגם בני אדם הדומין למין הערבה טוב להם שנבראו, וגם בשבילם ברא אלהים את השמים ואת הארץ וטוב להם שנבראו משלא נבראו.

ובכן י"ל כי בזכות רבי שמעון מגיע השפעה מרובה לכל אחד ואחד, כיון שננוח

לו שנברא יותר משלא נברא. ולרמז זה כתיב (תהלים צב יג) שיתולים ב'בית י' בחצרות אלהינו יפריחו, ראשי תיבות ש'מעון ב'ן יוחאי, ובספה"ק דברי יחזקאל כתב בבאיור הדברים, כי אנו מתפללין שהאורות הקדושים של רשב"י וחביריו השתולים בבית ה' בעולם העליון, בחצרות אלהינו יפריחו, שיזריחו ויזפיעו גם בחצרות אלהינו, לאלו העומדים מרחוק בחצר לפני בית ה', עכדה"ק. ולפי המבואר יש לומר שזה בא להורות על סגולת היום הזה, שהוא בבחינת שתולים בבית ה', כלומר באות בית שביחוד השם, שהוא יום ל"ג בעומר, אז גדול כחו של רשב"י להשפיע מאורו גם להפשוטי עם, ומכח זה מתנוצץ אור ושמחה לכל אחד ואחד מיישראל ביום הזה הילולא דרשב"י.

תועלת השיר בהתלהבות לכבוד רשב"י

כתב בספה"ק בני יששכר (אייר מאמר ג אות ג)
נתאמת לנו מאנשי אמת אשר השמחה ביום הזה על ציון רשב"י היא שלא כטבע. והיינו בהתרוממות הנפש והתלהבות גדולה. ואפשר להמליץ על זה מה שפירש רבינו הקדוש מלובלין זללה"ה בספה"ק דברי אמת (פ' תרומה) על המשנה (שבת נא:) כל בעלי השיר יוצאין בשיר, פ' יוצאין מכל רע ח"ו, בשיר על ידי שירה, ונמשכין לו יתברך בשיר, ומזין עליהן, מלשון מוונות, כי כשגבורות נמתקים בא פרנסה לעולם, וטובלין במקומן, כי מצינו (סנהדרין לט.) כששאל הרשע אלקים כהן הוא וכו' במאי טבל, אהדר ליה בנורא, כי עיקר טבילא בנורא, וטובלין מטומאה בנורא בהתלהבות השיר, וזה וטובלין במקומן, עכדה"ק. נמצא על ידי שיר להשי"ת יוצאין מכל רע, ונמשכין לו יתברך ונשפע פרנסה וטובל במקומן, הכל בשיר. ויש להוסיף בשיר ראשי תיבות רבי שמעון בן יוחאי, בשיר בהתלהבות להשי"ת כל"ג בעומר יומא דהילולא דרשב"י, יוצאין מכל רע ונמשכין לו יתברך, ונטהר מטומאה, והן השפעות טובות בשמיות וברוחניות, השפעות לאוף ולנשמה ליחיד ולכלל, וזכותו הגדול יגן עלינו היא מאיר עינינו ומליץ טוב בעדינו אדונינו בר יוחאי.

(ל"ג בעומר תשס"ה לפ"ק)

ציין המצוינות

סיפורי צדיקים, שבעתיים מוזהקים,
כשעלו מירונה על ציון קודש הקדשים,

ראה למקום שאתה נכנס! עצור נא כאשר אתה בא ליכנס בתוך הענן!
העלה על מחשבתך איך רבינו האור החיים הקדוש רבי חיים בן עטר
נכנס למקום הקודש איך כל הצדיקים הקדושים התגעגעו להגיע
להוריד נהרות דמעות בזה המקום! ואתה עומד פה! ליד מצבת אבן
אשר עמדו לפניו עמודי העולם הקדושים - תנאים ואמוראים - גאונים
וראשונים - הבית יוסף - הרמ"ק - האריז"ל - עם להקות קדושי עליון
אשר עמהם! כאן במקום הזה נגלה עליהם שכינה! כאן במקום הזה! אין
זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים! (ספר הילולא דרשב"י)

משנים קדמוניות נהגו ישראל מעת לעת ומפקידה לפקידה לעלות לאתרא קדישא מירון, שם חלקת מחזקק ספון
התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו, מקום בו שפכו לבם כמים בתפילות ובתחנונים, ומאז המליצו
ע"ז הני מליצ"י יוש"ר את מאמר חז"ל "כדאי רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק" דהיינו ליסע למירון בזמן
שהלחץ זה הדחק גוברת ולהוושע בדבר ישועה ורחמים בזכותו הגדול של רשב"י, אשר על כן אמרנו דבר בעתו
מה טוב ללקט נפזרים ממה שמצינו עוד מימי התנאים תלמידי הרשב"י דור ודור ומנהיגיו אשר שמענו וראינו
מפיהם ומפי כתבם שזכו לעלות על הר שפר באת"ק הדין להשתטח על ציון הקודש.

תלמידי הרשב"י

התנא רבי אבא תלמידו דרשב"י וסופרו הנאמן (כדאיתא
בזה"ק ח"ג רפ"ז שרשב"י פקד עליו לכתוב את דבריו וכן אמר
רבי אבא כמ"פ בזה"ק "ואנא כתיבנא") מצינו שהשתטח על
קברו, והזכיר שם ממעשיו הטובים, ולמד שם מתורת רבו
הרשב"י. (זה"ק ח"א קכ"ו)

התנא רבי חייא שהיה מתלמידי רשב"י ודבי אדרא קדישא, עלה
מירונה והשתטח על ציון רבו הק' ונשק את האדמה הקדושה
שזכתה להטמין את גופו הקדוש של רשב"י, ובכה ואמר:
"עפרא עפרא, אור קדוש שהאיר פני תבל, בזכותו מתקיים
העולם, אור המאיר זיו העולם מתבלי כך". (זה"ק ח"ב י"ד)

רבי חייא ה' ממרר בבכי תמרורים על הסתלקותו של רבי
שמעון, ועינה את נפשו בארבעים תעניות, כדי לזכות לראות את
רשב"י בהקיץ או בחלום, בתום ארבעים יום אמרו לו מן
השמים: עדיין אינך ראוי לראותו, הוסיף רבי חייא והתענה
ארבעים יום אחרים, או אז ריחמו עליו מן השמים והראוהו
במראה חזיון את רשב"י ובנו רבי אלעזר ניצבים ליד קברם,
פתח רבי שמעון ואמר: יכנס רבי חייא בגן עדן, ויראה בכמה

אורות עתיד הקב"ה לחדש פניהם של הצדיקים לעתיד לבוא,
ראה רבי חייא שמכניסים אותו לישיבת רבי שמעון, בהכנסו קמו
לכבודו רבי אלעזר ושאר הצדיקים שבמתיבתא, בושה עזה
אחזה ברכי חייא, עד שהשמיט עצמו ונכנס להתיישב למרגלות
רבי שמעון, יצא קול ואמר: "השפל עיניך, אל תזקוף ראשך,
ואל תביט באורות הנפלאים המצויים בגן עדן, כי סוף סוף
נשמתך מקושרת לגוף, ואע"פ שרבי חייא השפיל עיניו, מכל
מקום הבחין באור גדול ועצום שזרח באור יקרות והאיר
למרחקים, אחר כך ראה שרבי שמעון מתפלל עליו, שיאריכו לו
את ימיו ושנותיו בעולם הזה, בצאת רבי חייא בכה ואמר: "אשרי
חלקו של בר יוחאי, שזכה למעלות נוספות ונשגבות בעוה"ב.

מסופר גם שאחד מתלמידי רשב"י שכח את תלמודו והלך
להשתטח על ציון רבו הק' ובכה שם בכי רב על צרתו, כשנרדם
תוך בכי נתגלה אליו רבו רשב"י ואמר לו: "כשתזרוק בי שלשה
צורות אבוא", כשהתעורר הלך התלמיד לפותר חלומות
וביקשו שיפתור לו את חלומו, אמר לו ההוא "אם על כל מה
שאתה לומד תחזור שלש פעמים ישאר לימודך בידך ולא
תשכחהו עוד", נהג התלמיד כך ולימודו נשאר בידו, כפי שרמזו
לו רבו בחלומו. (קהלת רבה י"פ)

שהקפתם את ציון רבי אלעזר בארבעת המינים שבאים לרצות על המים, נתעוררו המים ובאו, ואילו הייתם מקיפים פעם נוספת היו רוב גשמים באים לעולם כבימי חוני המעגל, ומשום כך באו גשמי ברכה רצופים כדי שלא תקיפו יותר עליהם, וכלל זה יהיה בידכם, כל זמן שהעולם יהיה צריך לגשמים ביותר, תלכו ותקיפו הצדיקים הנ"ל ותענו, ועל כל צרה שלא תבוא על הציבור, תעשו שבע הקפות ותתענו, ובכן תדע, כי הם הצדיקים שמחים מאוד בקרבתכם וזה"ק על מערתם או בכפר הסמוך להם, ואם תתמידו לקרות כן, יגלו לכם רזין עילאין.

האר"י חס' והחבריה קדישא

בתקופה יותר מאוחרת נעשה הדבר לקביעות להשתטח על ציונו של רשב"י כמה פעמים בשנה, מהם שקבעו את עלייתם למירון פעמיים בשנה, ומהם שלש רגלים בשנה יראה כל זכורך את פני האדון ה' דא רשב"י, וביחוד נהג כן האריז"ל ותלמידיו הק', האריז"ל לימד שם את תורת הנסתר, בגלותו להם שנשמות תלמידי רשב"י התגלגלו בהם, פע"א בלכתו למירון אמר האריז"ל לבני חבורתו: חברי, במקום זה ישב רשב"י עם החברים לסדר האדרא רבא, ועדיין רישומו של האור נשאר במקום הזה, כנודע, שאפי' בהסתלק האור, תמיד נשאר רישומו באותו מקום, אח"כ ישב האריז"ל במקום רשב"י, והושיב את רבי חיים וויטאל במקום רבי אלעזר, ואת רבי יונתן במקום רבי אבא, רבי גדליה במקום רבי יהודה, רבי יוסף מעריב הושב על מקומו של רבי יוס' ורבי יצחק כהן אשכנזי על מושבו של רבי יצחק, ועל זה הדרך הושיבה את שאר החברים במקום שישבו תלמידי רשב"י, בכללותו לסדרם איש על מקומו, למד עם החברים האדרא, בגלותו להם סודות ורמזים שרמזם רשב"י באדרא, בעודם לומדים אמר להם: דעו לכם שלהב אש מסובב אותנו, ועומדים עמנו רשב"י ע"ה וחבריו, ונשמות צדיקים ותנאים אחרים ומלאכי השרת, כולם באו לשמוע תורת אמת מפי, לכן אל תפסיקו מכוונתכם, וקיימו בכם מקרא שכתוב "ואתם הדבקים בה' אלוהיכם", ואילו עיני אדם לכם, הייתם רואים בעיניכם חבורה גדולה של מלאכים השורים כאן, כי הדברים נאמרים כנתינתם מסיני, אלא שלא ניתנה רשות לעין לראות, אלא לי לבדי. (שבחי האר"י)

תלמידי וגורי האריז"ל

גם לאחר פטירת האריז"ל היו תלמידיו מוסיפים להשתטח על ציון הרשב"י במועדים קבועים, וכפי שמתאר הרב רבי שלמה שלילמ ז"ל מעיה"ק צפת, במכתבו מיום כ"ה חשוון שס"ו ז"ל: להיות ששתי פעמים בשנה, חוק ולא יעבור, הולכים כל חכמי סגולה הבקאים בחכמת האמת מכל החכמים למירון, ששם קבור רשב"י ור' אלעזר בנו, והלל ושמואל ור' יוחנן הסנדלר, ועל כל אחד בנוי כמו מגדל גבוה ארבע קומות איש, והתנא קבור מבפנים, ושם פורסים אהל מיוחד מן קברו של רשב"י עד קברו של ר"א, ויושבים שם בין רשב"י ור"א עשרה ימים ועשרה לילות רצופים ועוסקים בספרי הוזהר, והיינו חכם אחד מגיד והאחרים מקשיבים, ויש להם שמש אחד המכין להם מאכל, וארבעה גוים חגורים בכלי זין עומדים בכל לילה מבחוץ כדי לשמור אותם מהגנבים, להיות שהוא רחוק מצפת קרוב לשת

גם מצינו שרבי יהושע בן לוי מצא את אליהו הנביא עומד על פתחו של מערת רשב"י, אמר ליה אמר ליה אתינא לעלמא דאתי, אמר ליה אם ירצה אדון הזה (שכיתה היתה עמהם) אמר רבי יהושע בן לוי שנים ראיתי וקול שלישי שמעתי. (סנהדרין צח)

מעשה בריב"ל שהיה אליהו זל"ט עוסק עמו בד", והיו עוסקין בתורה במערת רשב"י, ונתקשה ריב"ל בהלכה, א"ל אליהו מבקש אתה לשאול אותה לרשב"י, בא ואני מעמיד אותך לך, מיד הלכו וקרא אליהו לרשב"י, עיי"ש. (מדרש שו"ט)

והוא הוא הריב"ל אשר מצינו שאמר (ברכות ט: גיטין י"ח): "כדאי רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק", וצחות מליצת לשון קדשו שגורה היא בפיות בני ישראל, שכדאי הוא רשב"י לסמוך עליו בשעת הדחק ליסע למירון ומצו"ן יסעך להוושע בזכותו הגדול של התנא האלוקי רשב"י זיעועכ"א.

רבינו משה קורדובור - הרמ"ק

הרה"ק הרמ"ק מספר על נסיעתו למירון יחד עם החברייא קדישא מרן הבית יוסף, רבי שלמה אלקבץ וחבריהם, וז"ל: בשנת ה'ש"ח ואני בתוך הביהמ"ד של רשב"י ע"ה במירון, ונשתטחנו בקרבו בציון רבי שמעון ורבי אלעזר ע"ה, ועדיין מרחשי שפתי, ושם התפללתי תפלה קצרה מתוך קירות לבי, ואח"כ קם מורי על רגליו ופירש את הפסוקים בפרשת "זכור את אשר עשה לך עמלק", מלבד פירושים אחרים שפירש עליו, וכן מקצת חברים, קמתי אני והסתכלתי, ואני פני לדרום קצת, ימיני לציון רבי אלעזר, ומשמאלי ציון רשב"י, ופתחתי בפרשת זכור, ואמרתי, כי הנה רשב"י הוא גבורה כמ"ש בזה"ק בהרבה מקומות, ורבי אלעזר וודאי מצג החסד, שכן בשמו א"ל שהוא חסד, וראיתי להכריע ביניהם בדברי תורה שהיא במידת תפארת. ואע"פ שאיני ראוי שהם יתעטרו בי, מפני רוע מעללי, עם כל זאת יתעטרו על ידי בדברי תורה שאינם מקבלים טומאה, ואינם מטמאים על ידי ח"ו. (ספר הגירושין)

על אותה נסיעה העיד הרה"ק ר' אברהם גאלאנטי זי"ע, שהרמ"ק פירש באזניהם בדרך נפלאה מאוד את אחד ממאמרי הזה"ק, ומסיים: ברוך שחלק מחכמתו ליראיו, ותנוח נפשו בגן אלוקים כמו שהניח את דעתו. (קול נובים)

מרן הבית יוסף

מרן הבית יוסף עלה למירון לחוג שם את חג הסוכות, את מקום לינתו קבע בכפר הסמוך, והתפילות נערכו ברוב עם על הציונים הק' של רשב"י ובנו ר"א, בסיום ההלל ערך הבית יוסף את סדר ההקפות עם הד' מינים סביב ציוניהם של רשב"י ובנו, ויחד עם תלמידיו למד בחדוה רבה את ספרי הזה"ק, בעיצומם של ימי החג ירדו גשמי ברכה במירון, ומרן הבית יוסף הצטער מאוד בשל דברי חז"ל שאמרו שגשמים סימן קללה בחג משל לעבד שבא למזוג כוס לרבו ושפך לו קיתון על פניו, כליל שב"ק כ' תשרי נגלה אליו המלאך המגיד וניחמו באמרו: ה' עמך... וזה שירדו גשמים לא היה כדוגמת שפך לו קיתון על פניו ח"ו, אדרבה נתקבלו דבריכם, רשב"י ובנו ר"א שמחו לקראתכם בקראכם וזה"ק על מערתם ובכפר הסמוך להם, אלא כיון

למה אומר נחם ביום שמחתינו ולכן יהיה בנחמה בקרוב" לא יצא חודש ימים עד שמת אחד מבניו וקבלו עליו תנחומין.

האור החיים הק'

מודעת זאת מה שסיפרו זקני חכמי צפת שקבלו בקבלה מאבותיהם כי הרה"ק ר' חיים בן עטר זי"ע היה פע"א בהילולת רשב"י בעיה"ק צפת ת"ו, ובעלתו למירון כשהגיע לתחתית ההר משם עולים אל המקדש ירד מהחמור והיה עולה על ידו ועל רגליו וכל הדרך היה גועה וצועק איך אני השפל נכנס למקום אש שלהבת, קוב"ה וכל פמליא של מעלה כאן, וכל נשמות הצדיקים שמה. (כבוד מלכים)

אחד מתלמידי האוה"ח הק' שנסע עמו בא"י למקומות הקדושים מתאר במכתבו וז"ל: היום יום בשורה יום ב' ה' לאדר ב' שנת וית"ן ל"ו (שנת תק"ב) נסענו מעכו לצפת תובב"א לראות את פני האדון ה' צבאות בארץ הגליל וכו', ואחר גמר התפילה יום ט"ו הלכנו למירון ששם קבורת רשב"י ע"ה, הגענו סמוך למירון מרחוק כמו מיל נראה נר ישראל כיפתו של הרשב"י ע"ה. מירון הוא כפר מלא גוים ואין ישראל דרים שם, ולמטה מהכפר חצר גדולה, ובתוך החצר היא כיפת הרשב"י, חוץ מפתח החצר לצד שמאל גל, שם קבור רבי ייסא סבא דמשפטים, לפניו בהחצר כיפה גדולה, ובתוך הכיפה בית קטן לצד ימין ובית קטן לצד שמאל, לצד שמאל דרך כניסה קבור רשב"י, על קברו מציבה אחת כמו שתראה בצורה שאני שולח וכו', אשרי עין ראתה כל אלה... נכנסנו למירון יום רביעי בעשרים שעות, וישבנו בזה הבית שיש בו קבר הרשב"י ממש, ולמדנו שם בחשק גדול ובאהבה גדולה ובשמחה ספר הזוה"ק עד ד' שעות מהלילה, ועמדנו לאכול וחזרנו תיכף אחר האכילה ללמודנו, לפי שנתן הרב לכל אחד מהחברים שהיו שם ספר אחד של הזוהר, והי' חלקי ספר בראשית, ולמדנו עד ששה שעות, ובסוף ר' שעות נתמלא הבית ריח טוב אשר כמוהו לא נהיה והריחו כולם אנשים ונשים וכו', ולמדנו עד ח' שעות מהלילה והלכנו לישון, וקודם שהאיר היום כשתי שעות עמדנו על משמרתנו ולא ישנו כי אם ב' שעות, וישבנו ללמוד וכשהאיר פני המזרח התפללנו כוונתיקין וישבנו ללמוד עד י"ח שעות בלא הפסק בינתיים אפי' בדיבור של ד"ת, ואחר שאכלנו חזרנו ללימודנו כל יום חמישי עד ח' שעות מהלילה, וביום ו' בבוקר התפללנו והלכנו לראות קברי גאוני עולם שעדיין יש במירון וכו', ובוודאי שהארץ ה' אותו היום כדי להשתעשע עם הצדיקים, ויכנס תלמיד אצל רבו וכו', וחזרנו למירון ערב שבת ממש, ועשינו שבת כראוי בבית הרשב"י ע"ה, ובכל יום שבת היינו לומדים זוח"ק, ובלילה ליל מוצאי שבת עשינו משמרה כל הלילה, שהאדרות אמר הרב שנלמוד אותם ביחד, וכן היה, ובשעה שהתחלנו האדרות היתה הארה גדולה והרגש גדול בנשמותינו, והיה אומר הרב אדונינו לכל אחד מהתלמידים לתקן תיקון אחד, והיינו מתרעדים מפחד ה' ומהדר גאונו, וגמרנו האדרות סמוך לאור היום, ולמדנו מאמרי בר יוחאי בשמחה גדולה, ובבוקר התפללנו תפילה, והלכנו אצלם פעם ג', ועשינו בקשת הרחמים על השכינה ועליכם כולכם לא יהיה נפקד, ונפטרו לשלום. (אגרות מסע להאוה"ח הק' זללה"ה)

פרסאות ורחוק מכפר מירון כמו תחום שבת, וזה הסדר הם עושים עשרה ימים קודם שבועות, ועשרה ימים קודם ראש השנה תמיד. (מוצף לחכמה)

רבי אלעזר אזכרי - בעל החרדים

הרב הקדוש בעל החרדים שחי בזמן הבית יוסף והאריז"ל והאלשיך הק', הי' משמש בביהמ"ד בעיר הקודש צפת ואיש לא ידע על עוצם גאונותו וקדושתו והחשיבותו לאיש פשוט ותמים, פע"א בהיותו בל"ג בעומר במירון, להשתטח על ציון הקודש דרשב"י זי"ע, ונכחו שם האריז"ל עם החברייא קדישא, ורקד עמהם זמן רב לכבוד ההילולא, בעל החרדים אחז ביד זקן אחד שרקד עמהם, הזקן הזה היה לבוש בגדים לבנים, בעל צורה ובעל קומה, ורקד לעצמו בשמחה עצומה, בתוך הריקודים והמחולות קפץ האריז"ל ואחז בידו של אותו זקן ורקדו שניהם יחדיו זמן רב, אח"כ אחז האריז"ל בידו של בעל החרדים ורקד גם עמו זמן רב בשמחה ובטוב לבב, לאחר שיצאו משם הרהיבו בנפשם עוז תלמידי האריז"ל הק' לשאל את רבם: אל יחר בעיני רבינו אם נשאל אותו, כי מה שרקד עם הזקן אין אנו מכירים אותו, ובוודאי אדם גדול הוא, אבל מה שרקד עם המשמש הר"ר אלעזר אזכרי (בעל החרדים), אם כי הוא ירא שמים, אבל אין זה לפי כבודו של רבינו לרקוד עמו ביחד, השיב להם האריז"ל ואמר: "הלא אם התנא האלוקי רשב"י רקד עמו ביחד לא יהיה לי הצעיר לכבוד לרקוד עמו?", אז הבינו התלמידים כי אותו זקן היה רבי שמעון בר יוחאי בכבודו ובעצמו אשר בא לשוש ולשמוח בשמחת החברייא קדישא שבאו להילולא קדישא דיליה, ומאז נודע להם מי הוא המשמש בקודש "בעל החרדים".

בהקדמתו לספר חרדים כותב וז"ל: להיות חברים מקשיבים אל ציון רשב"י, עוסקים באמרותיו אמרות טהורות, כדרכינו פעמיים בשנה, מעת לעת ומפקידה לפקידה, שם ישבנו גם בכינו צעקנו במירות לבינו ויתכו כמים שאגותינו, בראותינו איך רשב"י וחבריו בדורותם היו מצטערם ואוננים וכוכים כל ימיהם על גלות השכינה, וכבוד ה' המחולל בעוה"ר על רוב פשעינו, ואותם הצדיקים לא היו גרמא בנזיקין, ק"ו לנו שאנחנו הגורמים, שיש לנו לבכות ולהצטער בכפליים. (ספר חרדים)

רבי אברהם הלוי ברוכים

רבי אברהם הלוי ברוכים היה מגדולי תלמידי האריז"ל ורבו העיד עליו שיש בו ניצוץ מירמיהו הנביא, וכל ימיו היה מיצר ודואג על חורבן ביהמ"ק והיה מצטער בצער השכינה התפלת בעפר, ובכל לילה עורר את תלמידי הכמים לקום בחצות ליל לערוך בבכי ומספד "תיקון חצות", בגדול אבלו ושרבו לבר על חורבן ביהמ"ק נהג לומר בכל יום בתפילתו "נחם ד' אלוקינו את אבלי ציון", באחת השנים נלוה רבי אברהם לרבו האריז"ל בעלותו למירון בל"ג בעומר, וכהרגילו מימים ימימה אמר בברכת "תשכון בתוך ירושלים עירך" את בקשת הנחמה על ירושלים, ומיד בסיימו את תפילת העמידה פנה אליו רבו האריז"ל ואמר לו: דע לך כי ראיתי בהקיץ את רשב"י ע"ה עומד על קברו ואמר לי: אמור אל האיש הזה אברהם הלוי, כי

כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעעב"א

בביתו במירון שנת תרצ"ב לפ"ק

מרת רחל ע"ה (אשת חבר כ"ק הגה"צ רבי יקותיאל יודא טייטלבוים זצ"ל אב"ד סיגוט) שנפטרה בשנה ראשונה אחרי חתונתה ורבינו הק' הצטער מאוד על פטירתה בדמי ימיה, ואיך היה יכול לאזור כח של שמחה כמו שהולכים לחתונה, אחרי קבלת שבת התחיל רבינו לרקוד על הזמר "בר יוחאי" כמנהג המקום, רבינו השליך את טליתו על השטריימל והתעטף בטליתו על השטריימל ועל חצי גופו העליון וכך רקד שעה תמימה בהתרגשות גדולה מתוך שמחה וחדווה עילאה מאין כמוהו כשמסביב נתלו אנשי מירון ירושלים טבריה צפת.

כן נערכה השבת ברוב פאר והדר בבחינת מעין עולם הבא כאשר בכל שלש הסעודות השמיע רבינו דברי אלוקים חיים, ונחידות' אלו הלא המה נמצאים בכתובים ונרשמו בשעתם ע"י הגה"צ רבי עמרם בלויא זצ"ל, והרה"ג ר' חיים אלי' שטערנבערג זצ"ל.

אחרי שבת נשאר רבינו במירון ושהה שם שבוע ימים, ומידי יום ביומו ישב רבינו אצל ציון הקודש מנוטף בטלית ותפילין שעות ארוכות בדביקות עילאית ואש קודש, וסיפר הרה"ח ר' אורי בלויא שליט"א ששמע מאביו הרה"צ ר' עמרם זצ"ל שהתאכסן אז עם רבינו בפונדק אחד, ולילה אחד במירון באישון לילה כשכל הקהל ישנו הרגיש ר' עמרם שרבינו יצא מן הבית, והלך לחפשו ומצאו שוכב על ציון קוה"ק של רשב"י בפישוט ידים ורגלים, ובבכיות עצומות חוזר על הפסוקים שבתהלים "הבט משמים וראה, ופקוד גפן זאת, וכנה אשר נטעה ימינך, ועל בן אמצתה לך, תהי' ירך על איש ימינך, על בן אדם אמצת לך, ולא נסוג ממך, תחיינו ובשמך נקרא" וכפל ושילש הפסוקים פעמים רבות בבכיות עצומות וכה שכב בפישוט ידים ורגלים על הארץ למעלה משעה וחצי בבכיות נוראות והשתפכות הנפש.

רבינו ז"ל ישב במירון כל השבוע עד יום ה' פרשת נצבים ועבד שם את עבודתו הק' בתורה ותפלה, וכשהגיע יום הפרידה שהי' צריך לחזור לקראלי, התחילו המקורבים להפציר ברבינו שימחר קצת בכדי שלא לאחר את הספינה, כי זו היתה הספינה האחרונה מארץ ישראל שהפליגה למדינת אירופה קודם הימים הנוראים, ובאם יאחרו את מועד היציאה הי' צריכים להישאר בארץ ישראל על הימים הנוראים, אבל רבינו ז"ל לא שם לבו להפצרותיהם והמשיך בעבודתו הק' כדרכו, וכבר איחרו את כל האויטא'ס לנסוע לנמל חיפה, ובקושי גדול מצאו עגלת משא (לאטס אויטא) שהניחו עליה את כל החבילות ונוסעו לחוף הים, וכמעט שאיחרו את האניה שכבר התחילה לזוז מחופי ארץ ישראל, וברגע האחרון עלה רבינו ופמלייתו על הספינה.

רבים נסעו לעיר חיפה ללוות את רבינו ובהתרגשות גדול נפרדו מאתו וגם רבינו לעומתם ביקשם שיזכרו את שמו ויתפללו בעדו ובעד ביתו, ואמר אז רמז על שמושמרמוז בפסוק י'עלוז ח'סידים ב'כבוד ר"ת י'ואל ב'ן ח'נה, וכן נתן רבינו פתקא בשמו ושם אמו, ושם בתו וחתנו, שיתפללו עבורם במקומות הקדושים אשר בארץ המה. ננ"ע בגליצניו לפרשת כי תבוא שנת תשס"ד שהארכנו לתאר את יום ל"ג בעומר שערך רבינו ז"ל באת"ק מירון בשנת תש"ו ועל שאר המסעות א"י"ה עוד חזון למועד.

בליל שישי פרשת "כי תבוא" שנת תרצ"ב בשעות המאוחרות של הלילה יצא רבינו לדרך לעבר את"ק מירון יע"א יחד חבורת חסידים בני עליה שבאו ללוותו ביניהם משמשו הנאמן הרה"ח ר' פייוויש אשכנזי ע"ה הי"ד, ובנו המשב"ק הרה"ח ר' יוסף ע"ה, הרה"ח ר' לייבעלע פאשקעס זצ"ל הי"ד, הרה"ח ר' יעקב יוסף לעפקאוויטש ז"ל, ועוד מספר אנשים זכר כולם לברכה, כמו"כ נתלו חתנו של רבינו הגאון הצדיק רבי חנני' יו"ט ליפא טייטלבוים אבד"ק סעמיהאלי זצ"ל עם מחברתו הרבנית הצדקנית מרת ח' רוזא ע"ה.

כמו"כ הצטרפו רבים מנקיי הדעת שבירושלים כהגה"צ רבי עמרם בלויא זצ"ל, הרה"צ רבי יהודה ליכטנשטיין זצ"ל, כן הצטרף הרה"ג ר' חיים אלי' שטערנבערג ז"ל [אשר עמד לימן רבינו בהקמת מוסדותיו בארה"ק].

וסיפר אחד מזקני ירושלים שעדיין מונח בזכרונו כשנסע האויטא מירושלים למירון ושאל את בני החבור לאן פניהם מועדות, והשיבו: נוסעים אנחנו להסתופף בצל הרב מקראלי בשבת קודש יחידו במירון, וכשמע דבר זה קפץ גם הוא על העגלה וצויה למסור לביתו שא"א לו בשום אופן לעבור על שבת כזה ולהשאר בביתו בשעה שהרב מקראלי נמצא בחבורת יראים וחסידים מסלתה ומשמנה של עיה"ק ירושלים, במקום הקודש מירון, ועדיין לא פג ריחו וטעמו של קדושת אותו השבת זה יותר מחמישים שנה.

בעיקר נתלו לרבינו קהל גדול תושבי טבריה, וביניהם ש"ב של רבינו הרה"צ ר' יואל אשכנזי זצ"ל, וכל הבני עליה החבריא של ישיבת אור תורה ובראשם הגה"צ רבי משה קליערס זצ"ל רבה של טבריה, גם הרבה חסידים סלאנים הצטרפו עם הגה"צ רבי מרדכי חיים סלאנים זצ"ל (אשר נשאר שם אחר שבת למשך כל השבוע ואף למדו ביחד שיעור בזה"ק).

וסיפר הרה"ח ר' אורי בלויא שליט"א שפעם אמר ליה אביו הרה"צ ר' עמרם זצ"ל אני אספר לך דבר שראיתי כמו עיני, ועד היום כשהננו נזכר מזה זולגין עיני דמעות: זה היה כשהגיע רבינו עם הרכב למירון, באמצע ההר צוה רבינו לעצור את הרכב ויצא ממנה באימה ובריאה, כשראיתי את רבינו מיד נגשתי אליו לדבר עמו, אבל רבינו בכלל לא הרגיש בנוכחותי רק התחיל לעלות ברגל על ההר כשעל כל הדרך נשפך דמעות מעיני הק', ופתאום רעדה אחזתני, רבינו מגיע כבר כמעט עד פתח המערה, והנה הוא מושלך ארצה בפישוט ידים ורגלים ואנחה נשמעה מפיו "אוי ר' שמעון", וכך בעודו משתטח על הארץ כשהוא נשען על ידיו ורגליו כך הוא נכנס למערה לפלא כל העומדים מסביב, אז ראינו גודל הגעגועין וכיסופין דקדושה שהי' ברבינו לר' שמעון צדיקאי.

בערש"ק לפנות ערב עלה רבינו הק' להתפלל לפני התיבה על ציון התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי תפילת מנחה, ובשמחה גדולה התחיל לומר הודו לה' כי טוב והי' פלא גדול להנאספים שהי' זה זמן קצר אחרי פטירת בתו הרבנית הצדקנית מסיגוט

עובדות וסיפורים על צדיקים וקדושי עליון אשר נתקשרו בהתנא האלוכי רשב"י ובוזה"ק

סוד נסתרים

כאשר נוסעים אנחנו אל המקום אדמת קודש אשר שם חלקת מחוקק ספון התנא האלוכי רבי שמעון בר יוחאי אשר אורו הבהיר ותורתו הקדושה ה' טמיר וגניז שנים רבות עד אשר הגיע העת שנתגלה סוד נסתרים והאר"י הק' גילה לאור עולם חלק הנסתר שבתוה"ק שנתגלה ע"י רשב"י ומני אז היו צדיקי הדורות דבוקים והולכים לאורו.

ובכן גמרנו אומר להעתיק כאן עובדות והנהגות מצדיקים קדושי עליון אשר נתקשרו בהאי אילנא דחיי ובספר הזוהר הקדוש.

מין הבעש"ט הק' זי"ע

הבעש"ט הק' ראה פעם גדול אחד במקום פלוני ורצונו היה להתקשר עמו, ובלי ל"ש שב"ק חלם לו אותו גדול מאמר אחד בזה"ק אשר אמר הבעש"ט על זה איזה פשט, והאר"י הק' אמר על זה המאמר פשט אחר, ואמרו זה לזה נלך ונשאל את רשב"י, ואמר רשב"י כהאר"י, ואמר הבעש"ט לרשב"י: הלא עשיתם את הזהר עפ"י רוח הקודש א"כ נשאל את כביכול בעצמו, ואמרו בשמים הפשט כהבעש"ט כך חלם הגדול הלו, ובסעודה שלישית הלך הגדול הנ"ל להבעש"ט ודחק את עצמו לשמוע התורה של הבעש"ט, ושמע שאמר הזוהר הלו, ואמר לו הבעש"ט אתה כבר שמעת בלילה את הזהר. (צורח החיים)

☆☆☆

בק"ק מעיבוז היה סוחר אחד גדול והוא היה מאותן אנשים שהיו עדיין נגד הבעש"ט, והי' להסוחר הנ"ל בן יחיד חכם ומופלג בלימוד ובשאר המעלות, פעם אחת נסע הבן יחיד לברעסלוי אחר סחורה, ודרכו היה להתעכב בנסיעה כזו ארבע שבועות, פעם אחת נתעכב יותר מעשרה שבועות ולא היה ממנו שום ידיעה כלל, ונצטערו הוריו מאוד על זה, ויהי ברבות הימים ותאלצו אותו מאוד ללכת להבעש"ט לדרוש עבור בנם והוכרח לעשות רצון אשתו, והלך בערש"ק להבעש"ט ואמר: רבינו, זה יותר מעשרה שבועות שנסע בני יחידי לברעסלוי ואין לי שום ידיעה ממנו, מיד צוה הבעש"ט שיביאו לו

ספר הזוהר ופתח אותו וראה והשיב לו: בנך הוא בעז"ה בחיים ושולם, ושבית זה ישובות בכפר סמוך לעירנו, ולא האמין לדבריו כי איך יכול להיות שיישובות בנו בכפר הסמוך ולא יבוא לביתו לשבת, אבל באמת כך היה המעשה, שנשברה העגלה כמה פעמים בדרך ובא ברגליו לכפר הנ"ל בחצי הלילה של שבת, ותיכף במוצש"ק בא לביתו, ואז ראה הסוחר למפרע כי כל דברי הבעש"ט כנים וצדיקים, והלך להבעש"ט וביקש ממנו מחילה היות שדיבר עליו לשון הרע, וסיפר לו כל המעשה, אמר לו הבעש"ט: שוטה, הלא אור שברא הקב"ה בששת ימי בראשית היה אדם מביט בו מסוף העולם ועד סופו, וגנוז לצדיקים לעתיד לבוא, והיכן גנוז בתורה, ולכן כשאני פותח את ספר הזוהר אני רואה את כל העולם כולו. (שבחי הבעש"ט)

☆☆☆

להרה"ק ר' יצחק אייזיק מקאמארנא זי"ע היה חסיד נאמן אשר היה חשוך בנים ל"ע מכמה שנים, והרבה הפציר בתפילה בעדו, עד ששמע ה' בקול תפילתו, ופקד ה' אותם לטובה, ותהר אשתו, וכאשר קרבה ללדת, ותקש בלדתה, עד שהוכרחו לקרוא לרופאים, ואמרו כי אין עצה שתישאר האם בחיים, רק אם יקחו את הילד, והלד לא ישאר בחיים, ושניהם אי אפשר להציל, ובאותו זמן ה' הרה"ק בטרסקאוויטץ, הסמוך למקום דירת החסיד הנ"ל, על כן בא החסיד הנ"ל ברעש ובבכיות גדולות לרבו הק' לטרסקאוויטץ, ובעת ההוא היה שמה גם הרה"ק ר' אשר מקארלין זי"ע והיה לו "ספר הזוהר" אשר היה שייך

הגה"ק ר' ברוך ממעזיבוז זי"ע

הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזיבוז נכד הבעש"ט זיע"א נהג בכל שנה ושנה לעשות סיום ספרי הזוהר"ק ביום ל"ג בעומר, ואחר הסיום לקח הספר הזוהר בידי קדשו וביאר נוסח דף השער של הזוהר"ק "ספר הזוהר" – ספר המאיר ומזהיר אור הבהיר, "מהתנא האלקי" – ממי שמלמד ומורה לנו אלקות, "ער לערנט אונז גאט ברוך הוא", הלא הוא "רבי שמעון בר יוחאי", ורקד כמה שעות, ואחרי הריקודין משמחת היום ומשמחת התורה נשיק בפי קדשו את ספר הזוהר ואמר בזה הלשון "איך קען דרך, און די קענסט מיך" עכ"ל"ק. (בוחו דרשב"י)

☆☆☆

מסופר אשר הרה"ק ר' מרדכי מלעכאוויטש והרה"ק ר' אשר מסטאלין נסעו שבע שנים על ל"ג בעומר להרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזיבוז שזה היה מועד נסיעתם אליו בכל שנה, ושולחטו הק נמשך אז זמן רב ופע"א באמצע עריכת השולחן התלהב מאוד וקם ואמר "ברוך הבא ר' שמעון" ונפל אימה גדולה על כל הנוכחים ופעם אחת הניח את ספר הזוהר"ק על לבו ואמר על הפסוק "כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירנו", אתה רבי שמעון ממך ידענו להכיר את ה'.

(נתיבות שלום)

☆☆☆

הרה"ק הי' לובש בגדי שבת בל"ג בעומר ואמר על זה בדרך צחות: משל למה הדבר דומה לגביר גדול שעשה סעודת נישואין לבנו, ואחד מקרוביו של אותו גביר היה עני מרוד וחשקה נפשו להתכבד בקרובו הגביר, אך אם יבוא אל החתונה במלבושים רגילים הרי איש לא ישים לב אליו, על כן הלך וחבש "שטריימל" ובא להחתונה מלובש בבגדי שבת, כדי שייסחו בו אנשים ומתוך כך יודע להם שהוא קרובו של הגביר המפורסם ויעלה ערכו בעיני הבריות, כך הסביר למה הוא הולך עם "שטריימל" בל"ג בעומר כדי להתייחס כמקורבו של רשב"י והי' מאריך בדברי קדשו בשולחן זה. (הוא היה אומר)

☆☆☆

פעם אחת כשישב בסעודה בחמשה עשר בשבט והיה בדיחא דעתיה מאוד, סיפר חלום אחד אשר חלם לו, שישבו מסובין אצל השולחן כמה וכמה צדיקים, מהם שהיו עודם בחיים חיותן, ומקצתם שהיו בעלמא דקשוט, והרשב"י ישב בראש השולחן, ואני עמדותי בקצה השולחן נגד הרשב"י, והרשב"י אמר להם דברי כבושין ומוסר, ואמר להם בזה"ל: כך עובדים לאל גדול ונורא כאשר אתם עובדים, ומרוב הפחד התחיל פני להתכרכם, ועמד הרשב"י מכסאו והלך אלי לקצה השולחן, והכה על כתפי בדרך חיבה, ואמר לי: ברוכ"ל, נישט דרך מיין איך, די ביסט א אדם השלם. (בוצינא דנהורא)

להבעש"ט הק' והבעש"ט הק' היה רגיל ללמוד בה ולכן היה עוד ב"הזוהר" שערות מהדיוקנא קדישא של הבעש"ט זי"ע, והלך הרה"ק מקאמארנא אל הרה"ק מקארלין לראות הזוהר הנ"ל והשערות הקדושות, ויהי כאשר ישבו שניהם יחדיו בא החסיד הנ"ל בקול יללה ובבכיות גדולות להזכיר את אשתו לעורר רחמים בעדה, כי ח"ו לפי הרופאים אין עצה שתשאיר האם בחיים רק אם יקחו את הילד והילד לא ישאר בחיים, ואמר הרה"ק מקארלין להרה"ק מקאמארנא: הלא כבוד מעלתו פעל את הישועה, על כן עליו מוטל הדבר לבקש רחמים, ואמר הרה"ק מקאמארנא לאחר שאחו בשערות הקדושות של הבעש"ט זי"ע: בזכות רבינו הקדוש הבעש"ט זי"ע אשר השערות הקדושות הם מדיוקנא קדישא שלו הננו גזור וגם הדיוקנא קדישא יסכים לזה שתלד האשה זרע של קיימא בנחת ובניקל, ובלי שום מכשול יצא הילד וישאר קיים האם והילד שניהם חיים וקיימים, ולך לביתך ותבוא עם בשורה טובה, וכן היה ובא בחזרה עם ברכת מזל טוב.

(אמרי קדוש)

הגה"ק הרבי ר' זושא זי"ע

הר"ר נתן אחיהם של הרה"ק הרבי ר' זושא והרבי ר' אלימלך הי' למדן מופלג, אבל התנגד לדרך החסידות, ולא רצה להתקרב לאחיו הקדושים, פע"א נפל למשכב במחלה קשה ומדבקת, והרופאים פקדוהו לעזוב את העיר כדי שלא יתפשט המחלה על ידו, והוצרך לשכב באיזה בית מחוץ לעיר, ונחלה יותר ויותר, עד שהרופאים אמרו נואש, והתברר קדישא כבר עמדו על ידו להתעסק עמו, אבל פתאום התחיל ר' נתן לפתוח עיניו, והוטב לו יותר ויותר עד שנעשה בריא כאחד האדם, והיה לפלא, וכאשר ישב על מיטתו סיפר להנוכחים מה שקרא עמו, כי נשמתו כבר עלתה השמימה, ופתאום הגיעו לשם אחיו הרבי ר' אלימלך והרבי ר' זושא, וטענו לפני הבי"ד של מעלה האריך מותר לסלק איש צעיר לימים, על מי יעזוב את משפחתו, וטענו כי הם פוסקים בהחלט כי אסור לסלקו מהעולם הזה והבטיחו הבי"ד שיחזרוהו, שאל ר' נתן בשמים, מה המעלה בשני אחים אלו שבכוחם להחזיר פסק הבי"ד של מעלה, והגידו לו בשמים קצת ממעלתם הנעלה, ובין הדברים אמרו לו על הרבי ר' זושא "שהוא הולך בשמים במקלו והזוהר"ק בידי, והוא לומד הזוהר עם אותן הכוונות שחברן רשב"י בעצמו, ואז הבטיח ר' נתן שיתקשר לאחיו הקדושים, ואח"כ קבע דירתו סמוך לליוענסק והסתופף הרבה במל אחיו הקדושים, וכאשר נסתלק הניחוחו אל אוהל הרבי ר' אלימלך, ועל מצבתו נחרת שיעיניו בפנקס הקהל מעשה הנ"ל האריך נסתובב התקשרותו לאחיו הקדושים. (אור מופלא)

הגה"ק מטשערנאביל זי"ע

סיפר הרה"ק המגיד מטריסק זי"ע (בן הרה"ק ר' מרדכי המגיד מטשערנאביל זי"ע) שזקינו הרה"ק ר' מנחם נחום מטשערנאביל כשהי' ילד קטן נשאר יתום מאב ואם ר"ל, וגדלו דודו אחי אביו, ושמו רבי מרדכי, פ"א נתקשה לרבי מרדכי מאמר בזוהר הק, ולא יכול לשות עצות בנפשו לדעת מאמר הזוה"ק, הוריד בשם את שר התורה מן השמים שיאמר לו הפי', כאשר ירד אליו השר התורה הרעיש עליו בקול גדול, מה לך טפה סרוחה שהורדתני, זה כמה שנים שלא הסריח אותי שום אדם, איך מלאך לבך לעשות כך, ולולא שהכריוו בשמים, שאזהר בך, שאתה צדיק בן צדיק, הייתי עושה עמך גל של עצמות, ר' מרדכי לא התפעל כלל מהרעש, רק קם מן הכסא, והעמיד רגלו אחת על הכסא, ואמר, אם כן שהכריוו כך בשמים, לא אניחך עד שתאמר לי הפי' בהזוה"ק, והוכרח להגיד לו, וכל זה ראה זקינו רבי נחום, והי' אז כבר שית כבר שבע.

(תולדות אמה)

הגה"ק מקאזניץ זי"ע

הרה"ק רבי יוסף מדאמבראווי הי' נודג לנסוע בכל שנה בל"ג בעומר על ציון זקינו המגיד הק' מקאזניץ, פעם שאל אותו חסיד אחד למה הוא מהדר להיות דווקא בל"ג בעומר על ציון המגיד, והשיב לו, כי בעת שהי' סמוך על שולחן חותנו הרה"ק ר' משה מקאזניץ (בנו של המגיד מקאזניץ), אמר פעם לו ולשאר אנ"ש בל"ג בעומר: היום תלכו אל הציון של אבי המגיד הק' וצ"ל, ויהיה נחשב לכם כאילו הייתם על ציון התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי, ואף על פי שאין ראיה לדבר, זכר לדבר יש, כי אבי המגיד הי' נודג תמיד לעשות את ההקפות בשמחת תורה בהתלהבות גדולה, פעם אחת עשה את ההקפות בליל שמחת תורה בשמחה עצומה ובהתלהבות נפלאה, ביתר שאת ויותר מהרגיל בכל שנה, ושאלו חתנו, מה יום מיומיים, והשיב לו: תדע כי אבי ר' שבתי ז"ל יושב בגן עדן בהיכל אחד עם התנא ר' יוחאי, אביו של ר' שמעון, והיום ביקש ר' יוחאי מאבי שיוליכנו אתו אל ההקפות של, וחלף זה יוליד הוא את אבי בל"ג בעומר הבא אל ההילולא של בנו ר' שמעון, וכן עשה. ומפני שר' יוחאי עמד אצל בשעת ההקפות, לכן היה לי סיוע מקדושתו לעשות ההקפות בשמחה גדולה ובהתלהבות יותר מתמיד, ומה נראה – סיים הרב ר' משה – שכמו שאביו של אבי המגיד, יש לו שייכות לר' יוחאי, כך אבי יש לו שייכות עם רשב"י, והוא יושב עמו בגן עדן ג"כ בהיכל אחד. (יוזא דפגרא)

פע"א בל"ג בעומר שאל הרה"ק לצדיק וגאון אחד שהיה אז במסיבה, אם יכול הוא לומר מאמר הזהר, ואמר לו הק, וציוה לו לומר מאמר, ואחר שסים המאמר אמר לו הרה"ק: אם אתם יכולים ללמוד בנגלה כמו בספר הזהר, אין אתם יכולים ללמוד כלל, ואח"כ שאל להרה"ק ר' יוסף מיאמפאלע אם הוא יכול לומר זוהר, והשיב לו שאינו יודע כי אם פירוש המילות, וציוה לו ג"כ שיאמר מאמר הזהר, ופתח ואמר, אך בכל פעם ופעם היה הרה"ק הרה"ק מטריסק לו לו באמירתו, וכל פעם שסייעו צוות הרה"ק ר' יוסף כמי ששופכים עליו מים רותחין, ואח"כ אמר הרה"ק בעצמו מאמר אחד, ולקח את ספר הזהר על לבבו ואמר: "איך דאנק דיר ר' שמעון אויפן ספר הזהר, כי אלמלא האי לא הוי עדפנא מחברא". (בוצינא דנהורא)

☆☆☆

הרה"ק ר' יעקב שמשון משפישיווקא זי"ע נקלע פעם בל"ג בעומר יומא דהילולא דרשב"י אצל חכם אחד מארצות המערב, ובתוך הדברים שאלו החכם אם ברצונו להיות עכשיו במירון בהיכלא דרשב"י, וענה הרה"ק: ואם כן הוא רצוני, ואמר החכם שהוא שולח עכשיו שליח לרשב"י לשאול לו כמה דברים סתומים שהוקשו לו בזוהר הק' ואם ירצה יאחו באבנטו של השליח ויצטרף עמו ויגיע לשם, בהגיעם לא נתנו לו להיכנס לפני ולפנים, כי הרשב"י יושב ועסק בתורה עם אליהו הנביא ועם הרבי ר' ברוך ממעזיבו, ורק השליח נכנס לשאול שאלותיו, וביקש שיתנו גם לאורחו להיכנס, ואמר רשב"י שישאלו לרבי ברוך האם להכניסו, ולא הסכים, כעבור זמן פגש הרה"ק משפישיווקא בהרה"ק רבי ברוך, וכיבדו בדרך ארץ וביותרת הכבוד, משא"כ לפני זה שהיה ביניהם דין ודברים, ואמר לו הרה"ק ממעזיבו: ואם לא רואים את ברוך שנמצא בהיכלו של רשב"י אין צריכים לנהוג בו בדרך ארץ. (מאמר מרדכי)

הגה"ק מזלאטשוב זי"ע

דרכו בקודש של המגיד הק' מזלאטשוב היה ללמוד זוה"ק אחר חצות, אמנם לפני כן היה בודק לראות אם כולם כבר ישנים, פעם אחת היה תלמידו, רבינו, ער באותה שעה, וסיפר ששמע כיצד שהתחיל ללמוד אמר לעצמו: איך אתה לומד זוהר, יודע אתה שאינך ראוי לכך ללמוד זוה"ק, ואח"כ שב ללמוד, ושוב הפסיק ובכה באמרו לעצמו: אם באמת היית יודע שאין אתה ראוי ללמוד זוה"ק היה ג"כ טוב... ופרץ שנית בבכי, וסיים, כי מאז לא היה יכול לישון בשעה שרבו למד זוה"ק לאחר חצות הלילה. (נתיב מצותיו)

הגה"ק מזידיטשוב זי"ע

על הקשר בין העטרת צבי ובין התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע כבר מסופר ענינים רבים על שורש נשמתו והתקשרותו אליו וידוע שאמר על עצמו שיש לו נשמת רשב"י, והחות דעת זי"ע יש לו נשמת רבינו הקדוש מסדר המשניות, וסמך לזה הביא שהמרחק מעירו זידיטשוב עד סטריא מקום מושבו של החיות דעת, הוא ממש כמו ממירון דהיינו ממקומו של הרשב"י עד מקומו של רבינו הקדוש. (נפרח בימיו צדיק)

☆☆☆

בספה"ק דברי תורה מהרה"ק ממונקאטש וצוק"ל כתוב וז"ל: שמעתי מאדמו"ר הרה"ק ר' יחזקאל שרגא זי"ע משינאווא שאמר כי מי שהוא בחו"ל שאי אפשר לו להיות בלי"ג בעומר במירון, עכ"פ יהי' בזידיטשוב ב"א תמוז ביומא דהילולא על ציון הרה"ק בעל עטרת צבי זי"ע, וירגיש טעם מעין זה, עכדה"ק. וידוע כי מאמרי צדיק אמת כאלו כל דבריהם כגחלי אש וטובא גניז בגווי' וליכא מידי דלא רמיז באורייתא, וי"ל עה"כ גדלו לה' אתי ונרוממה שמו יחדיו, כי ג'דלו לה' ר"ת ל"ג בעומר, את"י ר"ת י"א תמוז, ונרוממה שמו יחדיו, שיבוא מזה התרוממות וקידוש ה', עכלה"ק.

☆☆☆

פע"א נסע הרה"ק מזידיטשוב עם אחיו הרה"ק ר' משה'לע מסאמבור זי"ע להרה"ק מקאזניץ זי"ע והגיעו לאיזה אכסניא לפנות ערב של יום חמישי, ושאל הרה"ק ר' משה את אחיו כדת מה לעשות, אם להשאר ולעשות את השבת בכפר זו, או אולי ליסע בדרך לחדר בערש"ק ולקבל שבת בכפר אחרת כי כבר לא היה אפשר להגיע לקאזניץ על שב"ק רק כאשר יסעו גם בלילה, ואמר לו הרה"ק מזידיטשוב שניסע בלילה ונגיע לקאזניץ על שב"ק, אמר לו הרה"ק ר' משה הלא יש פחד לנסוע בלילה מהלסטים וחיות רעות שנמצאים ביער, ענה לו אחיו הק' כי איננו מפחד משום דבר לפי שהשביע את השר של היער שלא לנגוע בו לרעה לעולם, ושאל לו הרה"ק ר' משה ממתי הוא מכיר את שר של היער, ענה לו הרה"ק מזידיטשוב כי בגלגול ראשון היה הוא מתלמידי התנא רשב"י והיו לומדים ביערות ומדבריות, ומאז הוא מכיר את שר היער, ועוד אמר לו שאם היה במקום ששנה הרשב"י והחבריא שם את האידרא, היה יכול להראות איפה הי' מקומו של הרשב"י, ובאיזה מקום היה מקומו ומקום כל אחד מהעשרה חברים שהיו בהאידרא קדישא, ושאל אותו אחיו מהיכן הוא יודע שהיה מתלמידי הרשב"י, אמר לו: אם הרשב"י קרא את ספרו על שמו סימן הוא שהיה מתלמידיו, כי הראשי תיבות של זה"י הם ר"בי ה'רש זידיטשובער. (אוצר ישראל)

צדיקי הדור הכתירוהו בתואר הנשגב "שר בית הוזהר", וכידוע שהי' רב חילי' בחכמת הח"ץ וכתב פירוש על הוזהר הק' והוא ספרו עטרת צבי, ובס' עשר קדושות מביא מפי אחד קדוש מדבר בשבחיו של הרב הק' העטרת צבי כי לא כתב שום דבר בפירוש דברי הוזהר הק' עד כי חזר דברי הוזהר מאה ואחד פעמים, ולא הי' כותב שום פירוש מחידושו כי אם במסירת נפש כמו ביחוד קריאת שמע וכל דבר ודבר שהי' עושה הי' רק ליחד שמו יתברך.

☆☆☆

פעם ישב אצל השולחן עם חסידיו בהילולא של ל"ג בעומר ואמר: "ידיד נפש אב הרחמן" בגימטריה "רבי שמעון בן יוחאי", בין המסובים ישב שם למדן אחד, והתחיל לחשוב במחשבתו אם הגימטריה מכוונת, ומיצא ש"ידיד נפש וכו'" חסר אחד, הרגיש הרב במחשבתו, פנה אליו ואמר: למדן שכמותך! הרי בגמרא כתוב תמיד "יוחאי" במקום "יוחאי", וא"כ החשבון מכוון. (עטרת זקנים)

☆☆☆

פעם באו אליו כמה מאות משפחות בבכיה גדולה, שהשר שלהם גזר גזירה על היהודים שאסור להם לדור בכפרים, אלא מוכרחים לגור בתוך העיר, וכל פרנסתם הוא מהכפרים, ומהיכן יקחו כעת פרנסה בעיר, ובכו לפניו שירחם עליהם לבטל הגזירה הרעה, אמר להם העטרת צבי שילינו שם הלילה ויבואו אליו בבוקר, וכן עשו, כשבאו אליו בבוקר אמר להם: בלילה הי' לי עליית נשמה והלכתי להתנאים והאמוראים וכולם אמרו שכן צריך להיות שתדורו בתוך העיר, לפי שבכפרים אין מנינים, ואין שומעים קדושה וברכו, ואין שם מקוה, ורק התנא האלוקי השב"י אמר שאי אפשר לגזור זאת, שאם יסע יהודי דרך כפר ולא יהיה עמו תלית ותפילין מאין יקח טו"ת, או פת לחם לסעוד לבו, ואמרו בבי"ד של מעלה שיטאלו פי צדיק אשר נמצא עדיין בעולם, ענה רשב"י הלא יש כאן ר' הערשעלע זידיטשובער, נשאל את פיו, ושאלו אותי ואמרתי כרשב"י ועתה סעו לביתכם לשלום כי השר שגזר גזירה זאת מת פתאום וכבר בטלה הגזירה. (עטרת זקנים)

☆☆☆

פעם אחת בליל שב"ק רצה חתנו הרה"ק מראזלא זי"ע להגיש לו משיקה לשתות, ובעמדו לפני חדרו שמע מחוץ לדלת כמה קולות, והסתכל דרך חור המנעול שבתוך הדלת, וראה איש זקן ואיש צעיר מתפללים עם חותנו ופחד ליכנס, ובשב"ק בסעודה שלישית פתח הרה"ק מזידיטשוב את דבריו במאמר מהוזה"ק כדרכו, ואמר: מימרא זו פירשה רבינו שמעון בן יוחאי בעצמו כן, ואמר הפשט של הרשב"י, ואח"כ אמר: והאר"י הק' פירש בו כך, ואמר הפשט של האר"י אחד כך אמר: ואני מפרש כך וכך, ושניהם – הרשב"י והאר"י – מסכימים לפשט שלי,

מאוד, אמר לו הרה"ק תרצה להיות במירון, והשיב לו, איך אפשר לי להיות, ונתן לו מעט שירים לאכילתו בשולחן ויצא מכליו ומחושיו והתחיל לנגן פזמון בר יוחאי בקול ורקד מאוד עד שלא ידע כלל שהוא בלובלין, ואח"כ תפס אותו הרה"ק מלובלין ואמר לו: ר' פרץ, היכן אתם, ובא לדעתו שהוא בלובלין. (כתבי ר"י שוב)

הגה"ק מצאנו זי"ע

כעין סיפור הנ"ל מסופר על הרה"ק מצאנו שפע"א כשערך הרה"ק מצאנו את שולחנו הטהור ביום ל"ג בעומר היה שם יהודי אחד מארץ ישראל, ובאמצע אכילת המייערן חשב היהודי הנ"ל בינו לבין עצמו על השמחה הגדולה השוררת במירון ביומא קדישא הדין וחבל שהפסיד בהאי שעתא הזדמנות זו לשמוח שם בהר הקודש, הרה"ק תפס תיכף את מחשבתו וקרא אותו ונתן לו קצת מהמייערן ואמר לו "דא האסטו מירון" ותיכף באותו רגע התחיל היהודי להרגיש את השמחה הגדולה השוררת במירון והתחיל לרקוד בהתלהבות אש קודש, עד שכל הקהל התחיל לרקוד אתו יחד. (עטרת חיים)

הגה"ק מקארלין זי"ע

הגה"ק בעל בית אהרן מקארלין ידוע אשר הוא הוא בעל המימרא הידועה: "כשם שהשי"ת לכל כך רשבי"י לכל אפילו לפחותים", פע"א נסע הרה"ק נסיעה, וכשהיה בדרך הל' ל"ג בעומר, הבית אהרן עבר בעיר בארדיטשוב ושם ערך את שולחנו הטהור, שם בבארדיטשוב היה גר יהודי בשם ר' יוזל שהיה שם אחד מדייני העיר, הדיין ר' וול היה תלמיד חכם אבל לא היה לו קשר עם חסידות, אבל כעת שהגיע הבית אהרן לעירו בל"ג בעומר הלך להשתתף בשולחנו הטהור, באמצע הטיש קרא הבית אהרן להדיין ר' יוזל: בבקשה תאמר איזה מימרא מרבי שמעון", הזכיר ר' יוזל מאמר הרשב"י "מוטב שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חבירו ברבים", וכשאמר ר' יוזל המאמר הוסיף הבית אהרן וסיים המאמר "מנלן מתמר", בשעת מעשה לא הבינו החסידים כוונת הבית אהרן עם המאמר וגם בזה שסיים המאמר במילים "מנלן מתמר", לא עבר הרבה זמן ור' יוזל שהיה כבר הרבה שנים אחרי חתונתו ועדיין לא נפקד בבנים, נפקד בשנה זו ונולדו לו תאומים, כעת נזכרו כבר בשולחנו הטהור של הבית אהרן בל"ג בעומר, כשהבית אהרן כיבדו במאמר מהרשב"י וסיים "מנלן מתמר", שבוה המשיך הבית אהרן ישועה ליהודי זה שיפקד ויוולד לו תאומים כמו שמצינו בתורה אצל תמר. (לקראת שבת).

וסיים ואמר: און טאמער גלייבט עטין מיר נישט, פרעגט'ס דעם שווארצן גנב ער האט אריינגעקוקט דורך די קלאמקע", כי ברוח קדשו הרגיש שחתנו הביט אל חדרו. (ולקוט עטרת צבי)

☆☆☆

ויסופר שפעם באו אצלו אנשים מארה"ק וקירבו אותם וכשהלכו לקבל ממנו ברכת פרידה ממנו לשוב לארה"ק הלך הרה"ק רבי אייזיקל זידיטשובער לשמוע איך שפירד מאתם, ושמע שאמר להם שנותן להם הקונטרס שבספרו עטרת צבי המכונה קונטרס השמות וציום שבבואם לארה"ק יניחו הקונטרס על ציון של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי ז"ל, וכשיצאו לחוץ קרא הרה"ק הנזכר בהקונטרס וראה שכתב בזה"ל: "אבקש לגלות לי אם כוונתי לאמיתות כוונתו הקדושה" וחתם את עצמו "תלמידך צבי הירש בן הינדא מזידיטשוב" וביקש הרה"ק הנזכר מאנשי ארה"ק שיכתבו לו מכתב משם איך שהי' שם בעת שהניחו הקונטרס על הציון הקדוש ונתן להם מעות תשלומי מחיר מכתבם בחזרה, והשיג מכתב מהם שהניחו הקונטרס וכהרף עין הביטו וראו שנעלם הקונטרס מעיניהם. (ולקוט עטרת צבי)

☆☆☆

ויספר הרה"ק מצאנו זי"ע שהעטרת צבי רצה ללמוד את ספר הוזה"ק וישב א"ע תוך המים תחת הקרח הגדול, ואת ספר הוזה"ק שם על הקרח, וכה ישב ולמד את הוזהר הקדוש עם הכוונות של הרשב"י, וסיים הרה"ק מצאנו כי אין זה פלא איך היה יכול לשהות תוך המים הקרים, כי הלא יש מלאך אחד אשר אם יכוונו לשמו אזי תיכף וימיד יחמם לו, רק זה שלמד בכל הכוונות אשר כיון בה רשב"י זאת הוא החידוש.

☆☆☆

לפני פטירתו התחיל לקונן בזה הלשון: "רבי שמעון בן יוחאי מיט די זוהר'ס ווער וועט אייך נאך אזוי לערנען ווי אונז, ובספר זוהר חי (פר' בשלח עה): מספר תלמידו הרה"ק ר"א מקאמארנא זי"ע, כי הרה"ק מזידיטשוב סיים כתיבת ספרו על הוזה"ק בתיבת "קדוש" - "זבערש"ק שנת "כימי צאתך" (תקצ"א) סיים חיבורו בשלש קדושות ובשבת נחלה, ונגנז בליל רביעי י"א תמוז, ועמדתי אצלו בעת ההוא ואמרתי כמה תשבחת והיה מלהיט ומאיר וכל הבית היה מלא אור ונשמות, וברעו עילאה אסתלק לרעו דלעילא, קדוש, קדוש, קדוש".

הגה"ק החוזה מלובלין זי"ע

חסיד אחד הי' פעם אחת אצל החוזה מלובלין והיה ממקורביו, אמר לו הרה"ק מה עתה במירון אמר לו שמח

הגה"ק משינאווא זי"ע

כשהגיע יום ל"ג בעומר רצה הרה"ק משינאווא לעלות למירון אל ציונו הקדוש של רשב"י, אך בסופו של דבר לא נסע, והשמועה אומרת שבאותו בוקר הגיעתו מכתב מאביו הגה"ק מצאנו ובו אזהרה לבל יסע למירון, ובעודו משתומם על הדבר ניגש ליד ארון הספרים, ובו ברגע נפל מתוכה כת"י מספר הגלגולים לר"ה וויטאל וכשהירמו, ונסתכל בה, ראה לנגד עיניו כתובים דברים אלו: "גם זה מצאתי מכתבת יד מורי זל"ה ולא הבנתי כוונת הדברים, וז"ל, ישמעאל בן אלישע ר' גמליאל נו של ר' יהודה הנשיא וכו' הוא נתקוטט עם אביו, עד אשר קללו אביו, אין ראוי לילך למירון ולא לטבריה, וליונתן בן עוזיאל טוב מאוד וכבר נגזרה גזירה", ואמר אז שהוא גלגול נשמת ר' גמליאל, ואביו הרה"ק מצאנו הוא נשמת רשב"ג, והבין מזה האזהרה שלא ילך למירון, ואח"כ נתוודע שאנשים מסוימים שכרו כמה ערלים להרוג יהודי עם זקן אדום וכך תוארו שסע על דרך מירון, וכוונתו על הרה"ק משינאווא, הערלים תפסו יהודי אחר והכוהו, ולבסוף ראו שטעו והניחוהו לנפשו, ואודות הרמז מספר הגלגולים ניצול בנס, וביום חמשה עשר באב שלאחריו נסע למירון. (י"ג אורות)

☆☆☆

בנוסח שונה קצת מסופר שכשהיה הרה"ק משינאווא בארה"ק רצה פעם להיות בל"ג בעומר על הציון הקדוש של רשב"י במירון, אך שמע שיש שם תערובת גדול מאנשים ונשים, ותיכף אחר הפסח נסע למירון והתעכב שמה איזה שבועות, ורצה לתקן את ענין התערובות, ואמר לו שלא יניחו לו לתקן זאת מכיון שהקדושים הקדמונים לא מיחו, והרה"ק הסביר להם כי אפילו בביהמ"ק שהיתה קדושה ביותר עכ"ז תיקנו שלא יהי' שם תערובות, כ"ש הכא שצריכים לתקן, ובאופן אחר הוא שמוחה של הוללות, כי כן נפסק הדין (רמב"ם פ"ו הל' יו"ט הלכה כ"א) והמה בשלהם לא הניחו לתקנו, התיישב עצמו שילך לטבריה על הציון של ר' מאיר בעל הנס, הכין עצמו לנסוע לטבריה, ובתוך כך בא אליו איש אחד ואמר לו: פאלנישע רבי, אולי יקנה אצלי כתב יד ספר הגלגולים מהאר"י הקדוש, כי עד אז לא נדפס רק שלושים ושש פרקים הראשונים, והספר הוא ע"ב פרקים, וביד האיש הזה היה הכתב יד של הששה ושלושים פרקים האחרונים, לקח מאתו הכתב יד ופתח אותו, ותיכף בפתחה ראשונה

ראה שכתוב שם בזה"ל: ונתחיל עתה בענין קרה י"לא יבינהו עד ראותו... הוא נתקוטט עם אביו, עד אשר קללו אביו, אין ראוי לילך למירון ולא לטבריה, וליונתן בן עוזיאל טוב מאוד", כאשר ראה זאת לא נסע עוד לטבריה והבין מזה שלא ילך עוד למקומות הנ"ל רק לקבר יונתן בן עוזיאל, כי בטבריה ג"כ לא הי' ניחא ל' כי שמע שהולכים שם כהנים על הציון של עפ"י דין, אבל בקבר יונתן בן עוזיאל נעשה עפ"י דין שיהי' ביכולת הכהנים לילך על הציון, ופרש הדברים של שער הגלגולים "ולא יבין עד ראותו", כפשוטו, כי לא יוכל להבין פ' הדברים עד שיבוא המעשה לידו, אח"כ נתוודע שהי' לו נסים גדולים במה שנסע ממירון קודם ל"ג בעומר ולא הי' שם על ל"ג בעומר, כי אנשי בליעל שכרו ערבי אחד להרוג אותו בל"ג בעומר כי בתוך עם רב שיש שם יהיה ביכולתו להורגו בערמא ר"ל. (חמדה גנוזה)

הגה"ק מראזוואדאו זי"ע

הרה"ק ר' משה מראזוואדאו זי"ע העיד על עצמו שיש לו ניצור מנשמתו של רשב"י, ואכן היה נוהג ביום ל"ג בעומר להתפלל לפני התיבה כל השלש תפילות, והיה זה לפלא כי מפאת גודל חולשתו לא התפלל כמעט כל השנה לפני התיבה, ואפילו ביומא דהילולא של אביו, גם הרבה אנשים שבאו אליו בבקשות במשך השנה דחה אותם עד ליום ל"ג בעומר, ואכן ביום זה נתאסף קהל רב בראזוואדאו ואמר שאילו היה יכול להגיע בל"ג בעומר למירון, היה יכול לפעול עבור יהודים כל מה שהיה רוצה, ואולי אפילו את הגאולה שלימה. (החכמה מא"ן)

☆☆☆

ויסופר שפע"א ביום ל"ג בעומר היה הגה"ק מצאנו זי"ע בעיר דזיקוב לרגל איזה שמחה בבית הרה"ק ר' אליעזר מדזיקוב זי"ע ושלח הרה"ק ר' אליעזר את בנו ר' משה'לע מראזוואדאו להביא את הרה"ק מצאנו להסעודה, ובעת שהלביש הד"ח את עצמו ללכת, שאל לר' משה'לע אם יודע הסוד של ל"ג בעומר, וגילה לו הדברי חיים עינים גבוהים מאוד בענין זה, ונמשך השיחה זמן רב, ובינתיים ראה אביו הרה"ק ר' אליעזר שבנו מתמהמה לבוא ושלח שליחים אחרים להביאם, אבל ר' משה'לע החזיק בידו את הדלת כדי שהשליח לא יכנס כי לא רצה שהד"ח יפסיק מלגלות לו הסודות. (י"ג אורות)

ועי' בגלינינו לפרשת נצבים שנת תשס"ח שהארכנו בעובדות נפלאים מפי מקורות נאמנים אודות בקיאותו וגדלותו של רבינו ז"ל בספר הזוהר ובעניני קבלה, אשר כידוע כל רז לא אניס ליה והיו נהירין ליה שבילין דתורת הנסתר כתורת הנגלה.

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — פג — בלתי מוגה

יום ג' פרשת אמור תשס"ט לפ"ק

ביקור גומלין של כ"ק מרן רבינו שליט"א באכסניית כ"ק גאב"ד ירושלים שליט"א במאנסי יע"א

קלוגער און האט געזאגט פאר'ן איטר ער זאל שרייבן, און שפעטער האב איך געהייסן אפמעקן דעם אות.

רבינו: ס'איז דא חולקים אויפן פרי מגדים.

גאב"ד ירושלים: יא, ריכטיג, אבער פארוואס דארף מען זיך אריינלאזן אין א שאלה אויף די ספר תורה.

א' הנכבדים: און אפילו אנפילן א אות מאר ער אויך נישט?

רבינו: לכתחילה נישט, אז מ'מאר נישט א גאנצע אות, מאר מען נישט א האלבע אויך נישט.²

רבינו: ירושלים איז דאך א עיר מלאה חכמים וסופרים, ס'קומט דארט פאר די שאלה ביי א איטר יד צי ער קען זיין א סופר [דמבואר בשו"ע (א"ח סי' ל"ב סעי' ה'), צריך שיכתוב בימינו וכו', ואם כתב בשמאל פסולים, ואיטר יד שמאל ידיה הוי ימין].

גאב"ד ירושלים: א ריכטיגער איטר יד גייט נאך, אבער א האלבער איטר יד שטייט אין פרי מגדים (סי' ל"ב א"א ס"ק ה') אז ער זאל נישט שרייבן.¹

כ'האב אמאל געהאט א מעשה אין אנטווערפן, איינער האט ביי מיר אין שטוב געענדעגט א ספר תורה, איז געווען דארט א אינגערמאן וואס האט אנגעפילט א אות אין ספר תורה, מ'האט איהם מכבד געווען, איז געווען דארט א

2

הנה בשו"ת שואל ומושיב (תליתאה ח"א סי' ש"ג) כתב דאם האותיות כתובות אלא שהסור במילואן אינו פסול כלל. אמנם ביד יצחק (ח"ג סי' רס"ו) פוסל אותיות הלולות, דלא הוי כתיבה תמה, ומשו"ה בחוה"מ אסור דהוי כתיבה בשעה שממלא האותיות. וראה במושג"ב (סי' ל"ב ס"ק י"ז) שכתב לגבי כותב ביד ימין, דה"ה לעשות איה תיקון בשמאל בענין הכתיבה דפסול. וע"ע בשו"ת בצל החכמה (ח"ב סי' י"א) שדן אם קטן מילא בדיו את האותיות אם כשרות הן, עיי"ש.

1

ח"ל: ואם כותב בימין ומלאכתו בשמאל או להיפך, כפי העתי ההדיוטית אינו ראוי לקבל אותו לסופר...

אל תיקרי מה אלא מא"ה
(ברכות מד:)

100 יאהר פונעם תורה פעסטונג
כולל עצי חיים בארה"ק

תרס"ט - תשס"ט

געזעהן אז ס'שטערט איהם, די צייט גייט איהם אוועק, האט ער זיך אנגעהויבן צו מאכן ווי א בטלן, ווי ער פארשטייט נישט.

גאב"ד ירושלים: דאס איז נאך געווען אין בערלין, דארט איז ער נישט געווען רב אפיציעל.

כ'האב געזעהן א בריוו וואס דער פרי מגדים צו איינעם וואס איז געפארן קיין בערלין, "איך גיב דיר א עצה טובה זאלסט נישט רעדן צופיל דברי חכמה..."

רבינו: ס'איז געווען דארט אין בערלין איינער וואס האט אויסגעהאלטן תלמידי חכמים, און ביי איהם אין שטוב האט ער געלערנט, ער דערמאנט איהם ביי די הקדמה און ער באדאנקט איהם.⁵

שפעטער איז ער געווארן רב אין פראנקפורט, ס'איז דאך געווען צוויי פראנקפורט, ד'מיין און ד'אדר, ס'איז דא א וואסער 'אדר', דארטן איז היינט די גרעניץ פון פוילן. דער פראנקפורט וואו דער חתם סופר איז געבוירן, איז פראנקפורט דמיין.

גאב"ד ירושלים: כל ימיו האט ער זיך גע'חתמ'עט מפראנקפורט דמיין.⁶

כ'האב געהאט אזא שאלה, איינער וואס איז א האלבער אימער יד וויל ווערן א סופר, דער דברי חיים (ה"א י"ד סי' נ"ח) קריגט אויפן פרי מגדים,³ ער נעמט אן אז מ'איז נישט מדמה כתיבה לקשירה, ודבגמ' מנחות (ל:) מובא שני ילפותות דמניחין תפילין בשמאל, רב נתן אומר שילפינן מדכתיב וקשרתם וכתבתם, מה כתיבה בימין אף קשירה בימין, וכיון דקשירה בימין הנחה בשמאל הוא, ורב אשי אומר שילפינן מדכתיב ידכה יד - כהה, והפמ"ג חושש לשיטת רב נתן דמקשינן כתיבה לקשירה, וא"כ בעינן גם בכתיבה בימין, וע"כ הוא פוסל סופר שהוא אימער, אמנם הדברי חיים שם מביא דברי ספר התרומות שמסיק כילפותא דר' אשי, וא"כ אין היקש בין כתיבה לקשירה, וע"כ הוא כשר לכתוב.

דער אבני נזר (האר"ח סי' י"ג) איז אויך דוחה וויינע ווערטער,⁴ אבער דער פרי מגדים בלייבט פרי מגדים.

א' הנורבחים: נעכטן (י' אייר) איז געווען דער פרי מגדים'ס יארצייט.

גאב"ד ירושלים: ס'איז דא דעות ווען די יארצייט איז, ד' אייר, אדער י' אייר.

רבינו: דער פרי מגדים האט געוואוינט אין א שטאט, און ווען די מענטשן האבן אנערקענט אין זיין גדלות, האט מען אנגעהויבן צו קומען צו איהם אויף דין תורות, און ער האט

⁵ ו"ל בהקדמת הפמ"ג לחיו"ד: ...תשואות הן להגביר המורום והמפורסם כבוד הרב דניאל יפה מבערלין אשר שהתגדב והפריש מממונו סך מסויים, ומחזיק לומדי תורה בביהמ"ד שלו, וגם אני קבעתי אהלי פה בבית מדרשו, ושם מצאתי בית מלא ספרים...

⁶ בליקוטי שו"ת חתם סופר (ה"ז סי' נ"ט) כתב החתם סופר מכתב תשובה לתלמיד א', וז"ל: "עוד כתבת בתואנתך והפלטת על לשון הרב שכותב מצודתו פרוסה, הפלגת בזה ופגעת בכבוד צדיקי עולם שרגילים בכך... ומ"מ לא ראיתי לאחד מרבותי שכתבו לא כן ולא כן, וגם לא כתבו חונה פה ק"ק הג"ל, אעפ"י שזה הלשון יצא להם לרבנים ממושה רע"ה שכי' עליו בשעת מתן תורה, אשר הוא חונה שם הר האלקים (שמות יח,

³ וז"ל: בגידון השאלה בא' שהוא אימער וכל מלאכתו עושה בשמאלו וזולת הכף שמתחזק בימינו, והוא סופר סת"ם בימיו שהוא ימין כל אדם, ומענה בפיו שאביו הרגילו לכתוב בימין בחזקה כדרך שמאיימין על נערים. ועיי"ש שמסיק אחר ביאור הסוגיא באריכות... ולכן דעתי שאין להעבירו, ויכתוב כמנהגו בימין.

⁴ וז"ל האב"ג בסוף התשובה: על כן אין לחוש לדברי הפרמ"ג אלו כלל וכלל, ע"ב. ועיי' עוד בתשו' שבט הלוי (ה"ה סי' יד - ח"ו סי' ב).

יסודתו בהררי קוד"ש

[מרן הקדושת יו"ט זי"ע]

• תרס"ט - תשס"ט •

דער כולל עצי חיים איז נתייסד געווארן
פאר הונדערט יאהר צוריק בשנת תרס"ט לפ"ק
עפ"י צוואת מרן ה"קדושת יום טוב זי"ע

מהרש"ש⁷ (הגאון הגדול ר' שמואל שאטין כ"ץ זצ"ל מה"ם כוס ישועות ר"מ בק"ק פראנקפורט). האט דער חתם סופר איהם געזאגט אז דער זיידע האט זיך מועה געווען, האט איהם זיין פאטער געגעבן א פאטש, און אויף דעם ארויף האט איהם רבי נתן אדלער צוגענומען צו זיך.

רבינו: ער האט איהם נישט געלאזט אריבער טרעטן דעם פאטער'ס שוועל.

ס'איז ידוע דאס איז געווען ווען ער האט געזאגט א דרשה און ער האט פארענטפערט א קשיא, און דער פאטער האט געהאלטן אז ס'איז צו ברייט... (כ"כ בס' חוט המשולש).

גאב"ד ירושלים: ער איז געווען א אייניקל פונעם ילקוט שמעוני (הרה"ק רבי שמעון דרשן זצ"ל), וואס איז אויך געווען אין פראנקפורט.

רבינו: דער חת"ס איז געווען א תלמיד ביים הפלאה ווען דער הפלאה איז געווען רב אין פראנקפורט.

גאב"ד ירושלים: רבי נתן אדלער האט אויך געוואוינט אין פראנקפורט.

ווען רבי נתן אדלער איז אוועק געפארן פון פראנקפורט קיין באסקאוויטץ (בשנת תקמ"ב) איז דער חתם סופר מיט געפארן.

רבינו: אבער שפעטער ווען רבי נתן אדלער איז אוועקגעפארן פון באסקאוויטץ (שנת תקמ"ו) צוריק קיין פראנקפורט, איז ער געבליבן דארט (ועפ"י ציוו רבו הלך לעיר פרוסניטץ).

דארט איז געווען דער מחצית השקל, ער שרייבט אז ער איז געווען ביים מחצית השקל.⁸

דער פני יהושע איז אויך געווען אין פראנקפורט.
רבינו: רבי אביש'ל פראנקפורטער האט צוגעווארט מיט קבלת שבת ווען דער חתם סופר איז געבוירן געווארן, אזוי פארציילט די וועלט.⁷

דער חתם סופר אליין דערמאנט ביי זיינע הגהות אויפן פרי חדש (הל' ראש חודש בחשבונות העיבור) אז ער איז געבוירן געווארן נאנט צו קבלת שבת, [ווי"ל: אצל שנת תקמ"ג: בו גולדתי ז' תשרי סמוך לקבלת שבת לאורך ימים טובים].

די וועלט זאגט אז ווען דער חתם סופר איז נאך געווען א יונגל און מ'האט געמאנצט שמחת תורה אין שוהל, האט רבי אביש'ל איהם גענומען און האט איהם אויפגעהויבן און געזאגט אז ער מאנצט מיט א ספר תורה...

גאב"ד ירושלים: ווען דער חתם סופר איז געווען א קינד פון זעקס יאר און ער האט געלערנט מיט זיין טאטן און האט איהם נאכגעזאגט א קשיא פון זייער זיידע דער

(ה) וגהו חכמים סלסול בעצמם לכתוב כן על עצמם חונה, מ"מ רבותיו היו נמנעים מזה, ואולי לא רצו לתלות עצמם במקומם, כי אחו"ל (תשית כא:) אין המקום מכבד את האדם אלא האדם מכבד את מקומו, וגם לא חתמו על מקום לידתם, ואולי לא רצו לתאר עצמם בעירי חוץ לארץ, מיהו אצא בהא מילתא בתרא (לחוב שם עיר מולדת) כהלא בר חמרא לגבי רבותי ז"ל, ומצינו נתן הבבלי, רב בנא בתא האה", עכ"ל.

7

בהקדמה לדרשות חתם סופר מסופר שבעת שנות מלכותו היה אז הגה"ק רבי אביש'ל פראנקפורטער האב"ד בעיר פראנקפורט, ובימים ההם היו רגילים להתפלל קבלת שבת מוקדם, ואמו של החת"ס הרבנית הצדיקת ריזל ע"ה היתה צריכה ללדת ולכן לא רצתה שיקבלו שבת בכדי שלא יהי חילול שבת בעת הלידה, וביקשה שימתינו בביהמ"ד עם הקבלת שבת, וכאשר מסרו את בקשתה להרב ר' אביש'ל אמר שיעשו כפי בקשתה. ויתמהו איש אל אחיו ולא הבינו אז פשר הדבר, ורבי אביש'ל ענה לעומתם ואמר: "עם קומט אראפ אן אור גדול גורא". ובס' חוט המשולש כתב שאמר כי הבן שיוולד להאשה הוות יאיר עיני חכמים בתורתו, וישיע את ישראל בתפילתו, עיי"ש באורך.

8

ווי"ל חת"ס בדרשות (עמ' ש"ו) ז"ל: "...בעיני ראינו רב האי גאון וצדיק הג"ל זצ"ל..." [וראה עוד לשון קדשו בהערה 11].

ע"ץ חיים"ם היא למחזיקים בה

[מרת העצי חיים זי"ע]

תרס"ט - תשס"ט

דער כולל עצי חיים איז נתייסד געווארן
פאר הונדערט יאהר צוריק בשנת תרס"ט לפ"ק

דורך מרת ה"עצי חיים" זי"ע
עפ"י צוואת אביו מרת ה"קדושת יום טוב" זי"ע

גאב"ד ירושלים: כ'האב ערגען געזעהן אז דער מחצית השקל'ס וזהן איז נישט געווארן רב, ווייל ער איז געווען זייער א שארפער יונגערמאן, זיין מאמע האט געזאגט אויף איהם ביי די דרשה ביי די הכתרה דעם פסוק (קהל'י טו) אזוי לך ארץ שמלכך נער ושריד בבוקר יאכלו, אז א שטאט וואס דער רב איז יונג, און איז נאך שארף, עסט מען איהם אויף יונגערדייט, און מ'זיגט איהם נישט קיין מיטלעך, דאס מיינט ושריד בבוקר יאכלו אז יונגערדייט עסט מען אויף, דער התם סופר ברענגט דאס אין די דרשות (ח"ב עמ' ש"ב).

גאב"ד ירושלים: דער מחצית השקל האט געפירט א ישיבה דארטן, אבער ער איז נישט געווען רב.
רבינו: ער איז געקומען פון קעלין, וועגן דעם האט ער געהייסן רבי שמואל קעלין, און זיין וזהן רבי וואלף באסקאוויטץ האט אזוי געהייסן, ווייל ער איז שוין געקומען פון באסקאוויטץ.
די אלע האבן געהייסן נאך וועלכע שטעט זיי זענען געקומען, רבי יונתן אייבשיץ, רבי יעקב עמדין.
גאב"ד ירושלים: דאכט זיך אז דער נאמען האראוויטץ שטאמט אויך פון א שטאט האראוויטץ.
רבינו: יא, און שפירא אויך,¹⁰ דעמאלטס האט מען יעדן גערופן אויף די שטאט פון וואו ער איז געקומען.

10

משפחת שפירא היא אחת מהשפחות העתיקות והמיוחסות שבישראל, וכפי שכתב הרה"ק הבני ישכר ז"ל ע בספרו אגרא דפרקא (אות ס"ט) שמוכא מקדמונים שמשו רבינו מנח ראשי משפחות רק אותן המשפחות שהיו ראויים להוציא מהם ששים רבוא אלף בני ישראל, וז"ש לגלגלותם שהיה בגלגולת שלו ס' רבוא טיפין. וגראה לי שכן הוא בכל דור מי שזוכה שנתמנה לראש המשפחה ע"י שם הכנוי של המשפחה כגון האראוויץ, שפירא, ראפאפארט.

ומוכא בספרים שהשם שפירא הוא על שם העיר שפירא שהוא משולש הקהילות העתיקות ביותר במדינת אשכנז, שהיו נקראים בסימן שו"ם, דהיינו שפירא, וורמייזא, מגענצא.

ובעת המסע הצלב הראשון בשנת תת"ו נהרג כל העיר באכוריות נוראה על קדושת השם, והיו כולם ת"ח וצדיקים ולא נשאר מהם רק עוללים קטנים שנתפזרו בכל ארצות הגולה, ומי שמצא מהבנים האלו השתדכו עמם כמאמר חז"ל אין בודקין מן המזבח ולמעלה.

וכן בס' היחס ממשערנאביל ורוזין (עמ' פ"א) מביא שלוכר קידוש השם של אנשי העיר האת כינו את שם משפחתם לשפירא.

ובגלוינו שיצא לאור לרגל חג הפסח שעל"ט ערכנו מאמר מקיף וארוך [בשם 'שלא שינו את שמם'] על ענין שמות המשפחה, מקורותיהם והשתלשלות העננים, עיין שם ומשם תדרשנו לטובה.

9

בס' משפחות עתיקות בישראל (עמ' קס"ה) [וכן מוזכר בהקדמת ספר 'שמוח משה' (על ש"ס ומועדים) במגילת היוחסין] מביא ממקורות קדומים שכאשר הוגלו בני ישראל מארץ ספרד בעת הגירוש, היו בין הגולים הרבה מבני משפחת הורוויץ מורע רבינו יצחק הלוי (מוכר בני הריטב"א עמ"ס מגילה דף כ) נכדו של רבינו זרחי' הלוי בעל המאור (על חי הרי"ף), וביניהם היה השר רבי ישעי' הלוי איש הורוויץ שברח מארץ הדמים, והצליח לחלץ חלק מרכושיו ובהם להשתקע במדינת בעהמין [שהוא חלק ממדינת טשעכין] וקנה את העיירה 'הורוויץ' הסמוכה להעיר פראג, והתיישב בה וכינה את שמו איש הורוויץ.

אמנם שם מביא עוד גירסא שבעיירת הורוויץ נולד הרב ישעי' הלוי, והוא היה נשיא לעדת ישראל ומשם רועה אבן ישראל, ושמו ושם משפחתו נקראו 'אנשי הורוויץ'.

ואכן השל"ה הקדוש היה נקרא ע"ש זקינו רבי ישעי' הלוי איש הורוויץ זצ"ל, וכן הרבה מצאנו [היינו דווקא משפחות הורוויץ שהם בני לוי] נתכבדו בשם זה, וכידוע שהבעש"ט הקדוש זי"ע העיד על משפחה זו שהיא אחת מג' המשפחות המיוחסות בישראל (עיי' בס' אגרא דפרקא (ס' ט"ז).

וזאת התורה אשר שם מש"ה

[מרת הברך משה זי"ע]

• תרס"ט - תשס"ט •

דער כולל עצי חיים איז איבערגעפלאנצט געווארן
בשנת תשנ"ב לפ"ק
דורך מרת רבינו הק' בעל "ברך משה" זי"ע
אלץ א דירעקטער המשרד פונעם סיגעטער כולל בארה"ק
וואס איז געווארן בשנת תרס"ט לפ"ק

רבי ר' שמעלקא איז דאך געווען רב אין ניקלשבורג, און נאכדעם איז אויך נאך געווען רבי מרדכי בנעט.

גאב"ד ירושלים: רבי שמשון רפאל דורש איז אויך געווען רב אין באסקאוויטץ.

רבינו: אזוי? פאר פראנקפורט.

גאב"ד ירושלים: אין זיין כתב רבנות האבן נאר עלף אידן גע'חתמט, אזוי האט ער אנגעהויבן.

רבינו: ס'איז געווען א פארדארבענע קהילה.

דער כתב סופר איז געפארן קיין פראנקפורט - אזוי שרייבט ער אין א תשובה - אז ער האט געזעהן די משניות פון רבי נתן אדלער און ער האט פארציילט אז אויפן תוספות יום טוב אנחייב פרק יציאות השבת - א שווערער תוספות יום טוב - האט רבי נתן אדלער געשריבן א פינטל אויף דעם, ער האט דאך נישט געשריבן קיין חידושים נאר ער האט זיך געמאכט פינטלעך.

ער איז זיך געפארן דעמאלסט היילן,¹² דעמאלסט האבן איהם אפגעווארט אין באהן סטאנציע א געוואלד

רבינו: מ'האט יעצט געדרוקט עטליכע חלקים סדר משנה פון רבי וואלף באסקאוויטץ אויפן רמב"ם, איינער האט מיר געזאגט ס'איז נאך דא אסאך אין כתב יד.

גאב"ד ירושלים: דער מחצית השקל איז א געוואלדיגער ספר.

רבינו: ווען נישט דער מחצית השקל וואלט דאך געווען דער מגן אברהם דבריו התומים, מ'וואלט גארנישט פארשטאנען.

דער חתם סופר האט זייער שיין מספיד געווען דעם מחצית השקל, ער שרייבט דארט אז ער האט געהאט אלפים תלמידים.¹¹

גאב"ד ירושלים: מדינת מעהרין איז דעמאלסט געווען א גרויסער מקום תורה, דער ש"ך איז אויך געווען רב דארטן.

רבינו: אין העלישוי.

און ניקלשבורג איז אויך געווען א מקום תורה, פראג איז אויך געווען א מקום תורה ביים נודע ביהודה'ס צייטן.

גאב"ד ירושלים: דער חתם סופר איז געווען ברוגז פארוואס מ'האט נישט געמאכט דעם נודע ביהודה'ס זוהן (רבי שמואל) דארטן רב.

רבינו: דער מעם המלך האט זיך ארום געקריגט מיט איהם, דער חתם סופר איז געווען ברוגז אויפן מעם המלך וועגן דעם, און נאכדעם איז טאקע די שטאט זייער שנעל צוגרונד געגאנגען, ניקלשבורג האט זיך נאך יא געהאלטן,

12

בס' חוט המשולש (עמ' רמ"א) מביא שבשנת תרי"ז נסע הכת"ס למרחץ פראנצזעס-באד לעסקו ברפאות, והיות שהרופאים פקדו עליו שלא יסע מיד לביתו להטיל על שכמו עול משא הקדוש, על כן הסכים לנסוע למדינת אשכנז הסמוכה, ונסע להשתטח על ציון ק"ו רעק"א בעיר פוטא, וכן נסע עוה"פ בשנת תרכ"ה למרחץ הג'ל ואז נסע לעיר פראנקפורט ולעוד עיירות, ומרוב ענותותו לא פירסם את שמו ומעעשהו, אמנם א' מתלמידיו הכירו, ושלא טעלעגראם לכל העיירות הסמוכות להודיע מהאיש קדוש העובר לפניהם, וכולם יצאו לקבל פני גאון הדור והדרו במסילות הברזל.

וכשהור לביתו אמר בדמעות: ב"ה יש עוד כבוד התורה, ויראי ה' רוצים להראות כי עוד לא עממו גחלי אהבתם אליה, ואני נראה כמו קליידער-שטאק שאין לו תועלת ושייכות להבגדים שתולים עליו, כן תלו בי לצורך להראות חביבות התורה אף כי מצדי איני ראוי לזה, עיי"ש עוד.

11

וז"ל בדרשות הת"ס (עמ' ש"ו) ז"ל: ...עם כל תקפו וגבורתו חכמתו והסידותו ומאות מתלמידיו וישיבם על כסא ההוראה, וכלי ספק היה טעמו של הצדיק הזה, שעי"ז היה פנוי להרבות תלמידים לאלפים ורבבות... והוא התפלל בעדינו כידוע מועזם הפלגת תפילת ישרים... ומקדמי ומחשכי לביהכ"נ, והגיה עול תיקון העולם לתלמידיו הרבים ששימשו כל צרכם...

ויקרא בהם שמי ושם אבותי...

מתוך מכתב קודש של מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע

...ומשנה שמחה היא לי כי נקרא שם הכולל
שנתייחד מחדש "עצי חיים" לשמו ולזכרו
הבהיר של כ"ק אבא מארי זי"ע...

גאב"ד ירושלים: איז געגאנגען איינער פון די חכמי העיר און געזאגט פאר'ן חתם סופר אז אויב ער וועט צוריק פארן ראטעווען דייטשלאנד וועט אונגארן אונטער גיין.

רבינו: ער איז דאך געקומען פון דייטשלאנד, פון פראנקפורט.

וכיכר גאב"ד ירושלים את רבינו לברך על היין

רבינו: פראנקפורט איז געווען א אלטע אידישע קהילה אסאך דורות פריער.

גאב"ד ירושלים: דייטשלאנד איז דאך געווען דער מקור פון אידישקייט, רוב תורה איז געווען אין דייטשלאנד, פוילן איז געווארן שפעטער.

רבינו: פון דייטשלאנד איז עס געגאנגען קיין פוילן און קיין אוקריינא.

א' הנוכחים: דער שאפראנער רב'ס פאטער (הגאון רבי גרשון אביו של הגה"צ רבי שמעון ישראל פאזען זצ"ל) איז געווען דיין בן אחר בן ביז צום פני יהושע'ס צייטן.

גאב"ד ירושלים: אין דעם כתב רבנות פון רבי שמשון רפאל הירש שטייט אונטער גע'חתמ'עט אפאר פון משפחת פאזען.

רבינו: ישיבות איז עפעס נישט געווען אין דייטשלאנד לעצטנס.

גאב"ד ירושלים: אין פראנקפורט איז נאך געווען דריי ישיבות ביז צו די מלחמה, מיין רבי ר' משה שניידער (ובאחרית ימיו חי' בענגלאנד) האט געפירט א ישיבה דארטן צווישן די ערשטע מלחמה מיט די צווייטע מלחמה, און די ביידע קהילות, רבי שמשון רפאל הירש'ס קהילה האט געהאט א ישיבה, און די אנדערע קהילה האט אויך געהאט א ישיבה.

רבינו: אויז? אין פראנקפורט איז יא געווען ישיבות, אבער אין גאנץ דייטשלאנד איז נישט געווען קיין ישיבות.

מענטשן, ס'איז נאך געווען אידן וואס זענען ארויס מקבל פנים זיין דעם כתב סופר, אבער אפאר יאר שפעטער איז שוין דאס נישט געווען (היינו שבעוה"ר נחרבה ונתדרדרה מצב היהדות בפראנקפורט).

גאב"ד ירושלים: מ'האט גערופן דעם חתם סופר פון פרעשבורג ער זאל צוריק קומען ראטעווען דייטשלאנד.

רבינו: קיין פירודא האט מען אידס גערופן, און ער האט מאקע געוואלט גיין.¹³

13

בספר חוט המשולש מסופר דבר זה באריכות. שבשנת תק"פ נסתלק הגאון בעל שו"ת מגדי כהונה אב"ד פירודא שבמדינת דייטשלאנד, ושמו עיניהם בהח"ס וכתבו ראשי העדה וגדוליה מכתב פיתוחי חותם שיקבל המשרה על שכמו לעמוד על המשמר משמרת הקודש ליצא ולבוא לפניהם, ולא היה הדבר רחוק שישו ממוקשתם כאשר נראה ממכתב החת"ס אשר כתב להם.

ו"ל בעה"י מש"ק ח"י שבט תקפ"א לפ"ק פ"ב יע"א: שוב"ט לדידי נפשי וידיד נפש כל חי ה"ה איש חי רב פעלים הרב המאוה"ג חריף ובעל פיות תל תלפיות המפורסם כבוד מו"ה וואלף האמבורג נ"י, ראש המדברים בק"ק פירודא יע"א... קראנו קריאה של חיבה יתירה להושיבי מושב יחידים על גפי מרומי קרית עוז קהלא קדישא המפוארה לשם ולתהלה ולתפארת פירודא יע"א... תל"ת אני יושב פה בקהל עדת ישראל אשר רובם כשרים ויראי ה' ויש בהם מופלגי תורה רבים ואני בתוכם באהבה ואחזה ורעות ובכבוד בקהלה ומדינה, ואם כי יש קצת פסולת תוך האוכל המרובה, לא אפונה שימצא עתה בעו"ה בשום קהלה בוסמין בלא חלבנה - והנה כל מגמת חפצי מעודי ללמוד עם אחרים המעט אשר חני השי"ת... אך בעו"ה המקום דחוק מאוד לתלמיד, כי פרנסתם דחוקה מאוד בעוני ורעבון אשר צר לי ונכמרו רחמי עליהם, אשר רק על כן אמרתי ה' חפץ למען צדקו להגדיל תורה ולהאדירה כמפורסם מאנשים שבקהלתם אלופים מסורבלים על שכמם עול הישיבה מעולם... אם יהיה בזה הרמת קרן התורה והישיבה ואם לא אתבטל מלימודי מרוב טרדות הצבור.

מעשה אבות סימן לבנים...

מתוך מכתב קודש של מרן רבינו הגה"ק שליט"א

...וכן בקודש חזיתי אצל כ"ק מרן אאמו"ר הגה"ק שמאוד כלתה נפשו להמשיך מסורה זו, על כן יסד כולל עצי חיים לאנ"ש בבני ברק יע"א... וראה בזה המשכת קיום צוואת אבותיו הק'.

רוסישע בירגערשאפט האט מען אוועק געשיקט קיין סיביר.

גאב"ד ירושלים: רבי איציקל (כ"ק אדמו"ר מפשעווארסק זצ"ל) פלעגט דערציילן אזוי, אז כ"ג סיון האט מען זיי אוועק געשיקט פון האלאשיץ פון גאליציע קיין סיביר, האט רבי איציקל געזאגט אז היינט איז א גוטער טאג, ביי די מגילה שטייט (אסתר ה, ט) "בשלושה ועשרים בו..." (כ"ג סיון), אין דעם טאג האט מען געשריבן די צווייטע אגרות לטובת די אידן.

רבי איציקל פלעגט נאך דערציילן, אז די רשעים האבן חזק געמאכט וואו איז ענקער בירגערשאפט, און דווקא די אידן זענען ניצול געווארן...

רבינו: די אלע וואס האבן מורא געהאט פאר די קאמאניסטן, האבן נישט געוואלט אננעמען קיין רוסישע בירגערשאפט.

גאב"ד ירושלים: דער משעבינער רב (הגאון רבי דוב בעריש וויידענפעלד ז"ל) איז אויך געווען דארטן.

רבינו: א פערטל מיליאן אידן זענען אזוי ניצול געווארן.

רבינו: דער טשיבינער רב'ס ברודער (הגאון רבי נחום וויידענפעלד ז"ל, בנו בכורו של הכוכב מיעקב) דער מחבר פון שו"ת חזון נחום, איז אויך אנמלאפן, און נעבן שינאווא האבן איהם די דייטשן געכאפט, און זיי האבן געטראפן אז ער האט געהאט ביי זיך תפילין, דער וואס האט איהם באשאפט האט גענומען די תפילין און ער האט דאס אראפ געווארפן אויף די ערד ר"ל, האט ער זיך אראפ געבוירן און אויפגעהויבן און געגעבן א קוש, האט דער דייטש עס נאכאמאל אראפ געווארפן, און פאר גרויס צער האט ער באקומען א הארץ אטאקע און איז נפטר געווארן, ער האט נישט געקענט צוקוקן ווי אזוי די תפילין ליגן בבזיון אויף די ערד.

גאב"ד ירושלים: רבי משה שניידער האט שוין געפירט א ישיבה פאר דער ערשטער מלחמה, ביי די מלחמה האט מען עפעס ליקווידירט איז ער אנגעקומען קיין דייטשלאנד, האט ער אוועק געפירט די ישיבה צווישן די ערשטע מלחמה און די צווייטע מלחמה.

רבינו: אסאך דייטשע אידן זענען געראטעוועט געווארן פון די צרות ביי די מלחמה, ווייל דארט האבן זיך די צרות אנגעהויבן פריער, האבן זיי נאך געקענט אוועק פארן.

גאב"ד ירושלים: וואס פריער דער חורבן איז געווען, האט מען זיך געקענט ראטעווען.

רבינו: דער אונסדארפער רב (הגה"צ רבי יוסף צבי יונה הלוי האראוויטץ ז"ל) איז געווען רב אין פראנקפורט, שפעטער איז ער געווען אין לאנדאן.

גאב"ד ירושלים: איך האב איהם אמאל געפרעגט – כ'האב געהאט א חוצפה איהם צו פרעגן – פארוואס איז ער אנגעקומען קיין פראנקפורט, האט ער מיר געזאגט אז אין אונסדארף זענען געווען עלף בעלי בתים, א קליין שטעטל, אבער דער זיידע (הגה"ק בעל באר שמואל אב"ד ור"מ אונסדארף זצ"ל) איז געווען א גרויסער צדיק איז מען געקומען צו איהם פון די גאנצע מדינה מיט קוויטלעך, האט ער געקענט אויסהאלטן די ישיבה, אבער איך בין געווען א יונגערמאן פון זעקס און צוואנציג יאר האב איך נישט געקענט מחזיק מעמד זיין.

רבינו: דער צעהלימער רב (הגה"צ רבי לוי יצחק גרינוואלד זצ"ל בעל מגילות מרחקים) איז מאקע אויך אזוי ניצול געווארן, ס'איז געווען פון די שבע קהילות פון עסטרייך, ער איז געקומען אויף אמעריקא.

אין פוילין איז אויך אזוי געווען, די וואס זענען געווען אויף דער רוסישע זייט און האבן נישט געוואלט אננעמען די

וזאת הברכה אשר ברך מש"ה

מתוך מכתב קודש של מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע

...ואל אחינו אנ"ש הצמודים בקירות לבכנו ה"ו אקרא לחזק את ידי העסקנים ולהתנדב בעין יפה לטובת הכולל... וזכות התורה ולומדיה בטהרה יעמוד לכל התומכים והמסייעים להתברך בברכה המשולשת בתורה ולמלא כל משאלות לבם לטוב...

איבערקערעניש אין שטאט, ווען ער איז אנגעקומען אין שטאט איז ער געגאנגען זאגן די ערשטע דרשה, די לומדים אין שטאט האבן זיך אנגעגרייט מיט שטארקע קשיות אים צו קענען אפוענדן. זיי האבן זיך אראפגעזעצט אין די ערשטע שורה, און זיי האבן אים געוואלט משעפען און איהם אפוענדן די גאנצע דרשה. און כמדומה לי אז דער כוכב מיעקב איז דארט געווען ביי די מעשה.

גאב"ד ירושלים: רבי שמעון סופר האט דעמאלטס דערציילט אז ווען ער איז געווען א קינד האט איהם דער חתם סופר געשיקט ערגעץ און ער האט איהם אויסגעלערנט א 'שם',¹⁶ און ער האט געזאגט - איך געדענק נאך דעם 'שם'.

רבינו: יא, כ'מיינ די מעשה, ס'האט זיי אנגעכאפט אזא פחד אז זיי האבן זיך אויפגעהויבן און ארויס געלאפן פון שוהל.

גאב"ד ירושלים כיכר את רבינו לברך על הפירות

ונפרדו לשלום

ער ליגט אין שינאווא נעבן אוהל, ער איז נאך געקומען צו קבר ישראל, אזא צדקות פון א איד...

א' הנזכרים: כ'האב געהערט אז ווען איינער איז אריין צום משיבינער רב פרעגן וועגן א תשובה פון זיין ברודער דער חזון נחום וועגן תפילין,¹⁴ האט ער געזאגט "ווען ס'קומט צו תפילין איז מיין ברודער גערעכט, ער איז דאך אוועק פון דעם".

גאב"ד ירושלים: דער משיבינער רב איז קודם געווען א סוחר און נאכדעם איז ער געווארן א רב, כ'האב געהערט אז ווען ער איז געקומען קיין ארץ ישראל איז ער געווען ביים מהר"צ דושינסקי דער רב פון שטאט (עיה"ק ירושלים), האט ער איהם געזאגט "איינער פון ענקערע ברודער'ס איז געווען א גרויסער סוחר, און ער איז נאך געווען דער גרעסטער תלמיד חכם פון ענק אלע..."

רבינו: רבי יעקעלע הרימליווער ז"ל, דער כוכב מיעקב, דער פאטער פון משיבינער רב ז"ל איז געווען א שטארקער צאנזער חסיד.¹⁵

ווען רבי שמעון סופר ז"ל איז געווארן רב אין קראקא האט ער געהאט א גרויסע התנגדות, עס איז געווען אן

14

המדובר אודות השאלה המוזכר בתשו' חזון נחום (סי' ו') בא' שנחלה במחלה מדבקת קשה רח"ל, ונמצא בבית החולים, ונפשו בשאלתו אם מותר לו לקחת עמו את התפילין שלו, משום שנודע לו שדרך הבית החולים שאחר שהחולה נתרפא שורפין את כל חפציהם כדי שלא יודבקו ממחלתם, עיי' בתשו' דובב מושרים (סי' צ"ט), וע"ע באריכות בתשו' מנחת יצחק (ח"ג סי' ג' ח"ד סי' כ').

15

עיי' בס' פי צדיק (דף רמ"ד) שהגאון הכוכב מיעקב זצ"ל אמר לתלמידו הגאון רבי מאיר אריק זצ"ל שהרב הקדוש מצאנז הוא בדורינו באותה בחינה שהיה הרב מאיריטשוב בדורו, עיי"ש באריכות.

16

מורן החתם סופר למד אותה את הש"ס בעת שהיה חתונה בתערוכות ר"ל בעיר פרעשבורג, ושלחו אביו להתרות בהם שיפסקו מדרבם הקלוקל, אך הם צחקו ממנו ולא השגיחו בו, וכשבא פעם שנית עפ"י ציווי אביו התרו בו שאם יבוא שוב יכוהו, וכאשר שלחו אביו פעם שלישית למדו את הש"ס הג"ל ואמר לו שלא יפחד מהם כלל ואם ירצו לפגוע בו יכוון את הש"ס הזה וינצל, ואכן כשבא רבי שמעון סופר ומסר את דברי אביו והתראתו, והאנשים האלו המתם בערה בם והחתן בעצמו ניגש אליו בחימה שפוכה והרים את ידו להכותו ורצה לקיים את זממו הרע, ואז עשה ר"ש סופר כפי ציווי אביו וכיוון את הש"ס ונענש החתן תיכף ומיד, וכמובן שהחתונה נתבטלה ור"ש ניצל מידם.

זכות אבות יגן עלינו...

מתוך מכתב קודש של מרן רבינו הגה"ק שליט"א

...ואלקא דמאיר יענינו בצירוף זכות אבותינו מייסדי כוללינו להוושע בדבר ישועה ורחמים בבני בריכי חיי אריכי ומזוני רויחי, רב ברכות ושובע שמחות, חיי נחת וכט"ס...

קריאת שחרית וקריאת מנחה בברכת משה רבינו

ע"ש כ"ק רבינו הקדוש מרן משה בן הגה"ק רבי חיים צבי זיעוועבי"א

קרית יואל - בני ברק

המטרה: להמציא הלוואות גדולות בתשלומים נוחים ביותר לאנ"ש שהגיע זמן כלולות בניהם בשעמו"מ

"נפש חיה"

ע"ש רבנות הדרכת
מרת ח' מייזליש ע"ה
בת מרן רבינו משה זי"ע
נלב"ע ח' שבט תשנ"ג
☆☆☆

"חסדי מנחם משה"

ע"ש
ר' מנחם משה גאנץ
זי"ע
ב"ר דוב זי"ע
נלב"ע י"ג מנחם אב תשנ"ב
☆☆☆

"תהלה לרוד"

ע"ש ר' משה רוד
מעלער זי"ע
ב"ר יחזקאל משה זי"ע
נלב"ע י"א תשרי תשמ"ח
☆☆☆

"אבן ישראל"

ע"ש ר' אברהם נתן
בערנאט זי"ע
ב"ר ישראל זי"ע
נלב"ע ט"ז חשוון תשל"ז
☆☆☆

"ציון לנפש חיה"

ע"ש ר' בן ציון בנעט
זי"ע
ב"ר ישראל צבי זי"ע
נלב"ע ט' שבט תשנ"ג
וונתו מרת חיה ע"ה
ב"ר יהושע זי"ע
נלב"ע י"א סיון תשנ"ה
☆☆☆

"חסדי בא"

ע"ש ר' אלכסנדר
בנעט זי"ע
ב"ר עזרא זי"ע
נלב"ע כ"ג ניסן תשנ"ז
וונתו מרת רייזל ע"ה
כ"ה אפרים זי"ע שמעון
נלב"ע ה' סבת תשנ"א
☆☆☆

משאת חיים

ע"ש ר' חיים גרין זי"ע
ב"ר מרדכי מנחם זי"ע
נלב"ע כ"א אדר א' תשמ"ח
וונתו מרת אלטע
שוינדל ע"ה
ב"ר משה אליהו זי"ע
נלב"ע י"ב ניסן תשנ"ג

"ברכת מזל טוב"

הגנו משגרים ברכת מזל טוב חמה ולבבית לאנשי החשובים כל אחד בשמו יבורך

הרה"ג רבי יוסף בנימין וואזנער שליט"א

רב דקהל חסידים אלעד

להכנס בנו הב' יעקב שלום נ"י

לעול התורה והמצוות

הרה"ח ר' ישעי' אהרן צבי בארמינקא שליט"א

ולחותנו הרה"ח ר' אשר לעמיל שווארץ שליט"א

להכנס בנו הב' ארי' נ"י

לעול התורה והמצוות

"חסדי שלמה זלמן"

ע"ש ר' שלמה זלמן זי"ע
בן ר' מרדכי וורצבערגער זי"ע
נלב"ע ח' כסלו תשמ"ב
☆☆☆

"חסדי ישראל יעקב"

ע"ש ר'
ישראל יעקב אייזנבערגער זי"ע
נלב"ע ט"ז אייר תשנ"ז
ואביו ר' נתן נטע ב"ר מנחם
פענדל זי"ע ב"ר סיון תשנ"ה
ואמו מרת דינה ע"ה
ב"ר יעקב ישראל הלוי זי"ע
נלב"ע כ"ט תמוז תשנ"ג
☆☆☆

"חסדי שמואל וחנה"

ע"ש
ר' שמואל זאב לעווי זי"ע
ב"ר יעקב דוב זי"ע
נלב"ע ג' תשרי תשנ"ה
וונתו מרת חנה ע"ה
ב"ר חיים משה זי"ע
נלב"ע י"ב חשוון תשס"ז
☆☆☆

"אנשי חיים"

ע"ש
ר' אביגדור פרידמאן זי"ע
ב"ר נחמיה זי"ע
נלב"ע ז' שבט תש"ג
וונתו מרת חנה לאה ע"ה
ב"ר יעקב פרענקלי משה זי"ע
נלב"ע ב' אלול תשמ"ג
☆☆☆

"צבי מרום"

ע"ש ר'
צבי אלימלך געלבמאן זי"ע
ב"ר אברהם זי"ע
נלב"ע ז' אלול תשנ"ט
וונתו מרת בריינדל ע"ה
בת ר' מרדכי מנחם זי"ע
נלב"ע כ"ה תמוז תשנ"ט
☆☆☆

"אפריון נמט' לר' שמעון"

ע"ש ר' שמעון דאקאל זי"ע
בן ר' שניאור זלמן זי"ע
נלב"ע ז' מנחם אב תשנ"ח
☆☆☆

"זכרון חיים צבי"

ע"ש ר' חיים צבי שווארץ זי"ע
ב"ר חוקי איתמר טובי זי"ע
נלב"ע י"ג כסלו תשנ"ה
☆☆☆

"ממכון שבתו"

השגירה

מכתב קודש מכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

למען החזקת צדקת רבי מאיר בעל הנס כולל עצי חיים בארה"ק

אהרן טייטלבוים

אבדק"ק סאטמאר

ב"ה

אשא עיני אל ההרים אל ההורים מוסדי דור ודור, ידוע ומפורסם עד כמה יגעו וטרחו אבותינו ורבותינו הק' מאורי הדורות נבג"מ למען צדקת ארץ ישראל קופת רבי מאיר בעל הנס להחזיק ידי יוצאי מדינתם יושבי אוהל לומדי תורה בטהרה בארה"ק ת"ו, שייסודתה בהררי קודש ה"ה מרנן הבית יוסף והאלישיך הק' זי"ע ואחריהם כל רישי כלה וכל רישי גלוותא שגילו בה סגולות יקרות רבות ונכבדות, ובעצמם עמדו על הפקודים כגבאי קודש העושים ומעשים למען צדקה קדושה זו, ובמשך הדורות לא פסקה מעל שולחנם בזמני ששון ושעת רצון ובכל עת ומצוא, וכבר נודע בין החיים לסגולה בדוקה ומונוסה להצלחה ולהושע בכל מיני ישועות.

ותחת אחד השיחים שמעתי מכ"ק אאמו"ר הגה"ק זללה"ה הכ"מ, שא"ז מרן בעל קדושת יו"ט זללה"ה צוה לפני פטירתו לא"ז מרן בעל עצי חיים זללה"ה לייסד כולל מיוחד לתמיכת אנשי שלומנו תושבי ארה"ק, ופקודתו שמרה רוחו הטהורה ובשנת תרס"ט לפ"ק עלה בידו במס"נ להקים כולל מיוחד לעדת מרעיתו ולחם והגין בעדה בכל תוקף ועוז, ובעצמו התעסק בקדשים בשליחות כסף הקדשים לארה"ק.

ומעשה אבות סימן לבנים, כן בקודש חזיתי אצל כ"ק מרן אאמו"ר הגה"ק שמאוד כלתה נפשו להמשיך מסורה זו, על כן יסד כולל עצי חיים לאנ"ש בבני ברק יע"א שמראשית יסודה בצל כנפי יחסיון אברכים יקרים יוצאי ישיבתנו הק', ת"ח מופלגים בעלי ברכי ילדים בליעה"ר הלומדים תורה מתוך הדחק על טהרת הקודש, וקראו ע"ש אביו א"ז מרן הגה"ק בעל עצי חיים זללה"ה, ובכל לב ובכל נפש ומאודו נשא בעול החזקתה בסכומים הגונים מידי חודש בחדשו, וראה בזה המשכת קיום צוואת אבותיו הק'.

ואחרי שהורם הנזר והוסרה העטרה בפטירת כ"ק מרן אאמו"ר הגה"ק זללה"ה חשבתי דרכי לילך בעקבות ראשונים ולחזק את כוללינו ולהטיל את נור נשיאות הכולל על שכם אחי יקירי איש אמונים הרה"צ ר' שלום אליעזר שליט"א אשר היה חביב מאוד בעיני כ"ק אאמו"ר הגה"ק זללה"ה ואשר היה באמנה אתו לכל עניני צדקות ובפרט לעניי ארה"ק שנתחלקו על ידו סכומים עצומים, על כן אקוה שאלקי אבי יהא בעזרו ויעלה בידו לחזק את כוללינו ולהוסיף על הראשונים ביתר שאת ויתר עוז, והיה מעשה הצדקה שלום.

ובכן נפשי בשאלתי מול אנ"ש היקרים שיחיו צאי לך בעקבי הצאן ושאו ידיכם לשקול שקלי הקודש לתת את תרומת ה' לטובת כוללינו קופת רבי מאיר בעל הנס ולהחזיק קופת הצדקה בתוך ביתו אל תך בתיכם להניח ברכה. ואלקא דמאיר יענינו בצירוף זכות אבותינו הק' מייסדי כוללינו להוושע בדבר ישועה ורחמים בבני בריכי חיי אריכי ומוזני רויח, רב ברכות ושובע שמחות, חיי נחת וכט"ס, עדי נזכה לראות בישועתן של ישראל וציון במשפט תפדה ושביה בצדקה בב"א.

ועי' בעה"ח עש"ק לסדר ואיש את קדשיו לו יהיו תשס"ז לפ"ק

ה' תשס"ז